ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

21. II 1992. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIV ● ЦЕНА 100 ДИН. ● БРОЈ 2095

За све од 1 до 77

МИКИ И ИГА БИВА ТРАЖЕ МУКОВО БЛАГО

ПРВА ЕПИЗОДА

Веровали или не!

ЖЕНЕ ИЗ ОЛРОНА

У ФРАНЦУСКОЈ НОСЕ ВЕЛИКЕ ШЕШИРЕ КОЈИ СУ СЕ НОСИЛИ ЈОШ 1339. ГОДИНЕ. ЖЕНЕ СУ ИХ СТАВЉАЛЕ НА ГЛАВУ КАД ГОД БИ ИЗЛАЗИЛЕ ИЗ КУЋЕ ДА БИ СЕ ЗАШТИТИЛЕ ОД НАСРТАЈА ЕНГЛЕСКИХ ВОЈНИКА. ШЕШИР СЕ ИНАЧЕ ЗОВЕ „НЕ ЉУБИ МЕ!"

МОСТ КОЈИ НИКУДА НЕ ВОДИ

НА ШКОЦКОЈ РЕЦИ АЈЛ ПОДИГНУТ ЈЕ МОСТ НА ВЕОМА НЕПРИСТУПАЧНОМ МЕСТУ И У БЕСПУЋУ. САЗИДАО ГА ЈЕ БРАЧНИ ПАР ЧИЈИ СЕ СИН ЈЕДИНАЦ ТАМО УТОПИО.

ФЕЛДМАРШАЛ

ЈОЗЕФ РАДЕЦКИ

(1766-1858) ПОЗНАТИ АУСТРИЈСКИ ВОЈСКОВОЂА, БИО ЈЕ ВОЈНИК ПУНЕ 72 ГОДИНЕ.

РУСКИ ГРОФ Јулиус Лита

ТОЛИКО ЈЕ ВОЛЕО СЛАДОЛЕД, ДА ЈЕ 40 ГОДИНА РЕДОВНО ЗА ВЕЧЕРУ ЈЕО ПЕТ КУГЛИ.

ЗЛАТНА ПТИЦА

ИЗ ГВАЈАНЕ ЖИВИ КРАЈ РУДНИКА ЗЛАТА ПА ЈЕ ТРАГАЦИ УВЕК СЛЕДЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● сваке године у непалској престоници Катманду кажњавају бога (са малим „б" јер је то само једно од божанстава): ради се о Заповеднику неба, а суде му зато што је у јесен Земљи украо цвеће и зелену боју лишћа. Фигуру Заповедника обесе, истина само на кратко, да се не би баш озбиљно наљутио, па се можда више и не врати.

●●● откривена је нова врста бактерије која просто обожава нафту. Сви се радују јер ће убудуће она моћи да

се бори с нафтним мрљама након хаварија танкера, сви осим рибара Велике Британије јер бактерије које су се населиле на њихове бродице избацују им из рада моторе...

●●● због знатног пада цена жита, говедине и овчјег меса многи аустралијски фармери почели су на својим пољима да сеју лековито и ароматично биље, уместо ситније и крупније стоке да гаје нојеве увезене из Јужне Африке, а појавило се и неколико узгајалишта са ламама које су стигле из Јужне Америке.

●●● најкрупнија врста мува на свету живи у Јужној Америци, а њено званично име гласи Mydas heros. Тело јој је дугачко 5,5 центиметара, а распон крила читавих 10 центиметара! На фотографији је гигантска мува поред обичне, собне.

●●● у Мадриду и данас постоји лепа двоспратна зграда позната као Чобанска колиба. Пре неколико стотина година њен власник завештао ју је ономе ко после његове смрти први прође

кроз градска врата. Десило се да то буде пастир који је терао стадо оваца.

●●● први саобраћајци који су регулисали саобраћај улицама Париза појавили су се 1899. године. На овај су се корак градске власти одлучиле јер је „транспорт у престоници постао исувише интензиван". Јелисејским пољима, једном од главних улица, у току 24 часа просечно је тада пролазило 20 аутомобила, 42 мотоцикла и 152 бицикла.

Илустровао: Зоран Петканић Петкић

WALT DISNEY
ПАЈА ПАТАК
БРРРР! ДЕСЕТ ИСПОД НУЛЕ!
ЈЕДВА ЧЕКАМ ДА ДОЂЕМ КУЋИ И ДА СЕ ОГРЕЈЕМ!
ПАЈА ПАТАК
КОНАЧНО КОД КУЋЕ!
ПАЈА ПАТАК
БРЗО, ГАЈО, ОДВРНИ ГРЕЈАЊЕ ДО ДАСКЕ!
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ГРЕЈАЊЕ РИКНУЛО! СМРЗЛИ СМО СЕ!
ДОНЕСИТЕ ЧЕКИЋ!
ТА-КО! ОВО ЋЕ НАШЕГ ДОМАРА ДА НАУЧИ ПАМЕТИ!
КЛАНГ!
КЛАНГ!
ХА! ЈЕ Л' САД ТОПЛИЈЕ?
ЈОК!
1-25
ЛЕД ЛЕДЕНИ! ДОМАР НАС НИЈЕ ЧУО!
А... ЈЕ Л'? ДОНЕСИ ПАПАГАЈКЕ!
© 1959 Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate.
ДОМАР
КЛАНГ! КЛАНГ!

МАЛИСОРСКА ЈОВАНКА ОРЛЕАНКА

Тринге Смаилова из краљеве поеме

За фотографисање, као свечани чин, ваљало је оденути женску одећу: једна од ретких слика Тринге Смаилове

ШИРОМ

ЈАПАНЦИ ВОЛЕ ПОЛИНЕЖАНСКЕ ЛЕПОТИЦЕ

Црни бисери које гаји „Пинктада маргаритифера куминги" ново су богатство и извоз број један француске Полинезије. Први покушаји њиховог одгајања тамо почели су још 1961. године, а данас 98 одсто веома тражених црних култивисаних бисера на свету потиче управо одатле. Године 1989. у француској Полинезији одгајено је сто хиљада црних бисера у вредности од тридесет два милиона долара.

А ко су главни купци? Наравно, они најбогатији: у Јапан иде 60 процената црних полинежанских лепотица, у Сједињене Америчке Државе 18, у Швајцарску 12 процената. Преосталих 10 процената деле Хонг-Конг, Белгија, Немачка и Француска.

Мирно, ногу пред ногу, жена се приближавала извору испод брда Дечић. На леђима бурило, дрвена посуда за воду. Није свикла, па јој је у ходу помало сметала џупулета, малисорска сукнена сукња на валове (напред равна, позади валовита и широка). Испод блузе осећала је хладан додир метала. Знала је да је обе стране помно посматрају: и она иза ње у селу Кршево, али и војници са турске карауле на Дечићу. С тим што ови други још нису знали за оне прве.

Жена је стигла до извора, мирно скинула бурило с леђа, и, као нехајно, погледала изнад себе. Никог није видела. Очигледно, Турцима више није била занимљива. Хитро се склонила у страну, иза стене, два-три пута дубоко уздахнула а онда испод блузе извукла кубуру, кратку пушку. Три пуцња проломила су се прохладним преподневом 4. марта 1911. Почео је малисорско-црногорски устанак против Турака.

У том тренутку из села Кршево, уз громогласно халакање кренули су устаници. Циљ: освајање карауле на Дечићу из које су Турци надгледали цео крај, све до варошице Тузи. Изненађење је било потпуно, посада савладана, а жена с кубуром закорачила у легенду. И ту остала, све до наших дана.

Дакле, Тринге Смаилова.

Остаћу у девојачкој чистоти

Прича о жени која се сместила у легенду Малисора, Албанаца католика који насељавају област уз данашњу црногорско-албанску границу изнад Скадарског језера, заправо почиње 1886, када је Тринге напунила девет година. Тог лета њеног оца Смаила Мартина, барјактара Груда, Турци су протерали у Малу Азију. У тада најугледнијој кући код Малисора остала су три девојчурка. Брат

На вест да је у изгнанству умро барјактар Смаил Мартин, његова кћи се заветовала да кућа неће остати без мушке главе. Девојка је, користећи се обичајем тобелија, постала „мушко". И ушла у легенду не само Малисора, Албанаца католика...

им Ника умро је сасвим млад.

Године су пролазиле а од Смаила Мартина ни гласа, до дана када је стигла обавест да је умро у Дијери Бекиру, месташцу на турско-ирачкој граници. Тада се Тринге Смаилова, већ девојка, заветовала да ће остати у девојачкој чистоти, да се неће удавати и да ће чувати очево огњиште до краја живота. Обичај знан као тобелија био је у то време поприлично чест и код Малисора и код Црногораца. И поштован.

Тринге Смаилова је врло брзо постала најугледнија личност у Малесији, односно у племену Груде. Увек у мушкој одежди (женску је облачила само за поједине свечаности), с обавезним кубурама за појасом, образована (поред српског и албанског, говорила је француски и италијански) и разборита успела је да Малисоре уједини и покрене у борбу против Турака, а уз помоћ црногорског двора, односно књаза и краља Николе.

Заједно са стрицем Сокол Бацијем, доцније бригадиром-ђенералом црногорске војске, подигла је устанак у Малесији 1911. и прва, на већ помињаном извору, испалила устаничке метке. Све време борби штаб се налазио у њеној кући у Кршеву. Подаци сведоче да је тако вешто организовала заседе (и у њима учествовала, наравно) да је мало који Турчин смео да крене брдима и кланцима Малесије за све време устанка.

Тако је било и за време Првог балканског рата, када су Малисори с црногорском војском учествовали у освајању тешко освојивог Скадра. А у тој истој вароши што се наднела над језером Тринге Смаилова је имала кућу, библиотеку и апотеку...

Обилића медаље у кући Ивзик

Четовање девојке Тринге Смаилове наставља се и у Другом балканском рату. У време првог светског сукоба, а након Мојковачке битке, део српске војске повлачи се кроз Малесију према Скадру и даље. И без обзира на покушаје качака, албанских побуњеника, ниједном српском војнику – док је пролазио кроз Малесију – није фалила длака с главе. Тринге Смаилова забранила је качацима да се на пушкомет приближе војсци у повлачењу.

Након рата краљ Петар I Карађорђевић доделио је Тринги Смаиловој Обилићеву медаљу. Сокол Баци је исту медаљу добио од краља Александра. У кући потомака породице Мартин и данас се чува шест Обилића медаља. А Перо Ивезај, историчар који је сада на служби у дипломатији, вели још да су се за доба краља Николе у црногорској војсци налазили и бројни високи малисорски официри: један бригадир, дванаест мајора и двадесет седам капетана. Поред осталог, Тринге Смаилова је стигла (опет заједно са Сокол Бацијем) и у поему коју је испевао краљ-песник Никола I Петровић Његош.

Тринге Смаилова није ушетала у легенду само као ратник. Остала је прича да је била велики противник крвне освете, тада саставног дела живота Малисора. (И Црногораца, и те како!)

Када су се, после двадесетак обостраних освета помириле крвно завађене породице Ивзик (презиме и Тринге Смаилове и Сокол Бација) и Никовић, није свима било право. Зато један од Никовића из заседе убије брата Сокола Бација. Освета или срамота?! Сокол Баци је одмах хтео да освети брата. На упорно убеђивање Тринге да ће се то, на штету обе породице, протегнути унедоглед, Баци је опростио крв. Отад, поново сведочи Перо Ивезај, у племену Груде, ево већ стотинак година, није забележен случај крвне освете.

Тринге Смаилова умрла је у свом Кршеву 1933. Остала је прича. До данас.

Петар Милатовић

Илустровао: Бранко Јовановић

СВЕТА

ХИМНА НЕ ИДЕ У ВЕТАР

Ако би се неком америчком уметнику, или било ком грађанину, омакло да на јавном месту погрешно или неумесно изведе химну своје земље, то би му можда мало нашкодило имиџу, али га ништа не би коштало.

У Мексику ни из далека није тако и Мексиканци су у том погледу веома осетљиви. Једном се популарна поп-звезда певач Хорхе Муњиц преварио и, са све музичком пратњом, отпевао националну химну пре неког бокс-меча. И морао је да плати милон пезоса због „вређања националних симбола".

Питамо се да нису Мексиканци ипак у праву?

Илустровао: Ивица Кољанин

Припремила ***Б. Дожић***

КРОЗ БЛАТО ДО СМАРАГДА

Најскупља географска мапа на свету: мора и океани од смарагда заплускују рубине на овом џиновском глобусу опточеном 51.000 драгуља. Крунски накит, који су Персијанци 1739. опљачкали из ризнице делхијског махараџе, први пут је приказан јавности у Техерану 1960. године.

ТРАГАЧИ ЗА ЗЕЛЕНИМ БЛАГОМ

У рудницима се око драгог камена туку и убијају, зеленкасти камен-чићи се краду и шверцују, а за оне најкрупније мултимилионери и филмске звезде не жале да дају читаво богатство. Али, не чине то само због лепоте и вредности смарагда већ због једног веровања које га прати...

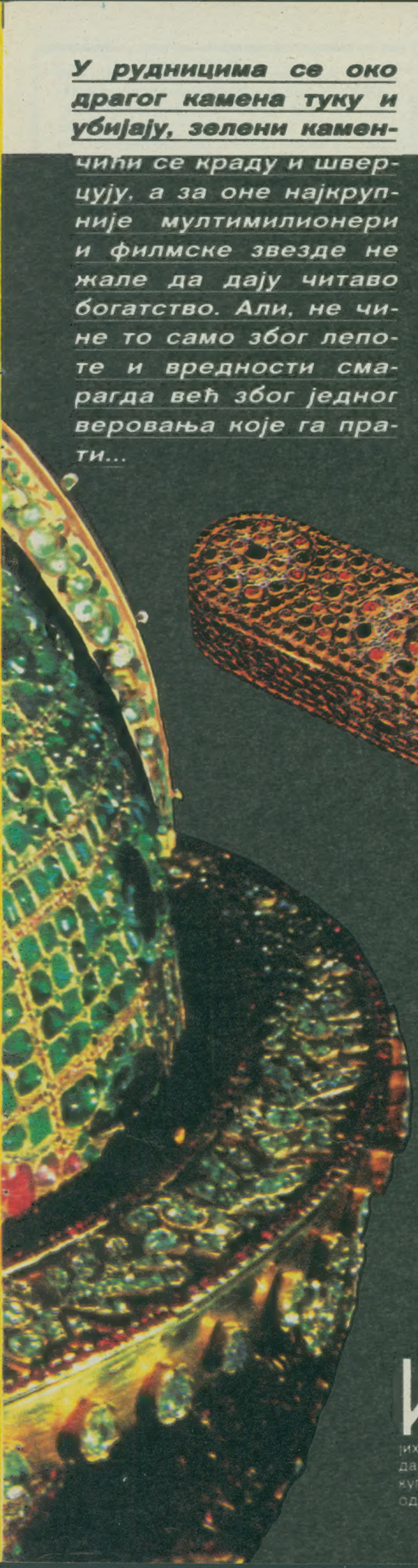

Златан крст украшен смарагдима, пронађен на олупини шпанске галије „Аточа", која је потонула крај обала Флориде 1622. године, недавно је продат за 28 милиона динара!

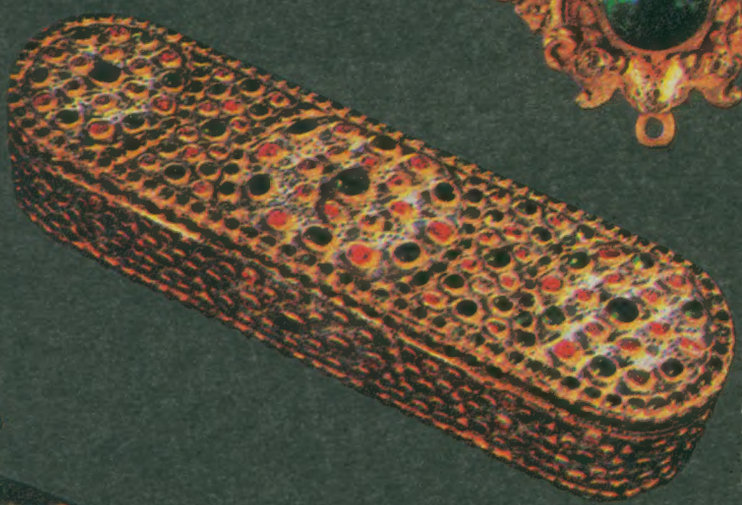

Перница од злата опточена смарагдина и рубинима, омиљен предмет султана Селима I, чува се такође у музеју Топкапи.

„Пламено зелено" – тако Елизабет Тејлор кратко објашњава своју безграничну и необуздану љубав и расипност кад су у питању смарагди од којих она поседује изванредну колекцију.

Из Боготе, главног града Колумбије, до рудника Мусо у Кордиљерима можете стићи колима за један дан, а тада будите сигурни да сте се нашли на једном од најопаснијих места на свету. Овде се смарагди продају искључиво у кешу, а сваког дана покупе се бар 2-3 мртва који изгубе живот од убода ножем или револверског метка.

Мусо је један од најпознатијих рудника смарагда у свету, али и место велике беде и опасности. Сваке вечери хиљаде и хиљаде људи блатњавог лица враћају се мртви уморни у своје бараке склепане од лима и картона. То су гвакероси, трагачи за благом. Заправо, реч „благо" је претерана јер они у ствари пребирају оно што одбаце две познате фирме „Коексминас" и

„Текминас" које су од колумбијске владе закупиле терен на 10 година и зато морају да раде брзо и ефикасно. Графит у коме се налазе смарагди копа се из дубине земље и затим испира на површини. „Званични" рудари покупе само оне најкрупније и најупадљивије, а одмах затим булдожери одвозе течни графит у долину чији је ниво, захваљујући јаловини, порастао за 10 метара у последњих 50 година.

Убиј да би те поштовали!

– То је наш „бедем" – каже Херман, шеф обезбеђења у Коексминасу, који све ове копаче сматра обичним лоповима. – Тако избегавамо проливање потока крви – додаје смејући се. – Истина, то нам омогућава да наставимо копање што нам се далеко више исплати него да претражујемо ово одвратно блато.

Огромна кањуга изгледа заиста грозно, а то је радно место 30.000 копача који сваког дана проведу 14 сати прекопавајући по растопљеном графиту трудећи се да раде истом брзином којом се јаловина истоварује. Једино што их одржава у овим немогућим условима живота је нада да ће се на њиховом длану наћи смарагд који ће им омогућити да побегну из овог пакла. Али, само се реткима срећа осмехне. Ипак, малих зелених каменчића има у кањузи. Чак више од 30 одсто драгог камења ископаног у Мусу извуче се управо из овог блатишта! Али, треба га наћи у тонама и тонама муља који не престаје да расте брзином лавине.

Дешава се да неки копачи ризикујући живот пређу црвену линију, границу која дели територију компаније коју бране наоружани стражари. Ови неће оклевати да истог часа припуцају.

– Гвакероси који се усуде да пређу границу буду убијени – хладно признаје Виктор Каранца, главни акционар рудника Мусо. – Али, то је овде једини начин да те поштују. Мораш да браниш оно што је твоје.

Топ-листа: Колумбија, Замбија, Бразил...

Колумбија је земља са највећим налазиштима смарагда у свету и то најквалитетнијих. Она сама даје половину светске производње! Следи Замбија са 20 одсто, Бразил са 15, а четврто и пето место припадају Зимбабвеу и Пакистану. Из Африке, за коју кажу да имају изванредне примерке и до 130 карата (1 карат одговара тежини од 0,2 грама) најлепши комади иду на Запад, а остали крећу пут Индије да би били обрађени у Џаипуру, традиционалном центру за брушење драгог камења. Томе је допринела не само слабост коју су махараџе одувек испољавале према смарагдима, већ и врло јевтина радна снага. Искусан индијски брусач дупло је мање плаћен од свог колеге на Западу.

Пре тридесет година и обале Сао Франциска у Бразилу захватила је права смарагдна грозница, жестока као потера за златом на Аљасци у прошлом веку. Свако је овде могао да купи карту и комад земље, просечне величине – три квадратна метра! Шта су могли са три метра? Могли су да ископају бушотину и загњуре се дубоко у земљу. Најбогатија налазишта донела су срећницима приход и до 400.000 динара.

У Санта Тересину, држава Гојас, 15.000 трагача и данас живи и ради на 200 бушотина дубоких и до 130 метара. Бразил тренутно производи пет пута више карата од Колубмије, али бразилски смарагди су углавном мањи и слабијег квалитета. Ове две земље дају 70 одсто смарагда за светско тржиште, али Колумбија од продаје добије 10 милијарди динара, а Бразил тек две милијарде. Све јача конкуренција постају им Замбија и Зимбабве у источној Африци, које експлоатишу своја налазишта од 1950. године, а већ им припада 25 одсто светског тржишта. Пакистан са својим рудником Гуџар Килиа заузима пето место са једва 12 милиона динара годишње.

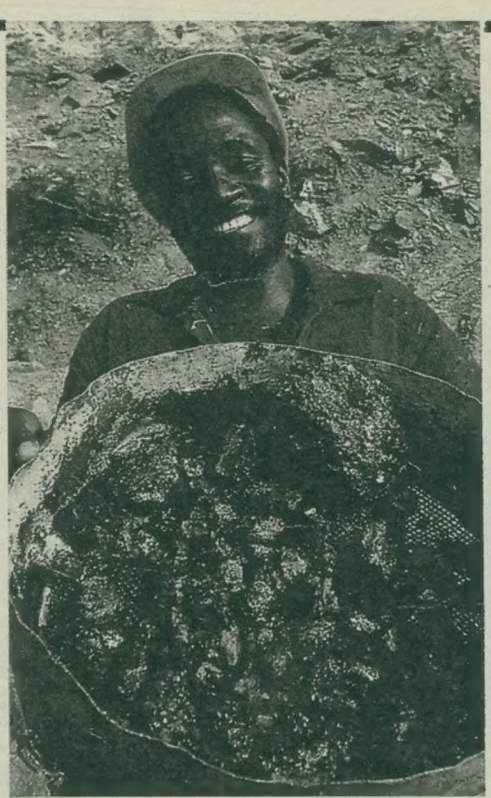

Срећа у блату: да би дошли до ових ситних зелених камичака, копачи морају да прекопају тоне и тоне блатњаве земље помешане са графитом.

Све ове земље имају нешто заједничко – црну берзу и шверц. „Смарагди најрадије путују летећим ћилимом" – омиљена је узречица у Џаипуру. Половина производње из Замбије нестаје као чаролијом, чак и из рудника Кагем који је под контролом државе. Ланац почиње са самим рударима, наставља се преко швајцарских трговаца који имају своје „поверљиве" људе на лицу места, а сваки траг им се губи на путу према Индији или Израелу, који је најпознатија земља за машинску обраду смарагда. Из Колумбије, где се у компанијама сви послови, од копања до класификовања, раде уз оштру контролу наоружаних људи, малтене по систему „човек на човека", чак 60 одсто смарагда добије крила и извезе се илегално. Углавном у САД.

Вештачки – десет пута јевтинији

„Добро дошли у најкомфорнији рудник на свету". Ова парола истакнута је изнад врата лабораторије Џона Четема, у близини аеродрома у Сан Франциску. Његов отац Керол Четем овде је 1935. успео да произведе први синтетички смарагд у историји. Џон је наследио посао који је у међувремену прерастао у голему индустрију са производњом од милион карата годишње. Стинтетички смарагд кошта око 4.000 динара по карату, или десет пута мање од природног, па је разумљиво што све више осваја тржиште, утолико пре што су веома слични, као две капи зелене воде... Четем у пећима загрева литијумову со молибдат и то до 1000°С, затим додаје берилијум оксид, оксид алуминијума, силицијума и хрома (који и даје смарагду његову непоновљиву зелену боју), разуме се у природним односима. – После тога треба бити само стрпљив и чекати годину дана – каже он – не улазећи у детаље рецепта који се чува као најстрожа тајна.

Смарагд, који се цени као дијамант, рубин или сафир, једини је драги камен код кога је дозвољено присуство „нечистоће" (капљица воде, ваздуха или кристали соли), што би, рецимо, један дијамант учинило мање вредним. (За смарагд је најважнија боја, прозирна, блистава, затим чистоћа, па тек онда облик.) Али, мало је смарагда без ових „фелера". Научници су утврдили и зашто: постоји чврста веза између њихове непоновљиве боје и огромног притиска коме су изложени испод земље. А управо тај притисак и изазива ове несавршености које толико муче трговце широм света.

Сувише лепи да би били поштени

Али, какви би то трговци били да на крају нису пронашли начин како да прикрију ове недостатке и то помоћу „инјекција" уља. Ако грешка допире до површине, могуће је искористити уља која имају исти угао преламања светлости и тако прикрити минијатурне ожиљке. Смарагд се прво чисти уз помоћ киселине, пере у води, испира у ацетону, а затим ставља у вакуум да се ослободи сваког талога. На крају се зарони у посуду са кедровим уљем и загрева. Топлота истискује ваздух из пукотина и омогућава уљу да продре у средиште камена. Смарагд се затим излаже притиску од 50-250 килограма на квадратни метар да би се уље утерало што дубље у унутрашњост финих вијугавих линија. Овај козметички третман, међутим, имаману што траје годину, у најбољем случају две и то под условом да се смарагди чувају даље од топлоте и Сунчеве светлости!

– Може да прича ко шта хоће, али готово сви смарагди који стигну на тржиште прођу кроз уље – тврди познати трговац из Тексаса Реј Зајичек, врло цењен у Боготи. А њему треба веровати.

Људи су одвајкада обожавали смарагде, подједнако мушкарци и жене, од Александра Македонског до Елизабете Тејлор. Међутим, изгледа да вредност смарагда, па ни престиж што се поседује прелепи накит, нису оно што је најважније. Смарагд се највише цени због веровања да има моћ да подмлади власника, да доноси плодност, а његова боја, чудесно зелена, везује се за пролеће.

Алхемичари су га зато називали „мајска ружа". Легендарни чаробни пехар Грал, за којим су трагали и витезови Округлог стола, био је начињен од смарагда, а приписивана му је, између осталог, и моћ да ублажава порођајне болове. У Индији се верује да смарагд штити од уједа рињовке и кобре, Астеци су га звали кецалици и славили као симбол пролећа, а за све њих заједно носити смарагд значило је, а и данас значи, имати амајлију која штити од зла, чува живот и продужава младост.

Припремила ***В. Милићевић***

ДА ЛИ ЈЕ „ТИТАНИКУ" БИЛО СУЂЕНО ДА СТРАДА?

Творац првог британског војног авиона инжењер Џон Виљем Дан почео је после повреде у рату да сања догађаје о којима је сутрадан читао у новинама

У стварности многа будућа збивања потпуно су предвидљива. Сасвим сигурно, рецимо, знамо да ће Сунце сутра изићи на истоку као што нам је савршено познато да ћемо једном умрети и о таквим стварима се мање-више и не размишља.

Догађаји могу да се предвиде и путем статистике. С грешком од неколико занемарљивих хиљада израчунава се, на пример, колико ће особа годишње погинути у саобраћајној несрећи. Према сличном рачуну вероватноће зна се да ће те исте године земљотрес, поплава или суша погодити неки крај наше планете.

Али, није изводљиво рационално предвиђање појединости тих природних катаклизама. Ниједна научна грана није у стању да дâ одговор на питање: „Где ће се и када тачно затрести Земља?" или: „Ког дана и у колико сати ћу умрети?" Зато је ту необјашњива област паранормалног у којој су многи доказали да имају визије које наука нема.

Један од таквих људи је и Џон Виљем Дан.

Ерупције вулкана, пожари, сусрети...

Јануара 1901. године овај енглески војник опорављао се на италијанској ривијери од рана задобијених у Бурском рату у Јужној Африци. Он је једне ноћи сањао како се вратио у Африку и у неком прашњавом суданском граду срео тројицу одрпаних и крајње изнурених Енглеза.

Сутрадан ујутру прочитао је у енглеским новинама да су у град Картум у Судану најзад стигла три специјална извештача баш тог листа. Опис њиховог физичког стања – били су на рубу живота због дугог напорног пута и лутања – у длаку је одговарао ономе што је Дан видео у сну.

Уследили су и други пророчански снови: изненадна вулканска ерупција уништава град на неком острву; фабрика гуме до темеља изгорела у пожару... И сваки пут је Дан своје личне ноћне визије следећег дана читао у новинама јер су се заиста и догодиле.

Он је био уверен да многи људи сањају такве снове, али их заборављају или не схватају њихово значење. А Џон Виљем Дан није био ни шарлатан ни пророк за новац већ сјајан аеронаутички инжењер, творац првог британског војног авиона.

Дан је покушао да утиче на своје снове и да их редовно и верно бележи и 1927. године објавио је књигу „Експеримент с временом" („An Experiment with Time") у којој је доказивао да су снови мешавина слика из прошлости и из будућности, веома корисни као начин за предвиђање догађаја сваком оном ко има стрпљења да их запамти, прибележи и испита.

У сну смо откачени

Време је мултидимензионално, написао је Дан, догађаји постоје пре него што се остваре и ми им идемо у сусрет исто онако као што крећемо према некој особи или предмету. У сновима губимо устаљену навику посматрања и схватања прошлости, садашњости и будућности као једне струје која тече у једном једином правцу и можемо да се винемо у стање шире спознаје која је откачена од уобичајених токова.

Данова књига занела је многе читаоце а енглески писац Ј. Б. Пристли назвао ју је „једном од најпривлачнијих, најнеобичнијих и, можда, најзначајнијих књига ове епохе". Било је и оних који су је одбацили сматрајући је „зброком науке и филозофије".

Али, питања постављена у том делу о правој природи времена била су иста она која су мучила и изазивала великане математике и физике. У свету Њутна и Ајнштајна није се сматрало да време обавезно и праволинијски тече у једном правцу. А закони и проблеми класичне физике остају на снази и када је ток времена преокренут.

Сâм Ајнштајн је, као што је познато, доказао да је време релативан појам: у теорији две особе, од којих једна стоји, а друга се креће огромном брзином, могу да виде исте догађаје само различитим редоследом. Овај велики физичар дао је пример свог открића у писму сестри умрлог пријатеља:

„Мишел је напустио овај чудни свет пре мене. То нема значаја. За нас, убеђене физичаре, разлика између прошлости, садашњости и будућности пуко је уображење, ма колико тврдоглаво".

У својој теорији о природи времена Џон Виљем Дан покренуо је старо питање о односу између судбине или неминовности и слободне воље. Другим речима, ако људи заиста могу да виде будућност, да ли је та будућност предодређена или постоји читав низ могућности међу којима треба направити избор?

Сасвим практично: да ли је „Титанику" било суђено да потоне или је његов капетан, опоменут нечијим предсказањем, могао да избегне санту леда и да до катастрофе не дође?

Своју теорију времена Дан је назвао серијализам и описао је као бескрајни след временских равни постављених једна изнад друге. Он је, такође, претпоставио да се људска бића непрекидно крећу из једне равни у другу па су, према томе, бесмртна.

Ово није сасвим лако разумети, али, у суштини, није далеко од Алберта Ајнштајна.

Бојана Дожић

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

© 1991 by King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

НА ПРОДАЈУ: фотоапарат Џемса Бонда

ТАЈНЕ ОЧИ ТАЈНИХ АГЕНАТА

Децембра прошле године у лондонском „Кристију" на аукцији се нашла највећа збирка најмањих фотоапарата на свету. Цене су им, углавном, астрономске

Дејвид Лоренс, по занимању фотограф, а из хобија колекционар минијатурних фотографских апарата, власник је највеће збирке мини фотоапарата на свету: тачно 400 комада за посебну намену, поглавито шпијунску.

Двадесетог децембра прошле године свих четири стотине изузетних апарата нашло се на аукцијској продаји у лондонском „Кристију". Као што налажу добри пословни обичаји, и овога пута потенцијалним купцима пружена је прилика да у три дана пред почетак аукције разгледају експонате, као и да, под надзором одговарајућих стручњака „Кристија", провере како раде.

Тика-така-шкљоц

Занимање је било огромно, што важи и за цене. Примера ради, експонат под каталошким бројем 189, иначе једна (фото) апаратурица кружног, али изразито спљоштеног облика, а која се носи испод кошуље и то стратешки постављене тако да се објектив поклапа са рупицом за дугме, патентирана 1886. године, према увек поузданим проценама стручњака датим пре почетка аукције имала је добре изгледе да се прода за око хиљаду фунти. Мада не располажемо подацима о коначним ценама које су Лоренсови апарати достигли на самој аукцији, процене довољно говоре већ саме по себи.

Из истог периода, дакле, с краја прошлог века, потиче и шпијунски фотоапаратић смештен у џепни сат. Осим што се чини да је, у поређењу са шкљоцањем кроз рупицу за дугменце, ово био нешто мање сложен начин фотошпијунирања, џепно-сатна варијанта је и јевтинија. На аукцији у „Кристију" нашли су се примерци чувеног лондонског произвођача сатова „Хотон лимитид" који је за потребе своје џемсбондовски оријентисане клијентеле сатовима који показују тачно време„ а успут и фотографишу, дао ономатопејични назив „тика" (фали „така", а ако ћемо право и „шкљоц"). Процењена аукцијска цена: од 150 фунти за мање привлачне примерке, па навише.

Јапанска верзија: и пуца и снима

Посебно занимљиву каталошку скупину чине минијатурни фотоапарати марке „минокс" који су пре Другог светског рата произведени у Риги, у Литванији. Од Литванаца су их преузели и успут још и усавршили нацисти, а навелико су их употребљавали и совјетски обавештајци. Широј (лаичкој) јавности „минокси" су у ствари познати из филмова о Џемсу Бонду. Ипак, прави процват мини фотоапарата за шпијунирање доживели су у време хладног рата. Свака земља дала је свој допринос, већ према могућностима.

На изглед прстен, а у ствари фотоапаратић

Италија се може похвалити моделом „изгледа као прстен", а у ствари шкљоца". Мада заиста минијатуран, прстен фотоапарат се мањим делом навлачи на прст, а знатно већи носи у (ваљда стиснутој) шаци. Гледан са стране, одозго, и из осталих углова, прстен одаје варљиву слику обичног комада накита. Ђан Паоло Феро из Удина својеручно је 1981. израдио 20 примерака прстен фотоапарата од чистог злата.

Аукцијска звезда ипак је модел који је 1950. године направљен за Службу везе америчке војске, а у облику паклице цигарета марке „лаки страјк". Готово да је непотребно напомињати да је апарат (бешумно) шкљоцао оног часа када се извуче цигарета. Стручне процене у погледу аукцијске цене кретале су се између 8 и 12 хиљада фунти.

На читавом свету постоје, иначе, само два примерка фото „лаки страјка" јер их је само толико и направљено. Један од та два који се нашао на аукцији изложен је уз упутство за употребу на 70 густо куцаних страница на којима се детаљно описује склоп и начин рада деликатне апаратурице.

Шибице и остало

„Лаки страјк" је изузетан јер је у старту ограничен на свега два елитна примерка. Иначе, идеја о фототапаратићима у паклицама цигарета навелико је рабљена, те су се и у колекцији Дејвида Лоренса нашли минијатурни апарати у паклицама „марлбороа", „Џон Плејерса" и тако даље.

Фирма „Дорју" из Јапана сместила је своју верзију џемсбондовског фотоапарата у револвер. Остало је толико познато да готово не вреди помињати: апаратићи у хемијским оловкама, упаљачима, кутијама шибица... Пошто је, иначе, кутија шибица која то у ствари уопште није него је фотоапарат марке „кодак" за потребе тајних агената? Око 3.000 фунти.

М. И.

Електроника у служби рата

ПРОТИВНИК ВРЕБА С НЕБА

У читавој историји ратовања титула најбоље обавештеног војсковође припада америчком генералу Норману Шварцкофу, главнокомандујућем удружених савезничких снага током недавног рата у Заливу. Да није било тако, његове трупе би се међусобно поубијале!

Пола године после завршетка заливског рата на светлост дана и даље излазе многи занимљиви детаљи везани за операције савезника који сведоче о томе да им тамо није баш све ишло као по лоју. Електроника је била крива за све.

С друге стране, електронском извиђачком опремом здружене снаге откривале су мете у Ираку и Кувајту, електронским средствима за ометање онемогућавали су Садамову ефикасну одбрану, електронски су доводили пилоте авиона и хеликоптера до циљева, а ови су, пак, помоћу електронике нишанили, избацивали бомбе и лансирали ракете које су, опет, електронски навођене, са великом вероватноћом погађале мету. Електроника је победила Садама Хусеина.

Познато – непознато

Када је почињао рат за ослобођење Кувајта, и поред врло прецизних планова за које су савезници имали преко пет месеци да их саставе и ускладе, њиховим генералима уопште није било лако. Занимљиво је да број од око 700 ирачких борбених авиона није забрињавао савезнике јер се ти апарати нису богзна како успешно показали ни у осмогодишњем рату са далеко слабијим Ираном.

С друге стране, забрињавала је одлична Садамова противваздушна одбрана уређена по совјетском принципу са мало пресретачке авијације, али много противавионских (ПВО) ракета земља – ваздух и застрашујућим бројем ПВО топова за гађање нисколетећих авиона. О фантастичној цифри од преко 400 ирачких тенкова генерал Норман Шварцкоф могао је да размишља тек када загосподари небом над Ираком и Кувајтом.

Е, то, у почетку, баш и није било тако једноставно како је могло изгледати приликом гледања легендарних ТВ извештаја америчке мреже CNN. И то не због Ирачана, већ због самих савезника. Наиме, током оне чувене прве ноћи напада, у ваздухопловству здружених снага било је озбиљних невоља са такозваним IFF (енгл. Identification Friend or Foe) системом који служи за разликовање својих и противничких летелица. Те невоље су се и касније наставиле па, рецимо, Французи готово да уопште нису смели да користе своје авионе „мираж F-1" јер су те авионе имали и Ирачани, а продали су им, нико други, до сами Фрнацузи и то 116 комада!

Да су мирнодопске вежбе једно, а ратна пракса друго, потврђује и податак да распознавање, рецимо, уопште није претходно увежбавано.

Невоље око препознавања својих авиона у Заливу ишле су дотле да је једини начин за то била употреба „летећих радара" типа AWACS (енгл. Airborne Warning and Control System). Технологија је била прилично примитивна јер су авиони, „авакс" имали задатак да региструју полетање савезничких авиона још са аеродрома или носача авиона и све време прате све такве летове. Они циљеви који су се појављивали у ваздуху, а претходно нису били „убележени", проглашавани су непријатељским. Да се не би међусобно поубијали, чланови здружених снага морали су да развију фантастичан електронски обавештајни систем.

У избочини на доњем делу трупа преуређеног „боинга 707" „Joint Star" смештен је „Груманов" радар за осматрање тла. Радар је показао такве резултате да га америчка војска већ сматра апсолутно незаменљивим

Сателити, авиони, хеликоптери

Шест сателита у Земљиној орбити, који служе за стратешко извиђање, било је постављено у најповољнији положај за надгледање и процењивање резултата мисија у зони Кувајта и Ирака. Поред тога, два геостационарна сателита налазила су се све време изнад територије Ирака и сваких 11 секунди слали податке о лансирању ирачких ракета типа „скуд". Ти пројектили су, да подсетимо, задавали највише главобоље савезницима јер су њима Ирачани гађали Израелце који су се једва уздржавали да не крену у одмазде.

Испод сателита летели су поменути „авакси" а поред њих и два преуређена „боинга 707" под називом „Joint Stars" о њима, на пример, никада нико из Залива није јавио ни једну једину реч. Није ни чудо јер је у питању била војна тајна зато што су такви апарати први пут употребљени у Заливу. У питању су, заправо, „летеће радарске" платформе за осматрање – земље! Радар, постављен у Џоинт стару, употпуњавао је карту осматране зоне ратишта у опсегу и до неколико стотина километара. Уз његову помоћ може се представити потпуна топографија терена укључујући мостове, путеве, па чак и возила на њима. Један од два оваква авиона сваке ноћи је кретао на лет дуг 12 часова изнад Ирака током којег је надгледао и прецизно означавао будуће циљеве.

Том арсеналу треба придодати и шпијунске авионе TR-1A који су имали задатак да лете на чак 26 километара висине изнад Ирака и снимају терен истражујући позиције поменутих балистичких пројектила „скуд".

Сасвим при земљи летели су француски хеликоптери „пума" снабдевени извиђачким радаром „орхидеја" који је извиђао распоред противничких трупа и до 150 километара иза линије фронта. Тактичко извиђање подразумева летове у дубину противничке територије као и летове изнад бојишта. За дубоке пробоје у позадину Американци су користили „фантоме" RF-4C са фото-камерама, а Енглези „торнадо GR-1" са видео-камерама. Израелци су, са своје стране, позајмили летелице без пилота „пионир" за осматрање самог бојишта јер баш и није најздравије да то раде летелице са посадом.

Све тако прикупљене информације биле су прослеђиване до укупно шест покретних пријемних станица на Земљи које су их слале штабовима копнене војске и морнарице.

Када се све ово зна, не треба да чуди што је морнарица током рата испалила са бојних бродова у Заливу чак 200 крстарећих ракета „томахавк" на циљеве у Кувајту и

„Томахавк", крстарећа ракета америчке морнарице: коришћена је на почетку офанзиве јер је захваљујући радару са висиномером погађала суперутврђене циљеве са прецизношћу од плус-минус 6 метара!

Ираку. Са овако детаљним подацима заиста није било тешко програмирати лет крстареће ракете на 30 метара изнад тла брзином од 800 km/h и по унапред одређеној и уз помоћ рачунара контролисаној путањи. „Томахавк" носи 300 kg експлозива и може да промаши задати циљ за највише, веровали или не, шест метара!

Много пре почетка рата знало се да Ирачани практично не могу да лете ноћу јер им електронска опрема њихових авиона и обученост пилота то нису допуштали. Исто тако, знало се да ракете „SAM-7" којима су били опремљени ирачки војници-противавионци (лансирају се са рамена и наводе на топлоту авионског мотора) могу да се користе, практично, само дању. Због тога су главне нападачке акције савезника извођене ноћу.

Злосрећни „торнадо"

Међутим, и поред несумњиве савезничке предности чак 6 британских „торнада" било је оборено током тих ноћних летова. Оборили су их брзометни ПВО топови и лако пешадијско наоружање који су стварали праву гвоздену завесу. Кроз ту завесу, обично, нису могли проћи они Енглези који су имали задатак да бомбардују аеродромске писте што изискује лет на веома малим висинама.

Да би се током ноћног напада циљ што боље препознао, потребан је његов увећан и јасан инфрацрвени снимак. Ракете и бомбе са ласерским навођењем, о којима се толико говорило за време заливског рата, веома су прецизне, али под условом да им се циљ „осветли". Постоје два начина да се то уради.

Први је да је исти авион опремљен и уређајем FLIR (енгл. Forward Looking Infra Red) као и бомбама или ракетама, а други је да у напад иде пар авиона: један који има FLIR, а други бомбе и ракете.

Уређај FLIR је ништа друго до „дурбин" за ноћно осматрање који ради на принципу анализе инфрацрвеног (топлотног) спектра зрачења са објеката. Различита тела имају различиту топлоту, а каква су то тела сасвим се лепо види ако се гледају кроз FLIR.

Када FLIR „угледа" циљ, он га аутоматски прати све док авион не дође довољно близу да га ракета или бомба може достићи. У тренутку када авион дође на нишанску даљину, пилот „осветљава" циљ ласером и пушта ракету или бомбу. „Осветљавање" циља мора да траје све док га навођени пројектил не погоди. У супротном следи промашај.

С друге стране, школске примере дневних погодака

КАКО ТО РАДЕ ФРАНЦУСКИ „ЈАГУАРИ":

ТВ камера снима циљ док му авион прилази

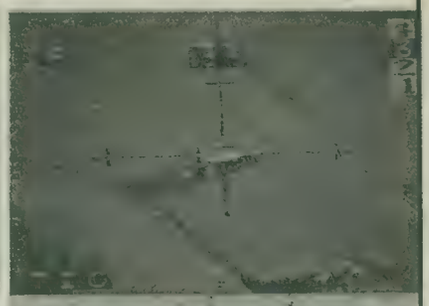

Циљ се осветљава ласером

Пројекил AS-30L наводи се ка светлој тачки и пролази кроз бетон

Тренутак пре експлозије

Камера и ласер са уређаја „атлис" све време су управљени ка циљу. Мана овог система је што ТВ камера омогућава само нападе за време дневног светла

Израелска беспилотна извиђачка летилица „пионир" полеће

(види слику) бележили су француски пилоти летећи на јуришним авионима типа „јагуар". Нападали су искључиво циљеве у Кувајту и то ласерски вођеним „Аероспасијаловим" ракетама AS-30L и „матриним" бомбама. Они су имали уграђен систем компаније „Томсон" под називом „атлис" који податке о циљу не скупља помоћу инфрацрвених зрака већ захваљујући једној ТВ камери. Овај систем због тога може да се користи само дању.

Занимљиво је да су савезници користили и навођене пројектиле типа „меверик" за борбу против тенкова. Њих су лансирали, обично, са авиона А-10 о коме је „Забавник" већ писао као о највећем белосветском тенкоубици. Елем, ракете „меверик" могу да имају ТВ, инфрацрвено или ласерско навођење на оклопно возило, а домет им је преко 20 километара, што значи да се пилот и циљ уопште не виде. То, опет, значи да је потребан сасвим прецизан податак да ли је реч о пријатељском или непријатељском тенку.

Треба ли посебно напомињати да је у пустињи неколико савезничких „меверика" погодило савезничке тенкове?!

Александар Павић

Представљамо вам мало познате спортове

ПОМОЋУ ШТАПА И КАНАПА

Играли су их стари Индијанци и Египћани, били су популарни у старој Грчкој и Риму. Енглески краљеви изабрали су их се више од непријатељске војске, а данас се зову хокеј, крикет, бејзбол, голф, билијар, поло...

Мајстора који све ради „помоћу штапа и канапа" примићемо с неповерењем јер такве мајсторије по правилу кратко трају. Али, један довитљиви човек још пре пет хиљада година, уз помоћ дрвеног штапа и клупка канапа, смислио је игру којом се и данас забавља велики број становника наше планете. Ако у виду имамо и то да се игра вековима развијала и да данас постоји више од 30 спортских игара чије су семе били баш тај штап и клупко канапа са сигурношћу можемо да кажемо да се највише људи бави баш „потомцима" прве игре или „мајке свих игара".

Наравно, наша сазнања о прошлости су непотпуна и непоуздана, али према оном што данас знамо, „мајка свих игара" смишљена је у Индији 3.000 година пре наше ере. Први писани траг о њој настао је у долини Нила, можда по наредби неког фараона, који је новом забавом хтео да попуни часове доколице. Налази се на рељефу у једној гробници а уклесан је у камен око 2000 година пре нове ере: играчи савијеним штаповима ударају лопту начињену од канапа.

И тако је почело. У овом рељефу своје претходнике могу, и морају, да препознају следбеници многих спортова који се играју штапом и лоптом и још најмање десетак оних у којима се штап претворио у рекет. Али, игра штапом и лоптом јављала се често независно од првог извора (сем ако у старо време континенти нису били боље повезани него што то ми мислимо), па је срећемо у Персији 550. године старе ере. У Националном музеју у Атини чува се рељеф са Темистокловог зида (5. век пре нове ере), на коме је приказана игра са савијеним штаповима и лоптом, а нешто касније, много пре но што је откривена Америка, и Астеци су слободно време користили за „гурање лопте штапом".

Међутим, у средњем веку, властодршци нису са симпатијама прихватали трајање времена на игре које нису доприносиле јачању борбених моћи. Неки, као краљ Едвард III и Хенри VIII, чак су их забрањивали. Више су били за гађање луком и стрелом и мачевање. Али, без обзира на то, игра са два реквизита је преживљавала, развијала се, ширила, мењала и данас постоји тридесетак различитих игара са штапом и лоптом.

Тако данас имамо групу од десетак спортова чији је предак и данас популарни крикет, десетак спортова које можемо да сврстамо у групу „хокеја" – а који су, без сумње, најближи оној старогипатској игри – неколико врста игре поло у којима се, поред коња, у новије време користе и бицикли и мотори, голф који са млађим и малим („мини") братом чини засебну целину, билијар у коме се игра са тла подигла на подијум (сто), и пелоту, древну игру баска блиску и играма са рекетом.

Хокеј на леду с лоптом играо се у Холандији у средњем веку

Играте ли „батинање"?

Од савремених игара са штапом и лоптом најстарији је **крикет** који је назив добио по саксонској речи (сгусе) за батину. „Батинање" је почело у 12. веку, а циљ ове игре је да се лоптом сруше противничка врата која чине три штапа дужине 73 cm на која се постављају две пречке дугачке око 10 центиметара. Штапови, слични онима којима су наше прабаке прале веш, служе да се лопта што даље одбије од „врата", а поени се стичу тако што ударач, пошто је одбио лопту, трчи према супротним вратима и за сваки тај трк добија по поен. Јурњава престаје ако противнички играчи распоређени око релатив-

но малог поља за игру (20,12 m x 3,05 m) ухвате лопту пре него што она падне на тло, или ако је дигну са земље па додавањем сруше врата пре

но што се пред њих постави ударач. Наравно, јурњаве нема ако бацач одмах сруши врата, али то је доста тешко, мада лопта лети и 160 km на час.

Утакмице у крикету трају због тога и по неколико дана јер сваки од 11 играча мора да се окуша на месту ударача, а онда напад препуштају противничкој екипи, преузимају њену улогу и прелазе у одбрану, постају бацачи и хватачи на терену око „поља за игру", који може да буде и џиновских размера какав је онај у Мелбурну (170 x 154 m).

Абнер Даблсдер из Куперстауна у САД додао је 1839. године ударачима и бацачима, уместо „врата", четири базе на игралишту у облику квадрата (свака страница 27,4 m) које около има терен за игру у облику лепезе неодређене димензије и **безбол** је рођен. У свакој екипи има 9 играча, а поен се осваја када ударач претрчи све четири базе пре него што хватачи врате лопту до базе (базе се могу освајати по једна или више одједном) а победник је екипа која у 9 серија осваја више поена. Звучи једноставно за игру коју ми, на овим просторима, не разумемо баш најбоље, али њена популарност у Америци, на Куби или у Јапану сведочи да је занимљива, сигурно много занимљивија него што можемо да закључимо на основу два-три ударца која видимо у некаквим спортским прегледима.

Најближи рођак безбола је **софтбол**. Настао је када је извесни мистер Хенкок из Чикага 1887. дотерао основна правила безбола прилагодивши их условима у мањем простору, односно у дворани. Директан потомак безбола је и финска игра песепало рођена 1922. године као и **раундерс**, или женски безбол у коме су реквизити прилагођени лепшем полу. Дакле, лакши су и – елегантнији.

У игри коњи, бицикли, мотори

Француска варијанта крикета настала је у 17. веку под именом **крокет** и у 19. веку освојила Енглеску и Вимблдон. Данашња тениска престоница света најпре је била храм крокета, игре у којој је циљ да чекићима са дугом дршком протерате лоптице кроз 6 до 10 „голова" начињених од метала и високих и широких 20 cm, до завршног кочића. Може се играти један против једног или у екипама од 2, 3 или 4 члана, а крокет, као и крикет, освојио је и САД и земље Комонвелта. Међутим, Американци не би били Американци када свему не би дали свој печат па су из крокета извели „нову игру" роук у којој су врата, или голови, много мањи – само 2,5 cm

Штап, лопта и рукавице – симбол безбола

ши од кугле. Уз то игра се не завршава када прођете и десета врата, већ морате да се вратите и назад.

Чекићем се играо и **шлагбал** (до 1930. веома популаран у Немачкој). Корени ове игре нађени су у старим нордијским причама, а чекић се користи и за **поло** да би лоптицу пречника 8,5 cm убацили у гол широк 7,22, а висок 3,10 m. Међутим, то није нимало лако јер су у игри и коњи и, такође, противници. Сваку екипу чине четири играча који не могу да се мењају, док се коњи могу замењивати у паузама између сваке осмине (седам и по минута). Поло, за који је потребан терен 275 x 180 m и специјални „поло пони" – коњи који се у Аргентини гаје готово искључиво за ову игру, спорт је богатих, али играју га и сиромашни. У Грузији се игра варијанта пола **ченбрути**, а у Монголији је ова игра одувек била забава за сваког. Предност номадског живота је то што имате коња...

Двадесети век донео је и две подваријанте игре поло, такозвани **„радполо"**, или поло на бициклима, којим се баве само жене и то у дворани, и **поло на мотоциклима** који, опет, играју само припадници јачег пола.

Голф, за који је од свих игара са лоптом или, боље речено, са лоптицом потребан највећи терен од 5 до 20 хектара, играју наравно, и жене. У почетку је то била мушка игра, а како и не би када вуче корене из **паганике**, која се играла у старом Риму, и **камбука** чија је постојбина ратничка Шкотска 13. века. Први клуб („Сент Ендрјус голф клуб") основан је још 1552. године у Сент Ендрјусу у Шкотској, а сада се игра готово у целом свету – сем код нас. Циљ игре је са што мање покушаја убацити лоптицу у свих 9 (или 18) рупа, а онај секундарни циљ – боравак и шетња по чистом ваздуху у зеленилу данас је

Хокеј на трави популаран је и међу најмлађима

БЕЗБОЛ ДОБИО ОЛИМПИЈСКИ ПАСОШ

● На олимпијским играма многе игре са штапом и лоптом добијале су шансу, а искористили су је само хокеј на трави и хокеј на леду који се налазе на програму олимпијских игара од 1908. односно 1920. године. Крикет и крокет играни су само на Другим олимпијским играма у Паризу 1900. Лакрос се појавио на Играма у Сент Луису 1904. и 1908, а Канађани су били сувише надмоћни да би остатак света био заинтересован за ову игру па је Лакрос још неко време опстајао у незваничном програму. Роук се из истих разлога, само овде су доминирали Американци, играо само у Сент Луису 1904. док је поло опстајао од 1900. до 1936. Шпанска игра пелота, изум старих Баска, приказана је на Играма 1924. (лоптица се удара „чистером" о зид, а поени се броје као у тенису), а безбол 1912. и 1956. По свему судећи, амерички спорт број један од Барселоне ће бити сталан олимпијски спорт, а најављен је и пријем голфа.

замењен јурњавом за новцем јер голф је на врху листе најплаћенијих спортова. Наравно, плаћени су само истински мајстори, док остали плаћају да би играли.

„Потомак" голфа је **мини голф**, уз **билијар, хокеј на трави** и **хокеј на леду**, једине игре са штапом и „лоптом" популарне и код нас, а ово је прилика и да исправимо једну неправду – хокеј на трави није настао од хокеја на леду већ обрнуто, а о томе сведоче и рељефи из Египта и Грчке у којима је лед био непозната појава.

Модерни хокеј на трави рођен је, а где би него у Енглеској 1825. године. Директни преци били су му ирски **хурлинг** (играо се још у 15. веку) и шкотски **шинти**, који се и данас играју. Хурлинг је од свих ових игара „најмушкији" јер је дозвољавао да се игра и „високим лоптама", штапови од јасена са дебелом „главом" често доводе до тешких повреда. Канадска варијанта ове игре зове се **лакрос**. Француски досељеници наследили су је од тамошњих Индијанаца, а једина разлика је што, уместо штапова, играчи користе штапове који могу бити дугачки и 1,83 m (у зависности од места у тиму) и на врху имају плетену мрежицу.

Хокеј је у овом веку добио и неке подврсте – **хокеј на котураљкама** и **хокеј у дворани**, који се игра с лоптом, док је за хокеј на леду (такође игра коју су канадски досељеници преузели од Индијанаца), лопта спљоштена у округлу плочицу звану пак. Ипак, лопта се није потпуно предала. **Хокеј с лоптом**, или **бенди**, популаран је и данас у СССР и Скандинавији. Ипак, могло би се рећи да је **билијар**, који се први пут помиње 1514. године, најраспрострањенија игра са штапом и лоптом. О њему је писао и Шекспир („Антоније и Клеопатра"), играо га је француски краљ Карло IX, а није био непознат ни црногорским владарима (отуда цетињска Биљарда).

Ако се одлучите за путовање бродом преко Атлантика време можете да проводите играјући билијар, али и **сафлборд**, игру због које су младићи почели да напуштају војничке вештине, па је Хенри VIII одлучио да је забрани. А сафлборд је миролубива игра коју у САД игра неколико милиона људи, пре свега оних из трећег доба. Дугачким штапом са рашљама на врху гурате округле дрвене плоче по игралишту дугачком 15, а широком два и по метра издељеном на много поља која имају различиту вредност, тако да личе на чудан терен за „школице".

А ако не путују нигде, старији читаоци „Забавника" могу да се присете клиса или чочака, игара њихове младости које су данас потпуно заборављене мада су се одржале још из времена када су се у древној Индији и Египту бавили спортом помоћу штапа и канапа. ***Ж. Б.***

У РУКАМА

– Излазите или ћу вам просути мозак! Одред за сузбијање наркотика! Ово је рација! – урлао је мушки глас испред шатора у пустињи. Трејси и Рик поскочили су у вређама за спавање

За девојку из Чикага, одраслу на асфалту велеграда, камповање у Аризони представљало је животну авантуру. Деветнаестогодишња Трејси Ендрјус осећала је зов пустиње коју је познавала само из књига и филмова.

Средином фебруара 1990. Трејси и њен двадесетчетворогодишњи вереник Рик Бароу сели су у камионет „форд" и одвезли се на исток до пустињског кампа Брнт Корал. Само што су подигли шатор, дошао је да их упозна и пожели им добродошлицу кампер Лари Причард у пратњи своје кује Моли.

Лари је био висок око два метра и тежак најмање сто педесет килограма и при ходању се помагао штапом. Био је оличење љубазности и доброте и желео је само да се увери да су се Трејси и Рик удобно сместили.

И други, мада ретки, гости кампа били су пријатни људи, међу њима и мршав висок мушкарац који је следеће вечери, у пратњи дечака од око осам година, пришао плавим камионетом марке „шевролет" до ватре испред њиховог шатора.

„Ја сам Роберт Комер а ово је мој син Мичел", представио се. „Ваш познаник Лари је код нас, изволите и ви у госте". У руци је држао боцу и деловао припито.

Трејси и Рик су захвалили на позиву изговоривши се умором, али су нешто касније били очарани када су угледали Комера и дечака како им доносе цепанице. „Волимо да сечемо дрва", рекао је Комер и испустио терет крај њихове ватре. „Дању се температура креће између 10 и 15 Целзијуса, али су ноћи заиста хладне."

„Устај, ви унутра! Излазите или ћу вам просути мозак! Одред за сузбијање наркотика! Ово је рација!", урлао је мушки глас.

Трејси и Рик, нагло пробуђени, поскочили су усправивши се у вређама за спавање. Фарови аутомобила уперени у шатор заслепљивали су их и нису

ЛУДОГ УБИЦЕ

видели наредбодавца.

Без речи су послушали и, онако у доњем вешу и чарапама, кренули напоље. Чим је Рик промолио нос из шатора, нечија снажна рука га је шчепала и оборила лицем према земљи. Трејси је препознала човека. Био је то Роберт Комер а уз њега жена која је држала уперену пушку.

„Просвираћу вам утробу!", урлао је Комер као луд. „Дај ми лисице!", наредио је жени с пушком. Трејси и Рик су слушали да се полиција за борбу против дроге не понаша најнежније према осумњиченима. Ово двоје показало им је издалека своје значке.

Не плашећи се, пошто нису ни имали ни уживали дрогу, младић и девојка су послушно дозволили да им пластичним кесама за смеће преплетеним као ужад вежу руке и ноге. Комер им је затворио уста самолепљивим тракама и грубо их угурао у њихов „форд" док је жена остала позади у плавом „шевролету".

Комер је дотерао „форд" до корита пресахле реке испод пута. „Полицијска станица је далеко, чак у Фениксу. Ако желите у тоалет, обавите то сада јер се нећемо заустављати", рекао им је.

Затим је изгурао напоље Трејси а Рика је избацио и везао за камионет. Извукао је нож, пришао девојци и расекао јој доњи веш. Дуго јој је претио и малтретирао је држећи јој пиштољ уз чело и боцкајући је ножем.

Када му је било доста злостављања, уперио је, у светлости фарова, пиштољ у Рикову главу и обратио се Трејси: „Њега сада морам да убијем. сведоци ми нису потребни!" „За име бога, немојте, он вам неће учинити никакво зло", завапила је девојка.

Комер је спустио пиштољ везао Рикове зглавке и глежњеве, увољао га у покривач и ногом шутнуо у шипражје. „Само покушај да дођеш и помогнеш јој и готов си. Убићу те као пса!", подвикнуо је. А Трејси је увукао у камионет и кренуо. Било је три ујутру.

Роберт Комер је имао тридесет година и насиље му је било у генима. Крајем седамдесетих, после неке вечерње забаве, напаствовао је једну девојку а само дан касније зарио је нож у леђа непознатом човеку у „Мек Доналдсу".

Бекство које га је довело у Брнт Корал у пустињи Аризоне почело је неколико недеља раније у Сакраменту, Калифорнија, где је оптужен за убиство власника плавог „шевролета" којим се возио.

На исток, према Аризони, кренуо је с пријатељицом Џинивом Вилис и њеном децом Мичелом и Саром старом осам и десет година. Комер је, још раније, осумњичен за оружану пљачку у Солт Лејк Ситију у држави Јута као и за крађу по местима државе Колорадо где се снабдео намирницама и оружјем и побегао.

Рик је цвокотао у танком покривачу. И он је на себи имао само доњи веш и чарапе. Када се повратио од шока, пипањем је осетио да је ивица стене крај које га је Комер шутнуо оштра као бријач. Онако везан докотрљао се до ње, успео да исече „ужад" од пластичне кесе и наслепо се упутио правцем за који је претпостављао да води према другу.

Али, било је мрачно као у бунару и Рик је стао усред жбуна с великим трњем. „Боље да причекам зору", рекао је полугласно и поново се умотао у покривач.

За то време у камионету који је поскакивао по друму пуном џомби и рупчага Трејси је ћутала полумртва од страха и бриге. Комер је гурнуо њен и Риков „форд" у провалију крај пута и девојку увукао у „шевролет" где их је чекала Џинива Вилис. „Зашто га ниси уцмекао?", љутито је упитала када је чула да је Рик остао везан, али жив.

Илустровао: Брана Јовановић

Трејси је у „шевролету" приметила нешто што је веома узнемирило. Мали Мичел и Сара седели су позади испод цераде а на поду је лежала Моли, куја Ларија Причарда. То је, вероватно, значило да је Комер убио Ларија.

Комер је усред ноћи почео да се пење на један од врхова планинског венца Мазатзал. Повремено је заустављао камионет и претио Трејси: „Ти, мала, ако покушаш да ми збришеш, просвираћу ти главу и бацити те којотима да те доврше!"

И, да би је у то сасвим уверио, хитнуо је пар кобасица испред камионета. Моли је искочила да би их појела и он је убио хицем из пиштоља. Трејси се стресла.

После пет сати такве вожње „шевролет" се, на самом врху планине, покварио. Морали су да стану и ту остану бар до зоре.

У освит дана Рик је похитао према кампу и тамо нашао два трапера који су га повезли до телефонске говорнице удаљене десетак километара. Позвао је полицију, све им испричао и од њих сазнао да је тело Ларија Причарда нађено испод хрпе цепаница с рупом у слепоочници и пререзаног гркљана.

„Господе, Трејси је у рукама лудог убице!", викнуо је. Полиција је одмах мобилисала све снаге и цела област прочешљана је пешадијом и из хеликоптера. Нико није претпостављао да се Комер упутио на високи врх планине. Трагачи су сумњали да ће Трејси наћи живу.

Пошто се уверио да је припитомио девојку коју је отео и наласт вовао, Комер је тог јутра изишао из покваренот аутомобила да нацепа дрва. „Сада треба да збришеш. Ако то не урадиш, нећеш извући живу главу. Он обично дуго цепа дрва јер само то и воли да ради!", рекла је Трејси иначе ћутљива Цинива Вилис.

Трејси је искочила из камионета немајући појма куда би бежала. Трчала је насумце кроз снег, преко оштрог камења, кактуса, трња, а на ногама је имала само чарапе.

Чим се вратио, Комер је приметио да је нема. „Где је нестала?", заурлао је на Циниву и она му је прстом показала правац којим је Трејси отрчала. Комер је зграбио пушку, испалио неколико хитаца и стуштио се за њом.

Сва четири врха планинског венца Мазатзал имају вртоглаво стрме падине и тесне усеке уместо долина. На њима је, осим снега, пустињско растиње пуно трња. Трејси је молила Бога да јој од зиме утрну ноге како не би осећала бол од убода. Али, страх од Комера негде иза себе као да јој је дао крила.

У подне, а трчала је од пола осам ујутру, пут јој је препречио брз и широк планински поток. Трејси је без колебања угазила у воду, усред потока се оклизнула прескачући с камена на камен и пала треснувши главом о стену. Није изгубила свест захваљујући леденој води. Устала је и успела да се домогне друге обале.

Спустила се ноћ с небом пуним звезда тако да је могла да настави трчање. Комер није био једина животиња због које није смела да стане и мало се одмори. Крај ње су се шуњала два којота, а једна пума вребала је с дрвета ужарених очију.

А када је над пустињом изишло сунце, пропратио га је оркестар птичијег цвркута. Доле, у даљини, Трејси је зачула најдивнији звук на свету – моторе аутомобила. Стуштила се и убрзо изишла на пут и зауставила први аутомобил који је одвезао право у болницу градића Пејсона.

Осам сати касније полиција је пронашла напуштен плави „шевролет" у квару. Комера и Циниву ухватили су скривене у честару. Он је покушао да пуца, али су га савладали и с лисицама на рукама и под јаком стражом стрпали у хеликоптер.

Много касније, када му је суђено, добио је 353 године робије за оружане пљачке, отмице и насиље над женама и смртну казну за убиство Ларија Причарда. Цинива Вилис осуђена је на девет и по година затвора као саучесник у киднаповању. Њена деца послана су у дом.

Трејси и Рик венчали су се 14. јула 1990. године. Они данас живе у месту Апачи Џанкшн у Аризони, само педесет километара од затвора у коме Роберт Комер чека извршење смртне казне.

Бојана Домић

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

„ЗАБАВНИК" ОД БАМБУСА?

Ниједна биљка на нашој планети не расте тако брзо као бамбус. У Јапану је забележен и рекорд – 1,31 метар за 24 сата!

Бамбус се од давнина користио у најразличитије сврхе: као грађевински материјал, за израду одеће, па чак и за јело. У последње време чује се идеја да се од бамбуса почне израђивати и хартија.

Аргументи: са њиме ни издалека не може да се пореди ни канадска топола која се сматра најбржерастућом сировином за производњу папира. Стручњаци су израчунали да би бамбусова шума стара годину дана дала више сировине од исте толике површине дванаестогодишњих стабала обичног дрвета. А како свуда у свету, па и код нас, влада несташица папира, идеја је више него занимљива.

ФАКС ИСПОД НОГУ

Монголски хемичари обратили су пажњу на пену која се при јаком ветру ствара на обалама једног планинског језера. Кад су испитали састав земље сланача која чини обалу, научници су утврдили да се природне соли из ње могу користити као идеално средство за прање. И тако је недавно у Гоби-Алтајској области почела да ради прва фабрика за производњу прашка за прање веша на бази досад неискоришћених домаћих сировина тако да се разни „факсови", „аве", „миксали" више неће увозити у Монголију.

ВОЛИТЕ ЛИ ЈАБУКЕ?

Да! Онда сте ви солидна и помало старомодна особа. До овог неочекиваног закључка дошао је амерички лекар-психолог Ивлин Кан. У књизи „1001 начин да откријете своју личност" он наводи и друге, ништа мање занимљиве, тврдње. На пример, човек који радо једе јагоде воли лепе ствари, љубитељи лубеница помало су наивни, а они који обожавају диње – суздржани типови.

В. М.

Илустровао: Зоран Петканић – Петко

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

ЗАХВАЉУЈУЋИ ЉУБАЗНОСТИ
WALT DISNEY COMPANY
ПРЕДСТАВЉА:

МИКИ И ИГА БИВА

ТРАЖЕ МУКОВО БЛАГО

■ ПРИЧА ИЗ 1950. У ЈЕДНОЈ ПРОДАВНИЦИ ИГРАЧАКА, ИЗ КЊИГЕ БАЈКИ ИСПАДА МАПА МУКОВОГ БЛАГА.

■ НАШИ ЈУНАЦИ СТИЖУ У ЕВРОПУ ГДЕ ОТКРИВАЈУ ДА СЕ НАЈВЕРОВАТНИЈЕ У ЕГИПТУ НАЛАЗЕ ТАЧНИ ПОДАЦИ.

ПРВА ЕПИЗОДА

1. ДЕО

МУКОВО БЛАГО ЈЕ СТРИП КОЈИ ЈЕ СВАКОДНЕВНО, У КАИШЕВИМА, ОБЈАВЉИВАН У АМЕРИЧКИМ ДНЕВНИМ ЛИСТОВИМА. ПРВИ ПУТ ПОЈАВИО СЕ 19. АПРИЛА 1950. ГОДИНЕ. АУТОР ТЕКСТА ЈЕ БИЛ ВЕЛШ ДОК ЈЕ ЦРТАЧ ФЛОЈД ГОТФРЕДСОН.

ДВЕ ДРУГАРЧИНЕ, МИКИ И ИГА БИВА, УПЛЕТЕНИ СУ У ПОТРАГУ ЗА БЛАГОМ. ПРИЧА ЗАПОЧИЊЕ У ЈЕДНОЈ ПРОДАВНИЦИ ИГРАЧАКА. ИЗ СТРАНИЦА КЊИГЕ СА БАЈКАМА КОЈА ЈЕ НОСИЛА НАСЛОВ „НЕОБИЧНО ПУТОВАЊЕ ПИТЕРА ФЛИТЕРА" ИЗНЕНАДА ИСПАДА МАПА. ОНА БИ ТРЕБАЛО ДА ПОКАЖЕ ПУТ ДО МУКОВОГ БЛАГА ЧИЈИ СЕ ТРАГОВИ ГУБЕ НА СТАРОМ КОНТИНЕНТУ. ИГА БИВА, КОЈИ НЕ ПРИДАЈЕ ЗНАЧАЈ НОВЦУ И БОГАТСТВУ, ПОКУШАВА ДА ОБУЗДА МИКИЈЕВО ОДУШЕВЉЕЊЕ, АЛИ ЈЕ СПРЕМАН ДА СЕ БЕЗ МНОГО РАЗМИШЉАЊА УПУСТИ У АВАНТУРУ.

ПРИЧА ЈЕ СМЕШТЕНА У ПЕДЕСЕТЕ ГОДИНЕ И НА ЗАБАВАН НАЧИН СВЕДОЧИ О ПРЕКООКЕАНСКИМ ПУТОВАЊИМА АВИОНОМ КАДА СУ ТЕ ЛЕТЕЋЕ ГРДОСИЈЕ БИЛЕ ОПРЕМЉЕНЕ КАБИНАМА ЗА СПАВАЊЕ. ДОГАЂАЈИ СУ ХТЕЛИ ДА СУ ДВА ЈУНАКА УВУЧЕНА У ПУСТОЛОВИНУ КОЈА ЗАПОЧИЊЕ У ИРСКОЈ. ЗНАК НА ПЛОЧИ У БЛАРНИЈУ, МЕГАЛИТСКОМ СПОМЕНИКУ, НАВОДИ ТРАГОВЕ ПУТ ЛОНДОНА. У ТОМ ГРАДУ ПОЈАВЉУЈЕ СЕ И СТАРИ МИКИЈЕВ ЗНАНАЦ ХРОМИ ДАБА. И ОН ЈЕ ВЕОМА ЗАИНТЕРЕСОВАН ДА НАЂЕ МУКОВО БЛАГО. ОНИ ПРВО ПУТУЈУ У ФРАНЦУСКУ, А ЗАТИМ У ЕГИПАТ ГДЕ СВЕ УКАЗУЈЕ ДА ЈЕ БЛАГО ТАМО ЗАКОПАНО... ГДЕ? О ТОМЕ У СЛЕДЕЋОЈ ЕПИЗОДИ.

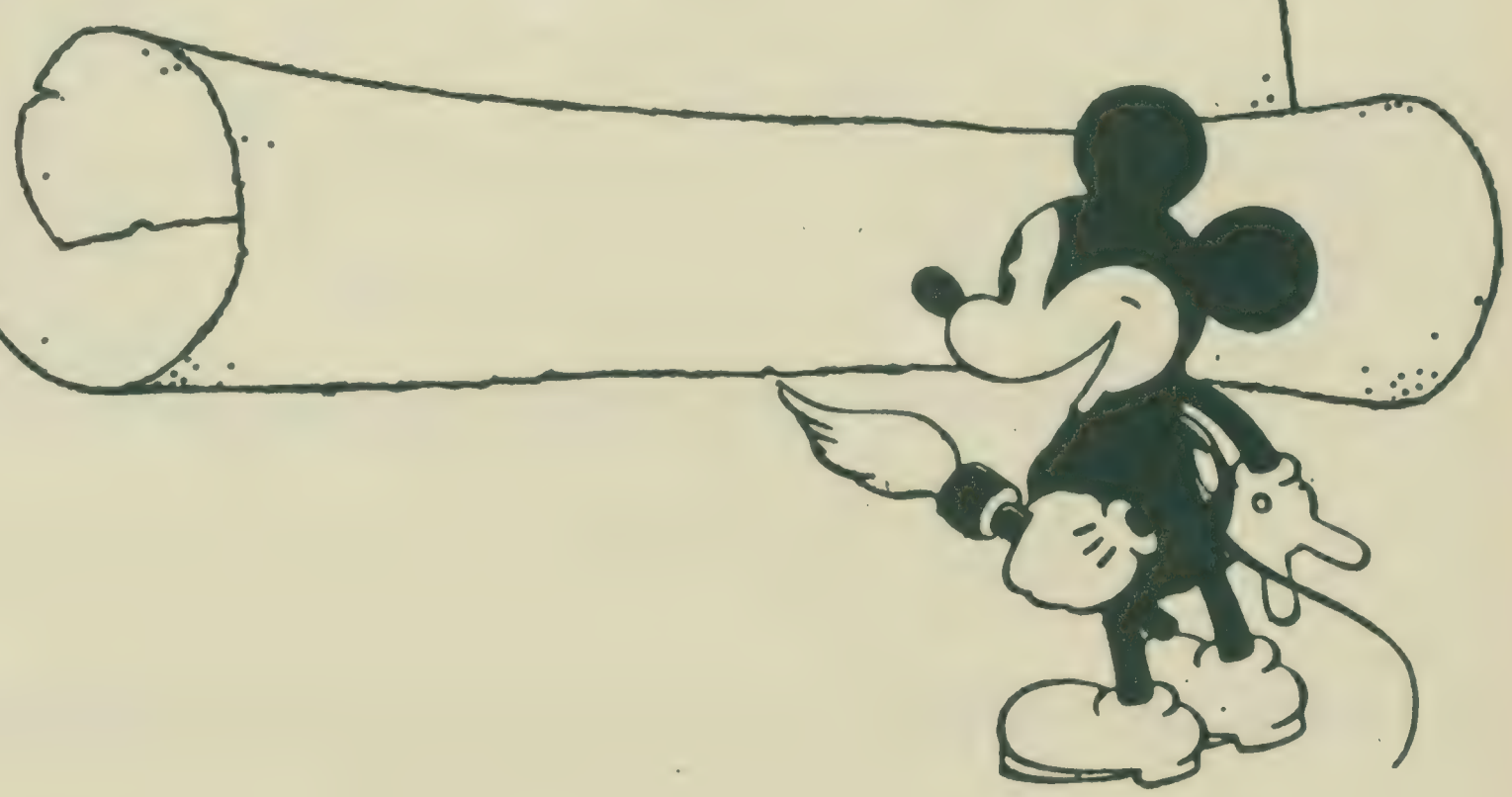

МИКИ И ИГА БИВА

ТРАЖЕ МУКОВО БЛАГО

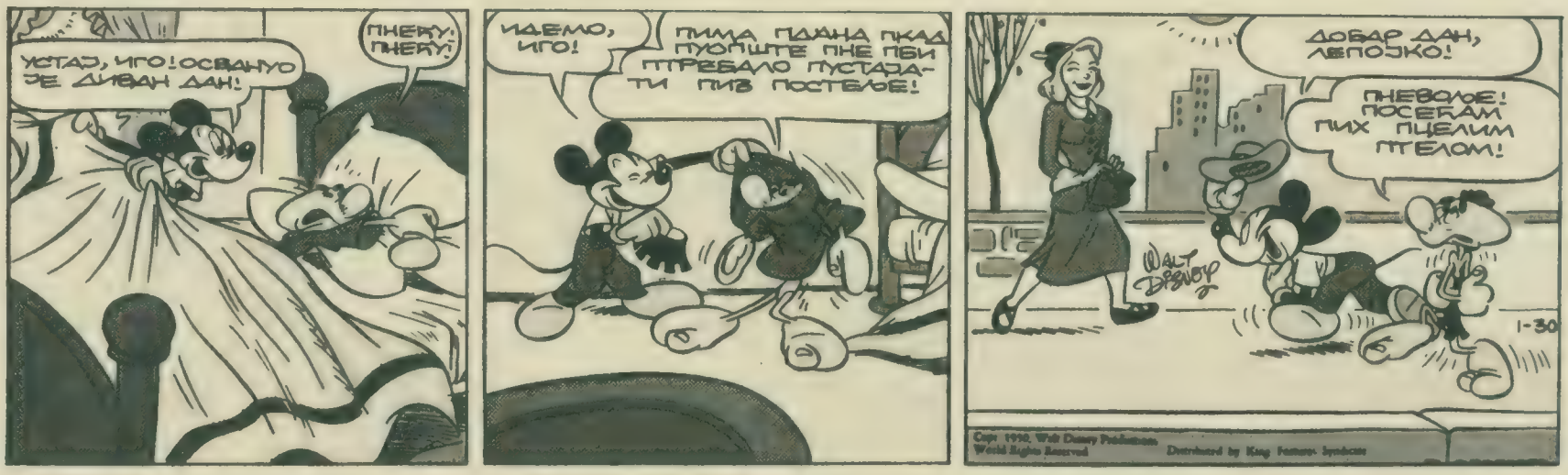
УСТАЈ, ИГО! ОСВАНУО ЈЕ ДИВАН ДАН!
ПНЕКУ! ПНЕКУ!
ИДЕМО, ИГО!
ПИМА ПАЖНА ПКАД ПУОПШТЕ ПНЕ ПБИ ПТРЕБАЛО ПУСТАДАТИ ПИВ ПОСТЕЉЕ!
ДОБАР ДАН, ЛЕПОЈКО!
ПНЕВОЉЕ! ПОСЕЋАМ ПИХ ПЦЕЛИМ ПТЕЛОМ!
Walt Disney
1-30
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

ЗАШТО МИСЛИШ ДА ДАНАС НЕ БИ ТРЕБАЛО ДА ИЗАЂЕМО?
ПЗАТО ПШТО ПНАМ ПРЕТИ ПОПАСНОСТ! ПРЕДОСЕЋАМ ЈЕ!
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved
GIOCATTOLI
ИГРАЧКЕ
СТВАРНО? УЂИМО!
Distributed by King Features Syndicate
УОСТАЛОМ... ШТА БИ ОВДЕ МОГЛО ДА НАМ СЕ ДЕСИ?
1-31
Walt Disney

ОПУСТИ СЕ, ИГО! СВЕ ЋЕ БИТИ У РЕДУ!
ПИМАМ ПЧУДНО ПРЕДОСЕЋАЊЕ!
КАКВА СИМПАТИЧНА КЊИЖИЦА! МОГАО БИХ ДА ЈЕ УЗМЕМ ЗА МИРУ!
ПНЕ ПЧИНИ ТО!
НЕОБИЧНО ПУТОВАЊЕ ПИТЕРА ФЛИТЕРА
Walt Disney
БАШ ЈЕ ЗАНИМЉИВА ОВА СТАРА КЊИГА ... ООХ ШТА?
НЕОБИЧНО ПУТОВАЊЕ ПИТЕРА ФЛИТЕРА
2-1
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

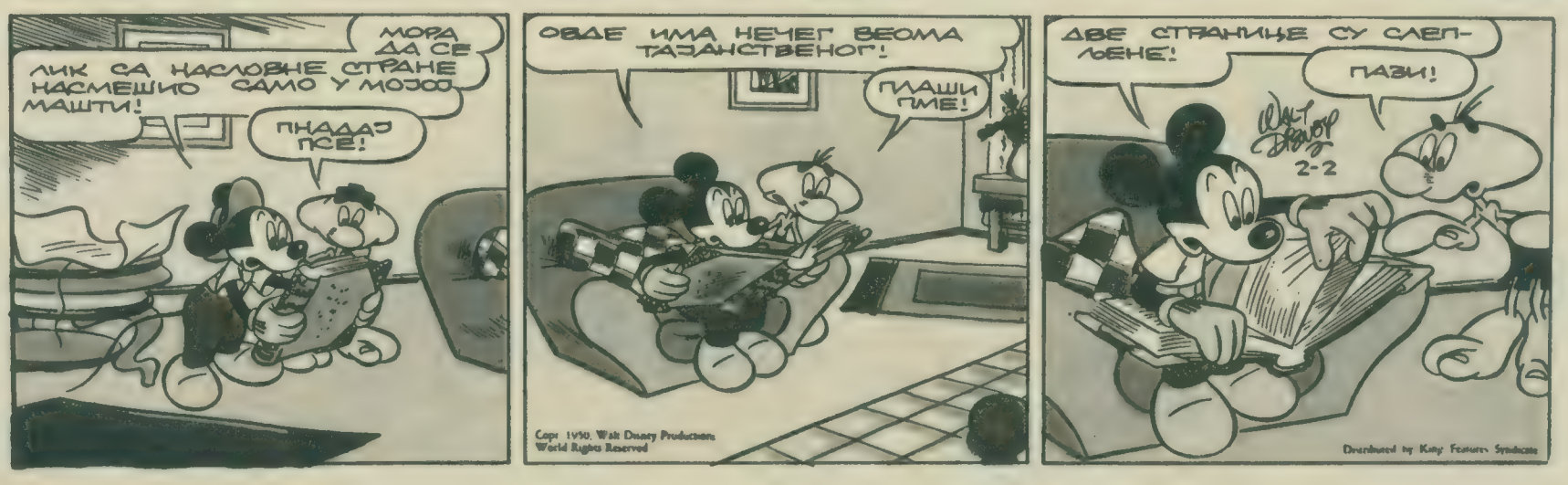
МОРА ДА СЕ ЛИК СА НАСЛОВНЕ СТРАНЕ НАСМЕШИО САМО У МОЈОЈ МАШТИ!
ПНАДАЈ ПСЕ!
ОВДЕ ИМА НЕЧЕГ ВЕОМА ТАЈАНСТВЕНОГ!
ПЛАШИ ПМЕ!
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved
ДВЕ СТРАНИЦЕ СУ СЛЕПЉЕНЕ!
ПАЗИ!
Walt Disney
2-2
Distributed by King Features Syndicate

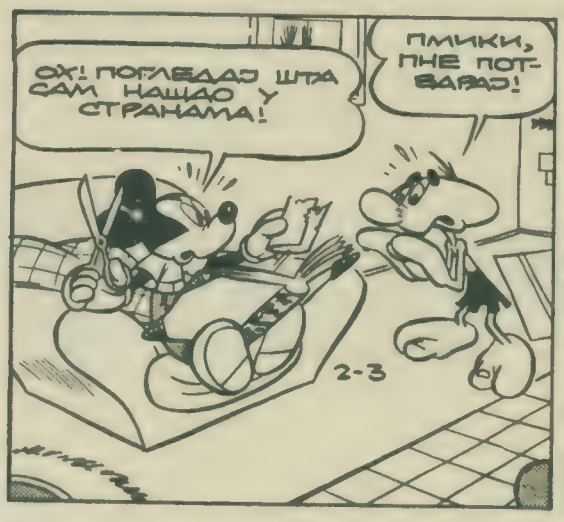
ОХ! ПОГЛЕДАЈ ШТА САМ НАШАО У СТРАНАМА!
ПМИКИ, ПНЕ ПОТ-ВАРАЈ!
2-3

ПОМИЊЕ НЕКАКВО БЛАГО... ЗА...
ИЗГУБЉЕНО МУКОВО БЛАГО

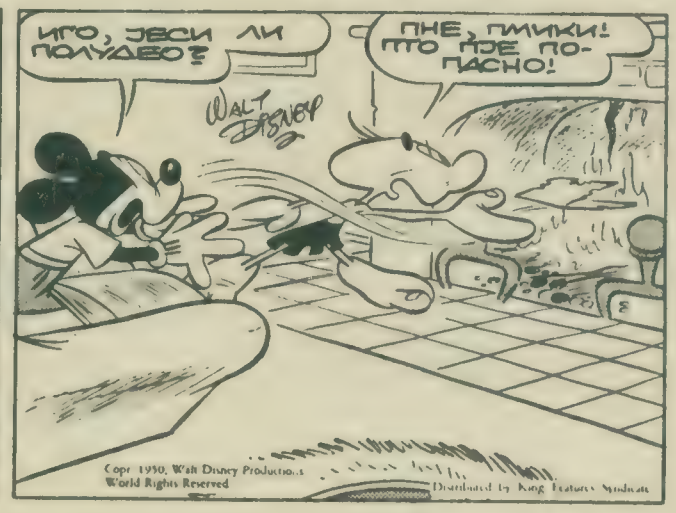
ИГО, ЈЕСИ ЛИ ПОЛУДЕО?
ПНЕ, ПМИКИ! ПТО ЈЕ ПО-ПАСНО!
Walt Disney
Copr 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

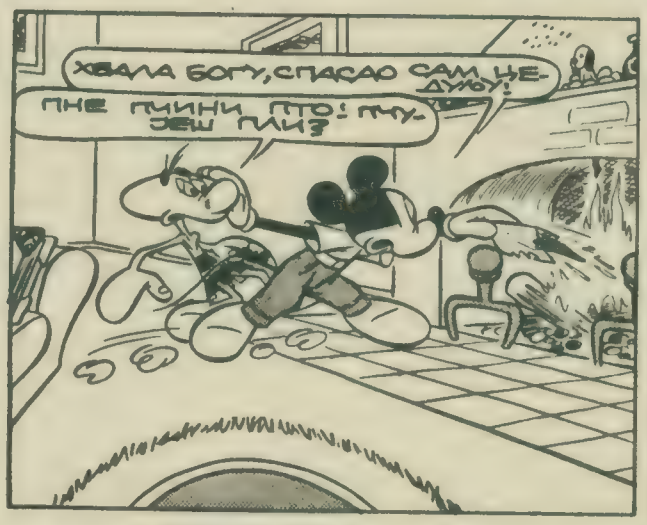
ХВАЛА БОГУ, СПАСАО САМ НЕ-ДУЊУ!
ПНЕ ПИИНИ ПТО! ПУ-ЈЕШ ГЛИЗ?

ШТА СИ УТУВИО У ГЛАВУ? МАПА МУКОВОГ БЛАГА МОЖДА ВРЕДИ ЧИТАВО БОГАТСТВО!
Copr 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved

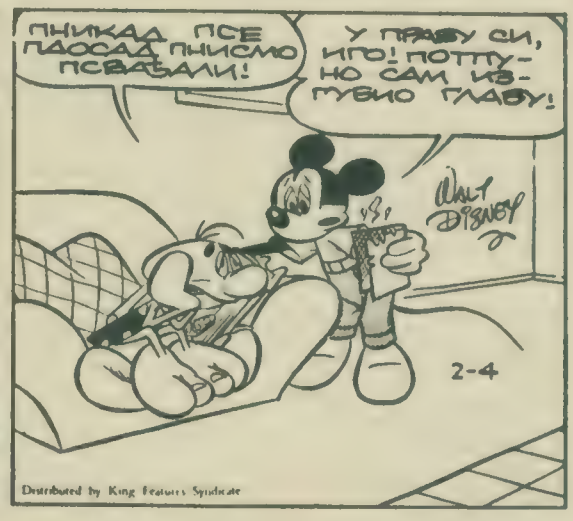
ПНИКАД ПСЕ ПАОСАО ПНИСМО ПСВАЂАЛИ!
У ПРАВУ СИ, ИГО! ПОТПУ-НО САМ ИЗ-ГУБИО ГЛАВУ!
Walt Disney
2-4
Distributed by King Features Syndicate

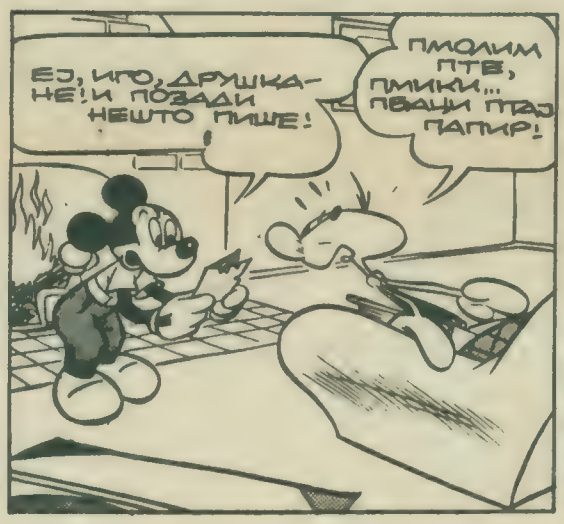
ЕЈ, ИГО, ДРУШКА-НЕ! И ПОЗАДИ НЕШТО ПИШЕ!
ПМОЛИМ ПТВ, ПМИКИ... ПВАЦИ ПТАЈ ПАПИР!

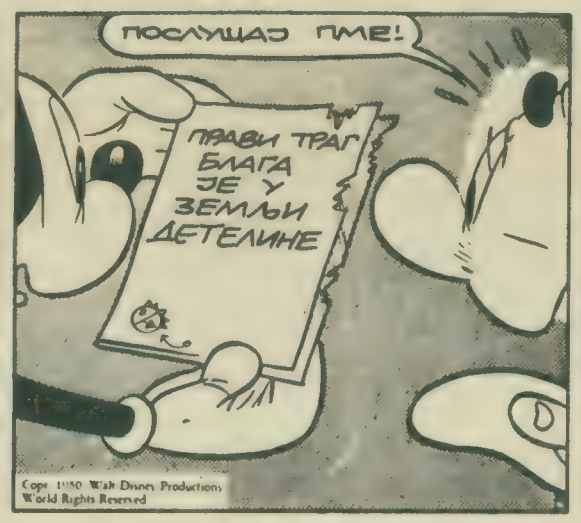
ПОСЛУШАЈ ПМЕ!
ПРАВИ ТРАГ БЛАГА ЈЕ У ЗЕМЉИ ДЕТЕЛИНЕ
Copr 1950 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ЗЕМЉА ДЕТЕЛИ-НЕ... ТО МОРА ДА ЈЕ ИРСКА!
ПВАЦИ ПТО! ПБЛАГО ПАДНОСИ ПНЕСРЕЋУ!
2-6
Distributed by King Features Syndicate

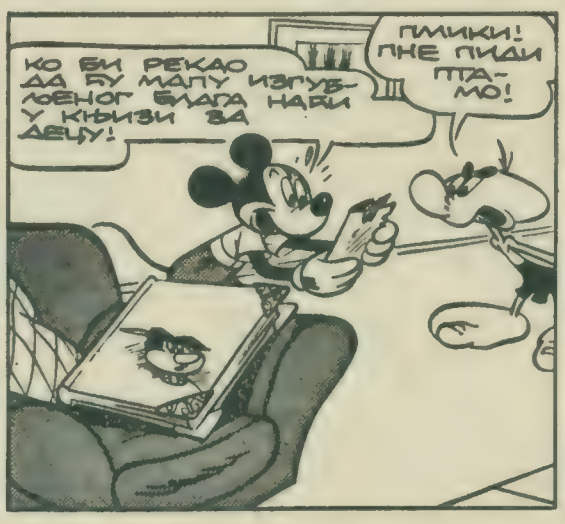
КО БИ РЕКАО ДА БУ МАПУ ИЗГУБ-ЉЕНОГ БЛАГА НАЋИ У КЊИЗИ ЗА ДЕЦУ!
ПМИКИ! ПНЕ ПИДИ ПТА-МО!

ШТА ТИ ЈЕ, ИГО? УКАЗУЈЕ МИ СЕ ЈЕДИНСТ-ВЕНА ПРИЛИКА ДА...
ПИЕПО ПТИ ПКА-ЖЕМ ПДА ПСЕ ПОКА-НЕШ ПТО-ГА!
НЕОБИЧНО ПУТОВАЊЕ ПИТЕРА ФЛИТЕРА
Copr 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved

ПДАЈ ПМИ ПТО!
ИГО, ШТА ЈЕ С ТОБОМ?
НЕОБИЧНО ПУТОВАЊЕ ПИТЕРА ФЛИТЕРА
2-7
Distributed by King Features Syndicate

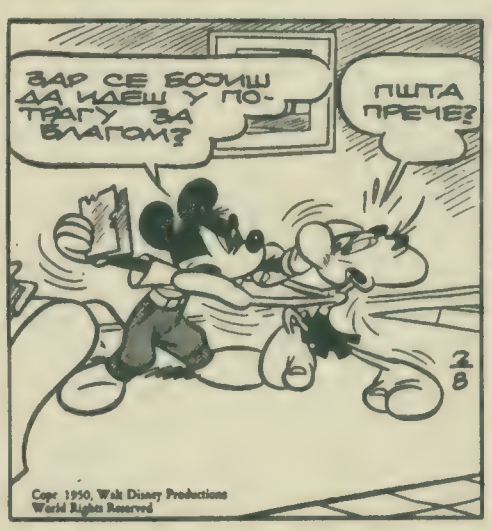
ЗАР СЕ БОЈИШ ДА ИДЕШ У ПО-ТРАГУ ЗА БЛАГОМ?
ПШТА ПРЕЧЕ?
2 8
Copr 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved

ЖАО МИ ЈЕ, ИГО! НИСАМ ЖЕЛЕО ТО ДА ТИ КАЖЕМ!
Distributed by King Features Syndicate

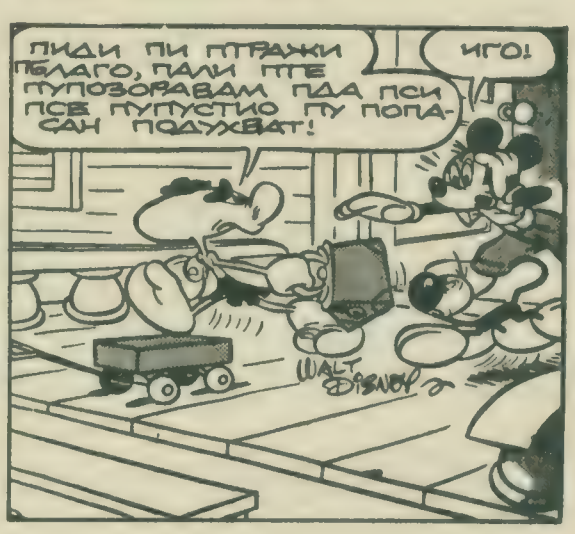
ПИДИ ПИ ПТРАЖИ ПБЛАГО, ПАЛИ ПТЕ ПУПОЗОРАВАМ ПДА ПСИ ПСЕ ПУПУСТИО ПУ ПОПА-САН ПОДУЖВАТ!
ИГО!

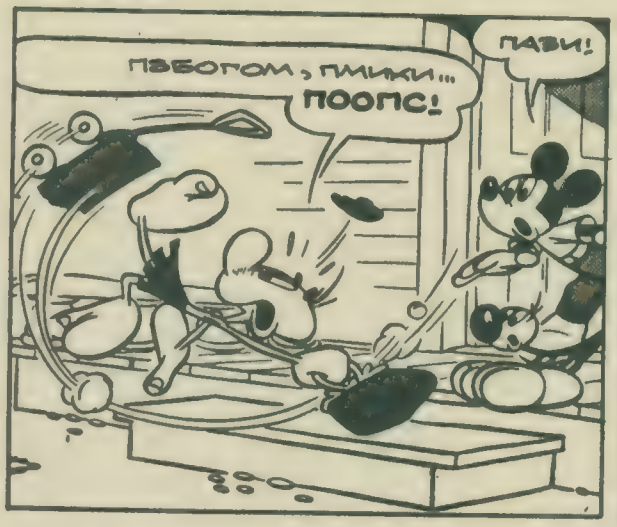
ПАЗИ!
ПВБОГОМ, ПИЈКИ...
ПООПС!

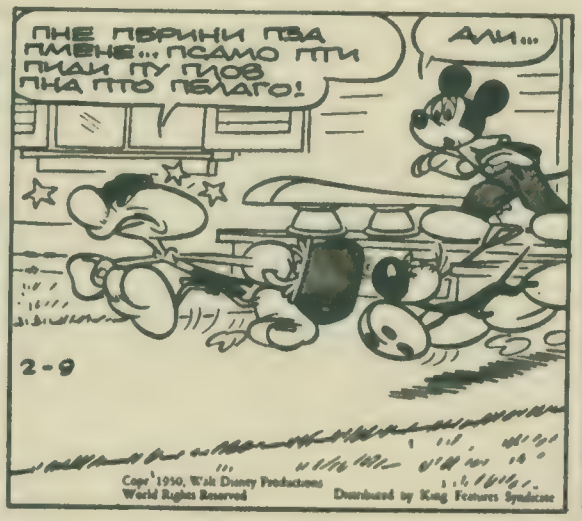
ПНЕ ПВРИНИ ПЗА ПИВЕНЕ... ПСАМО ПТИ ПИДИ ПУ ПИОВ ПНА ПТО ПБЛАГО!
АЛИ...
2-9
Copr. 1950, Walt Disney Productions
World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

ПОВИМ ПСАМ ПХТЕО ПДА ПДАМ ПМИКИЈУ ПРИЛИКУ ПДА ПОДУ-СТАНЕ!
WALT DISNEY

ДА ПРО-
ВЕРИМ... ПОНЕО САМ ЧЕКОВЕ, МАПУ БЛАГА, КАРТУ ИРСКЕ... КРЕЋЕМ!

АКО ИГА БИЋА НЕКЕ ДА МИ ПОМОГНЕ У ТРАГАЊУ, ИДЕМ САМ!
TAXI
Copr. 1950, Walt Disney Productions
World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate.

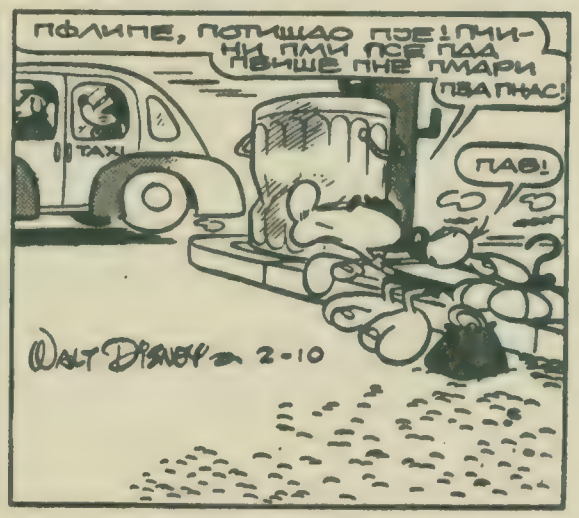
ПФЛИПЕ, ПОТПШАО ПУЕ! ПМИ-НИ ПМИ ПСЕ ПДА ПВИШЕ ПНЕ ПМАРИ ПВА ПНАС!
ПАВ!
TAXI
WALT DISNEY 2-10

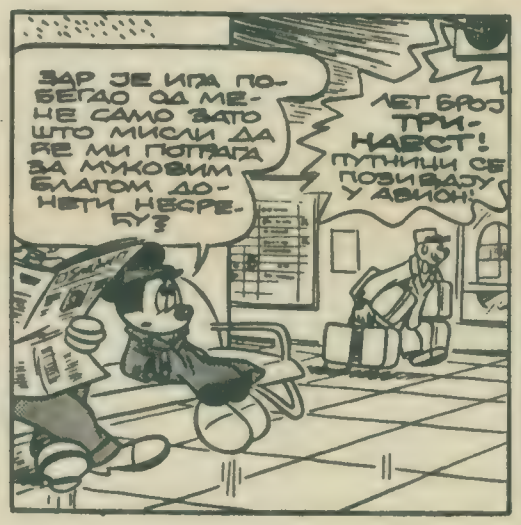
ЗДР ЈЕ ИГА ПО-БЕГАО ДА МЕ-НЕ САМО ЗАТО ШТО МИСЛИ ДА ЋЕ МИ ПОТРАГА ЗА МУКОВИМ БЛАГОМ ДО-НЕТИ НЕСРЕ-ЋУ?
ЛЕТ БРОЈ ТРИ-НАЕСТ! ПУТНИЦИ СЕ ПОЗИВАЈУ У АВИОН!

НЕКА! НАЋИ ЋУ ГА САМ! ЗНАМ ДА ВОДИМ РА-ЧУНА О СЕБИ!
ЕЕЈ!
ПИСТА

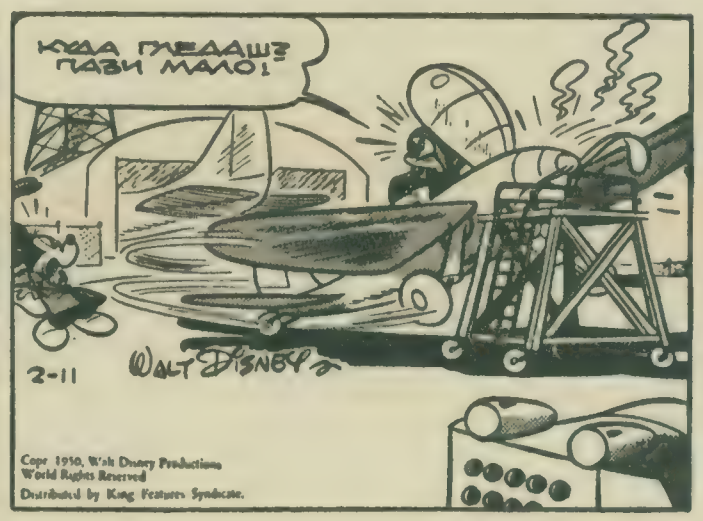
КУДА ЛЕЖДАШ? ПАЗИ МАЛО!
2-11
WALT DISNEY
Copr. 1950, Walt Disney Productions
World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate.

МОЖДА ЈЕ ИГА У ПРАВУ... ТРЕБАЛО БИ ДА ЗАБОРАВИМ НА ТО БЛАГО И ВРАТИМ СЕ КУЋИ!

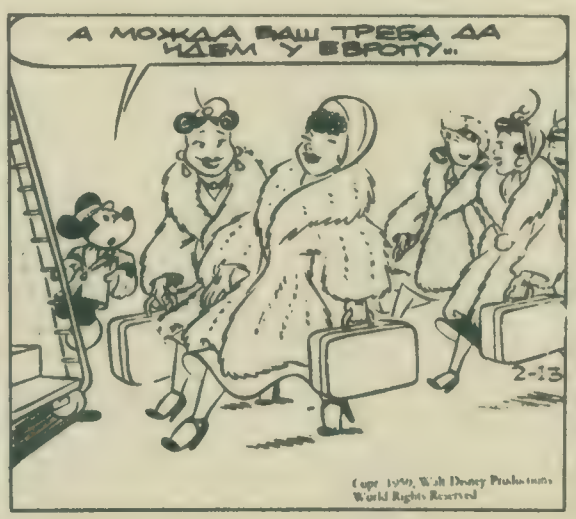
А МОЖДА ВАШ ТРЕБА ДА НАЂЕМ У ЕВРОПИ...
2-13
Copr. 1950, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

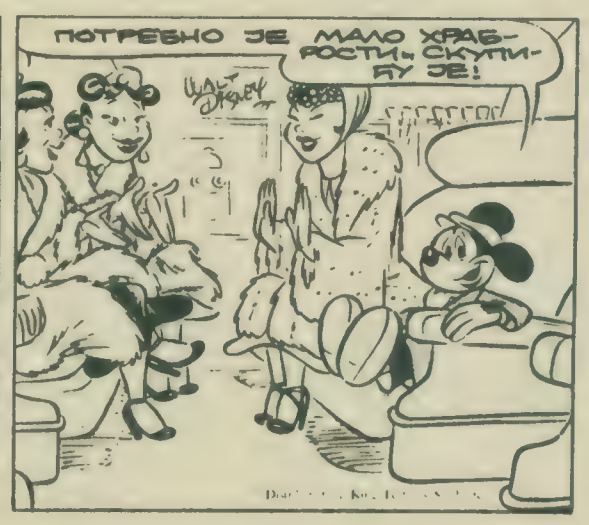
ПОТРЕБНО ЈЕ МАЛО ХРАБ-РОСТИ... СКУПИ-ЋУ ЈЕ!
WALT DISNEY

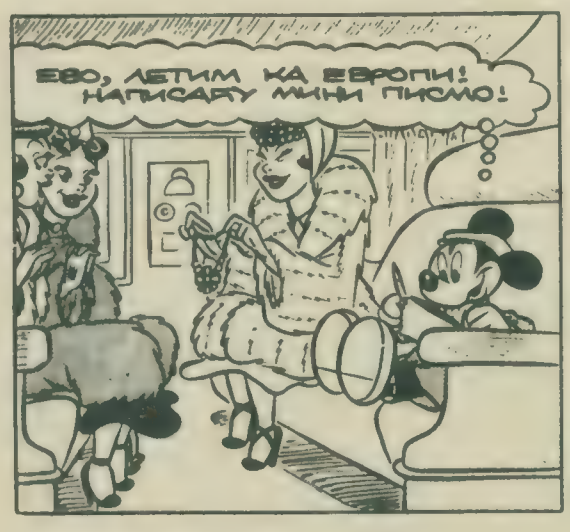
ЕВО, ЛЕТИМ КА ЕВРОПИ! НАПИСАЋУ МИНИ ПИСМО!

ДРАГА МИНИ... УПРАВО САМ ВИДЕО НАЈ-ЛЕПШУ ЖЕ-НУ НА СВЕ-ТУ... ДИВ-НА ЈЕ..

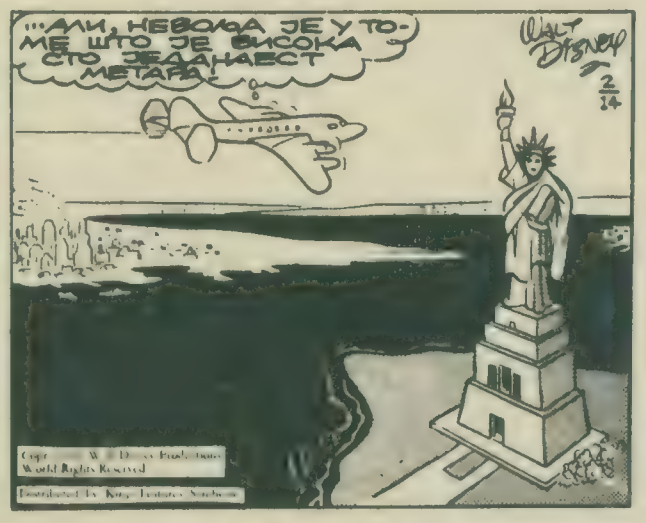
...АЛИ, НЕВОЉА ЈЕ У ТО-МЕ ШТО ЈЕ ВИСОКА СТО ЈЕДАНАЕСТ МЕТАРА
WALT DISNEY
2/14
Copr. 1950, Walt Disney Productions
World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

ОДЛУЧИО САМ ДА КРЕНЕМ У ПОТРАГУ ЗА МУКОВИМ БЛАГОМ ИАКО МИ ЈЕ ИГА РЕКАО...
2-15

...ДА БЕ МЕ СНАЋИ НЕШТО СТРАШНО АКО..
САД САМ ТЕ УХВАТИО!

ПРЕСТАНИ ДА УЗНЕМИРАВАШ ПУТНИКЕ, МИКИЦЕ, ИЛИ ЋУ ТИ БАЦИТИ ТАЈ ТВОЈ ПИШТОЉ НА КАПИС-ЛЕ!
ЈООООЈ! МАМАА!

УХ! ИГА МЕ ЈЕ ТАКО УЗНЕМИРИО СВОЈИМ ПРИЧАМА О ГРОЗНИМ СТВАРИМА КОЈЕ МЕ ОЧЕКУЈУ!

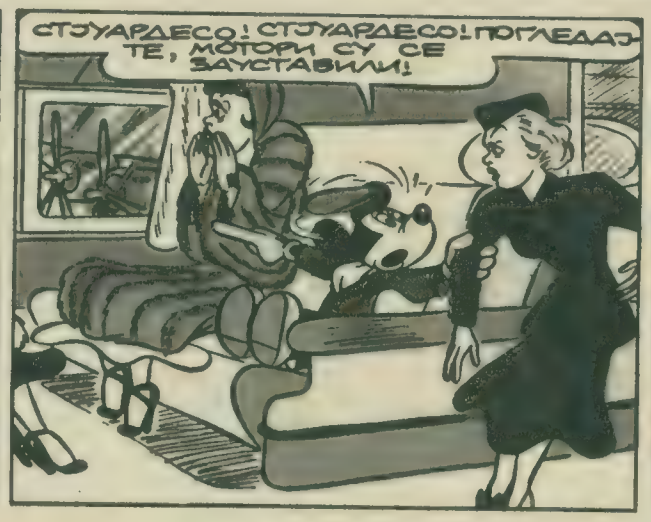
СТЈУАРДЕСО! СТЈУАРДЕСО! ПОГЛЕДАЈТЕ, МОТОРИ СУ СЕ ЗАУСТАВИЛИ!

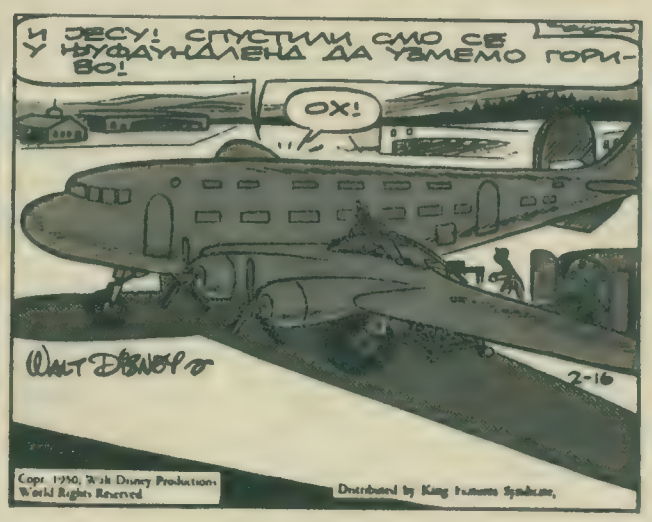
И ЈЕСУ! СПУСТИЛИ СМО СЕ У НЬУФАУНДЛЕНД ДА УЗМЕМО ГОРИВО!
ОХ!
2-16
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate,

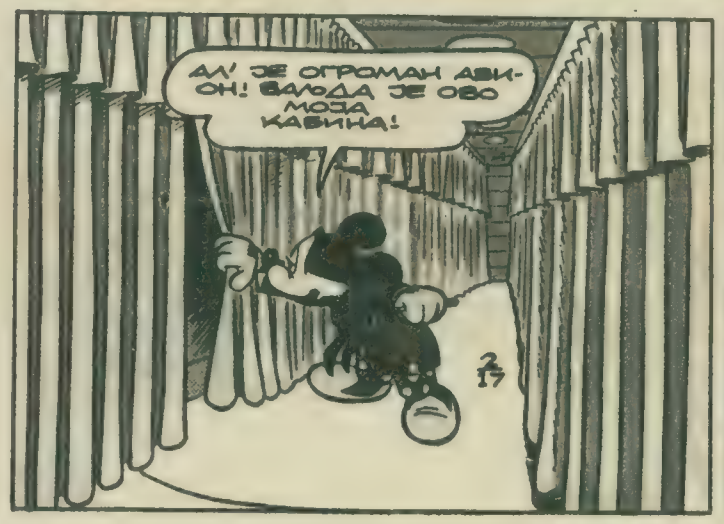
АЛ' ЈЕ ОГРОМАН АВИОН! ВАЛОДА ЈЕ ОВО МОЈА КАБИНА!
2/17

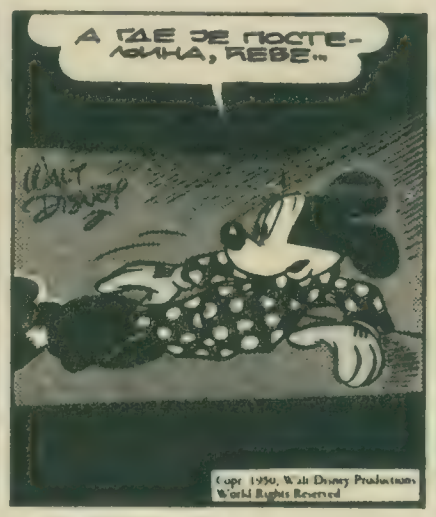
А ГДЕ ЈЕ ПОСТЕЉИНА, ЂЕВЕ...
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved

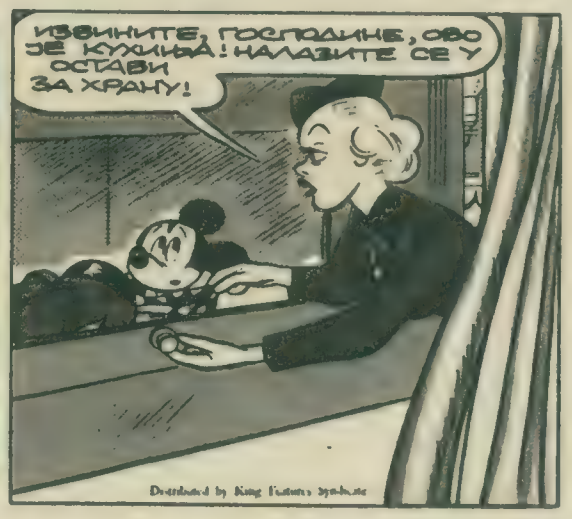
ИЗВИНИТЕ, ГОСПОДИНЕ, ОВО ЈЕ КУХИЊА! НАЛАЗИТЕ СЕ У ОСТАВИ ЗА ХРАНУ!
Distributed by King Features Syndicate,

ЗА ТРИ МИНУТА СТИЖЕМО У ИРСКУ!
ЕХ! ДА ЈЕ ИГА КОЈОМ СРЕЋОМ КРЕНУО НА ПУТ!

ИРСКА! КАКО БИ СЕ САМО ИГИ ДОПАЛА! АЛИ...

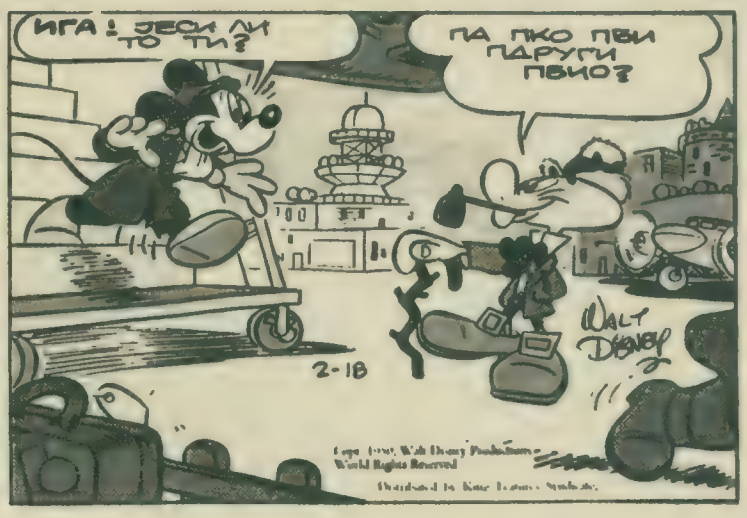
ИГА! ЈЕСИ ЛИ ТО ТИ?
ПА ПКО ПВИ ПАРУГИ ПВИО?
2-18

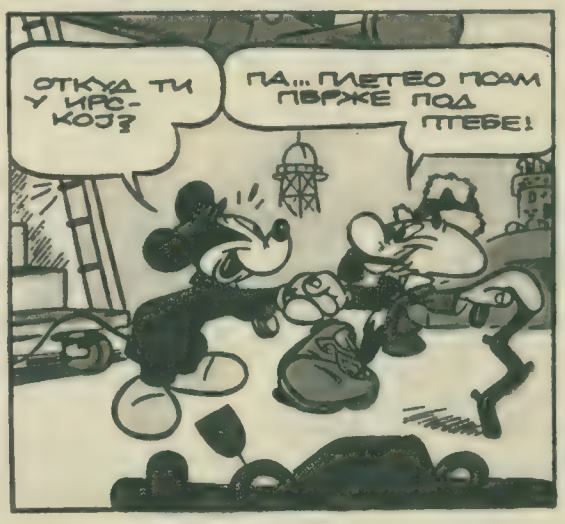
ОТКУДА ТИ У ИРСКОЈ?
ПА... ПЛЕТЕО ПОАМ ПВРЖЕ ПОД ТТЕБЕ!

ПНИСАМ ПМОГАО ПДА ПОДНЕСЕМ ПДА ПВЕЗ ПИМЕНЕ ПНАЂЕШ ПБЛАГО!
СЗДРНО! ОСЕТИО ОИ КОЛИКО МИ НЕДОСТАЈЕШ!
2-20

ПХВАЛА ТТИ ПНА ПЛЕПИМ ПРЕЧИМА!
ОВО ЈЕ НАЈНЕОБИЧНИЈИ ЧРАЦ КОГА САМ ВИДЕО!
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate.

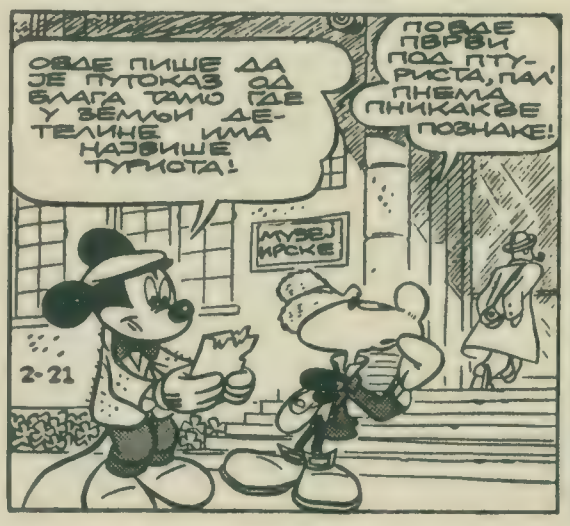
ОВДЕ ПИШЕ ДА ЈЕ ПУТОКАЗ ОД БЛАГА ТАМО ГДЕ У ЗЕМЉИ ДЕТЕЛИНЕ ИМА НАЈВИШЕ ТУРИСТА!
ПОВДЕ ПРВИ ПОД ПТУРИСТА, ПАЛ ПНЕМА ПНИКАКВЕ ПОЗНАКЕ!
МУЗЕЈ ИРСКЕ
2-21

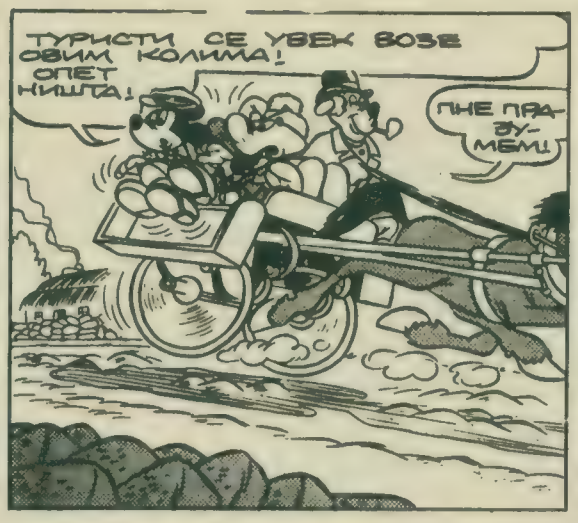
ТУРИСТИ СЕ УВЕК ВОЗЕ ОВИМ КОЛИМА! ОПЕТ НИШТА!
ПНЕ ПРАЗУМЕМ!

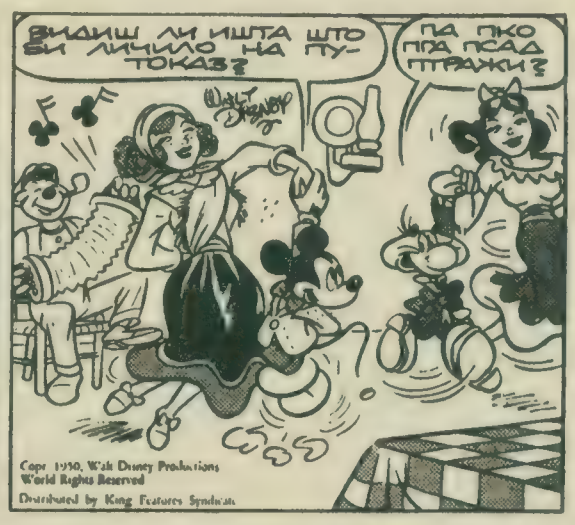
ВИДИШ ЛИ НИШТА ШТО БИ ЛИЧИЛО НА ПУТОКАЗ?
ПА ПКО ПРА ПСАД ПТРАЖИ?
Walt Disney
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

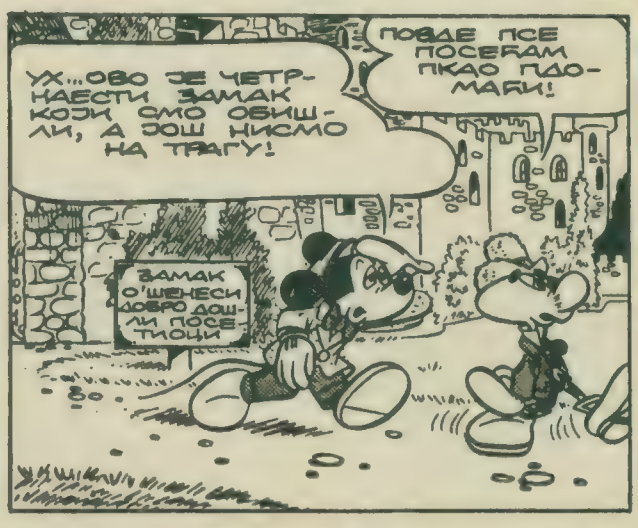
УХ...ОВО ЈЕ ЧЕТРНАЕСТИ ЗАМАК КОЈИ СМО ОБИШЛИ, А ЈОШ НИСМО НА ТРАГУ!
ПОВДЕ ПСЕ ПОСЕЋАМ ПКАО ПДОМАЋИ!
ЗАМАК О'ШЕНЕСИ ДОБРО ДОШЛИ ПОСЕТИОЦИ

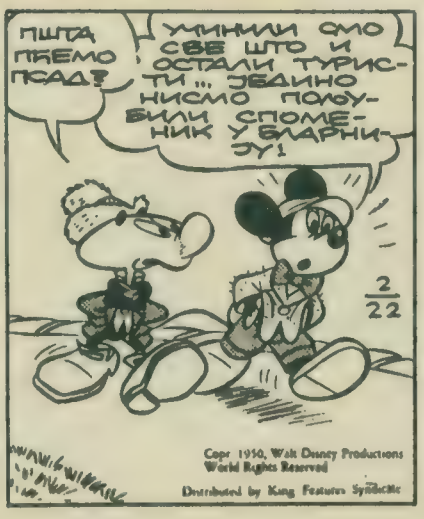
ПШТА ПКЕМО ПСАД?
УМИНИИ СМО СВЕ ШТО И ОСТАЛИ ТУРИСТИ ... ЈЕДИНО НИСМО ПОЛОУБИЛИ СПОМЕНИК У БЛАРНИЈУ!
2/22
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

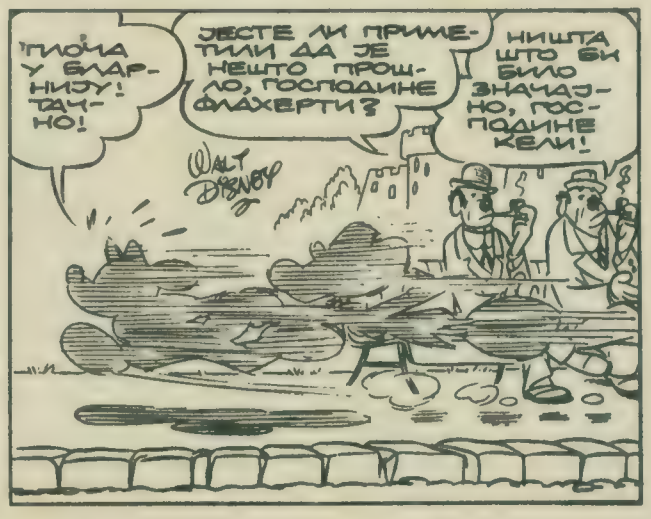
ГЛОЋА У БЛАРНИЈУ! ТАЧНО!
ЈЕСТЕ ЛИ ПРИМЕТИЛИ ДА ЈЕ НЕШТО ПРОШЛО, ГОСПОДИНЕ ФЛАХЕРТИ?
НИШТА ШТО БИ БИЛО ЗНАЧАЈНО, ГОСПОДИНЕ КЕЛИ!
Walt Disney

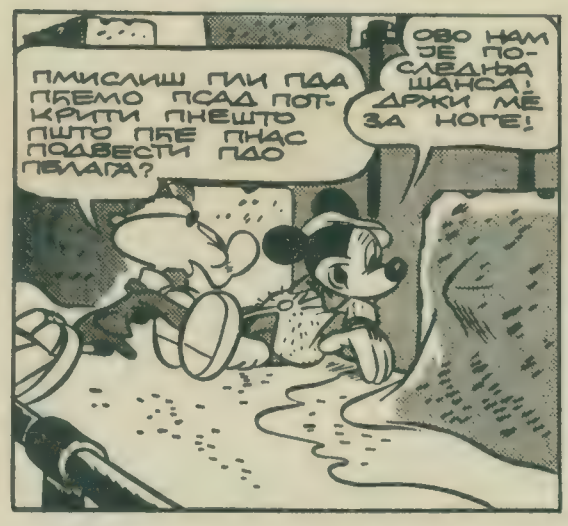
ПМИСЛИШ ПИИ ПДА ПКЕМО ПСАД ПОТКРИТИ ПНЕШТО ПШТО ПКЕ ПНАС ПОДВЕСТИ ПДО ПБЛАГА?
ОВО НАМ ЈЕ ПОСЛЕДЊА ШАНСА! ДРЖИ МЕ ЗА НОГЕ!

ПВИДИШ ПИИ ПШТА, ПМИКИ?
АМА ВАШ НИШТА!
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved

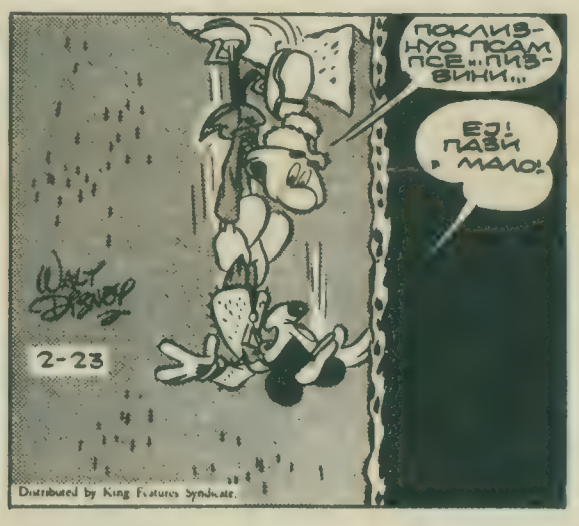
ПОКЛИЗНУО ПСАМ ПСЕ..ПИЗВИНИ...
ЕЈ! ПАЗИ МАЛО!
2-23
Distributed by King Features Syndicate

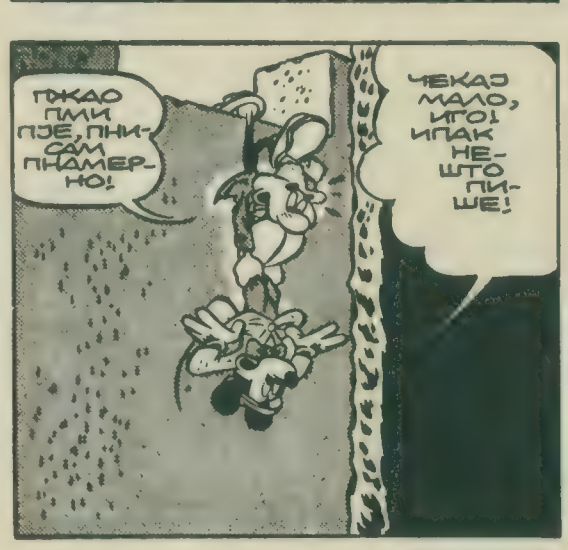
ГЛАО ПМИ ПЈЕ, ПНИСАМ ПНАМЕРНО!
ЧЕКАЈ МАЛО, ИГО! ИПАК НЕШТО ПИШЕ!

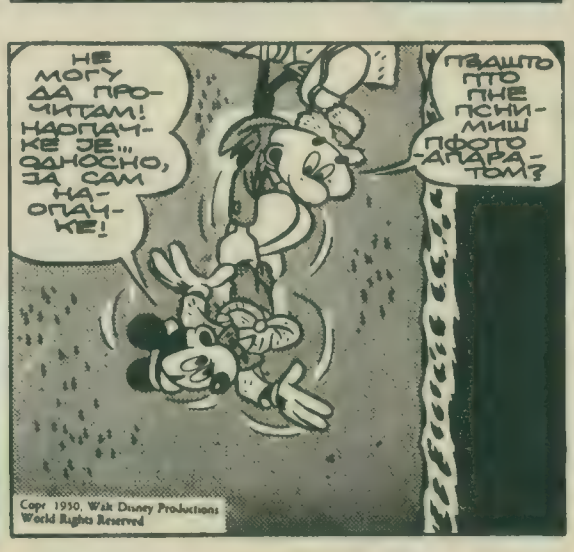
НЕ МОГУ ДА ПРОЧИТАМ! НАОПАЧКЕ ЈЕ... ОДНОСНО, ЗА САМ НАОПАЧКЕ!
ПЗДШТО ПТО ПНЕ ПСНИМИШ ПФОТОАПАРАТОМ?

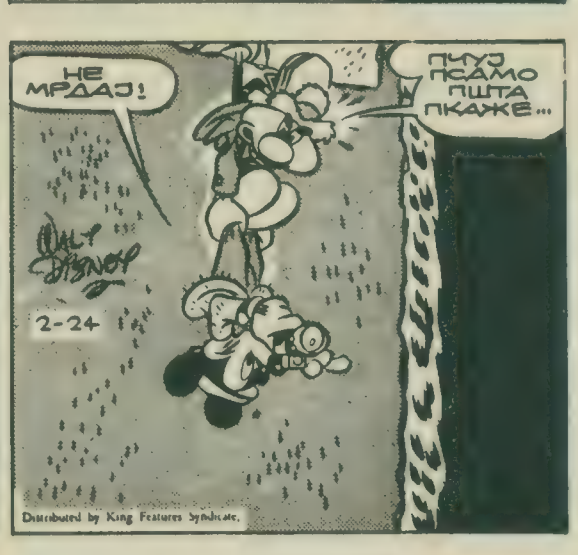
НЕ МРДАЈ!
ПЧУЈ ПСАМО ПШТА ПКАЖЕ...
Walt Disney
2-24
Distributed by King Features Syndicate

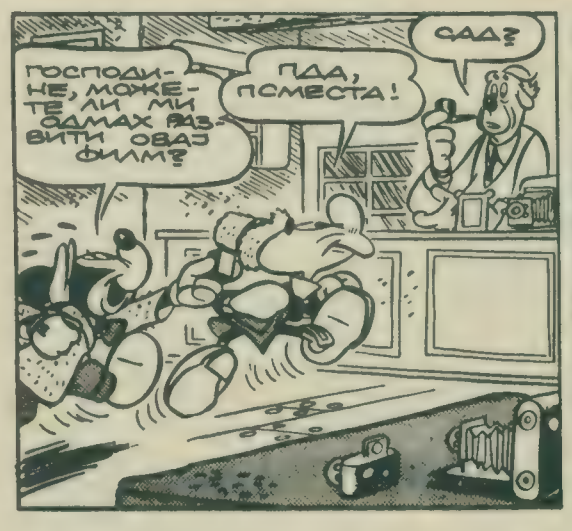
ГОСПОДИНЕ, МОЖЕТЕ ЛИ МИ ОДМАХ ПРИЗВИТИ ОВАЈ ФИЛМ?
ПДА, ПСМЕСТА!
САД?

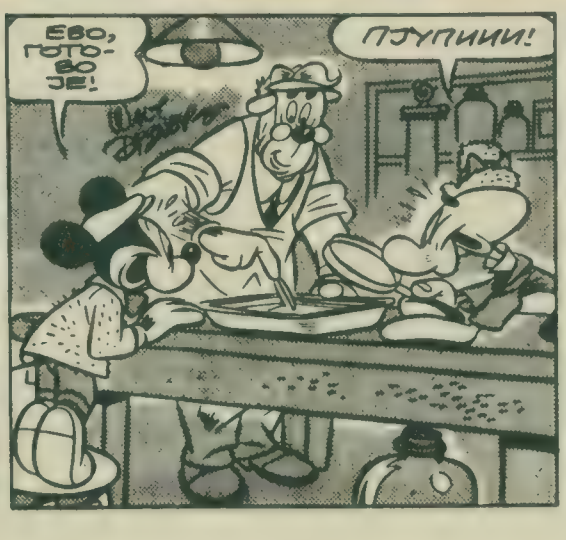
ЕВО, ГОТОВО ЈЕ!
ПЈУПИИИ!

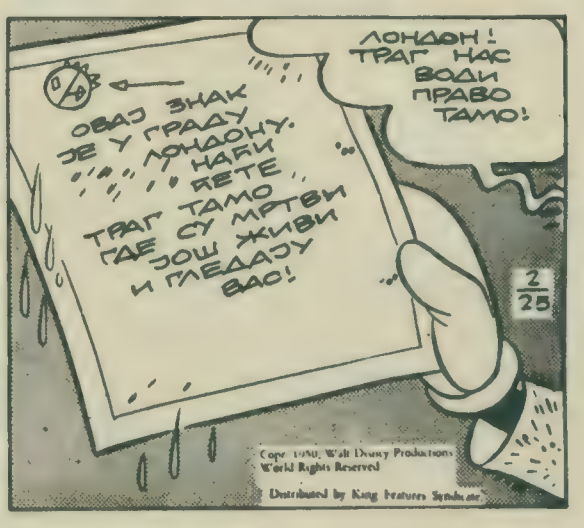
ЛОНДОН! ТРАГ НАС ВОДИ ПРАВО ТАМО!
ОВАЈ ЗНАК ЈЕ У ГРАДУ ЛОНДОНУ. НАЋИ ЋЕТЕ ТРАГ ТАМО ГДЕ СУ МРТВИ ЈОШ ЖИВИ И ГЛЕДАЈУ ВАС!
2/25
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

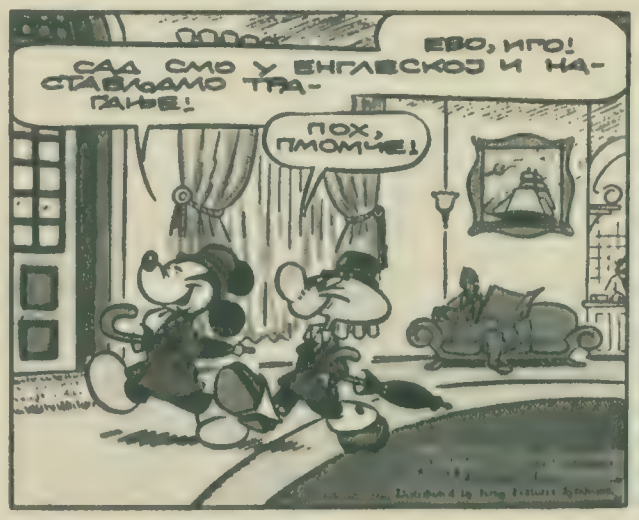
ЕВО, ИГО!
САД СМО У ЕНГЛЕСКОЈ И НАСТАВЉАМО ТРАГАЊЕ!
ПОХ, ПМОМЧЕ!

ОНУШИ МИРИС СТАРЕ ДОБРЕ ЛОНДОНСКЕ МАГЛЕ! ИГО!
ИГО!
ГГУ ПСАМ ГГОРЕ, ГМИКИ!

ИГО! СКРЕНУО СИ С ГУТА!
ГА ГИ ГИЕНИ ПСЕ ГУМИНИО ПДА ПЈЕ ГЛОВНИК ГНЕКАКО ГНУДАН!

ТАМО ГИШЕ ДА ЈЕ ТРАГ МУКОВОГ БЛАГА СКРИВЕН ГДЕ МРТВИ ЈОШ ЖИВЕ И ГЛЕДАЈУ НАС!
ПБРР! ГТО ГМОРА ПДА ПЈЕ ГНЕКА ГКУЋА ПДУХОВА!
КУЋА ДУХОВА, ГОСПОДО!

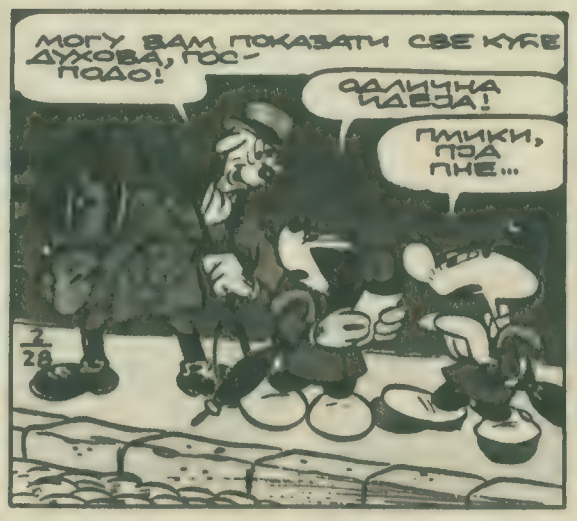
МОГУ ВАМ ПОКАЗАТИ СВЕ КУЋЕ ДУХОВА, ГОСПОДО!
ФАЛИЧНА НАЂА!
ГМИКИ, ПЈА ГНЕ...

МОРА ДА НИСАМ ДОВРО ВИДЕО! ЛИЧИ НА КОЧИЈАША ЧАРЛИЈА!
НЕМОГУЋЕ! НАД ЊИМ ЈЕ ИЗВРШЕНА КАЗНА... ЗБОГ УБИСТВА!

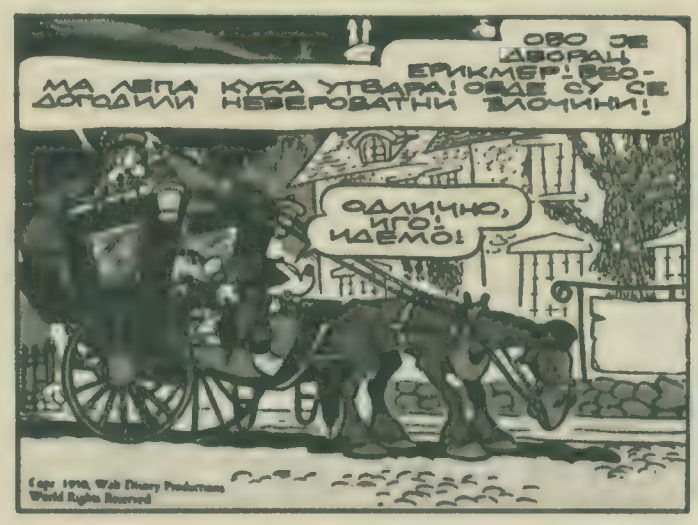
ОВО ЈЕ ДВОРАЦ ЕРИКМЕР! ВЕОМА ЛЕПА КУЋА УТВАРА! ОВДЕ СУ СЕ ДОГОДИЛИ НЕВЕРОВАТНИ ЗЛОЧИНИ!
ОДЛИЧНО, ИГО! ИДЕМО!

НИКАКВОГ ТРАГА ОД БЛАГА! ЗАБОГА! ГДЕ ЈЕ ИГО?

ИГО! ГДЕ СИ?
ВОЗИМ СЕ ДА САМ ГОТОВ, СТАРИ МОЈ!
ПООХ!

ИГО! ЗАВИ СЕ!
ГОТОВО!
ПОВО ПЈЕ ПРЕВИШЕ!

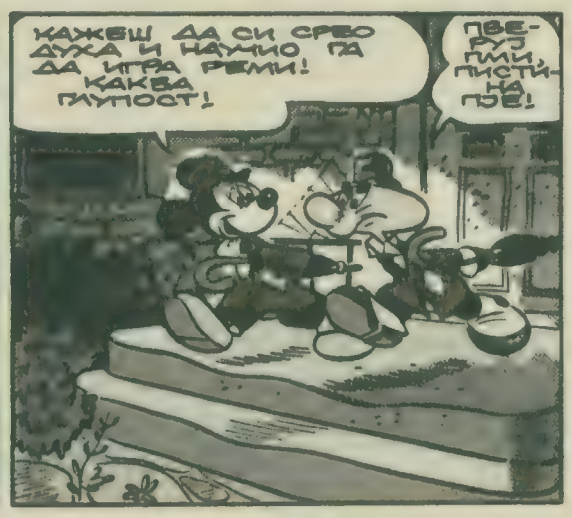
КАЖЕШ ДА СИ СРЕО ДУХА И НАУЧИО ГА ДА ИГРА РЕМИ! КАКВА ГЛУПОСТ!
ПВЕДУЈ ГИМИ, ПИСТИНА ПЈЕ!

ГМАК ПЈЕ ПЗАРАДИО ПСЕДАМДЕСЕТ ПЕТ ГШИЛИНГА!

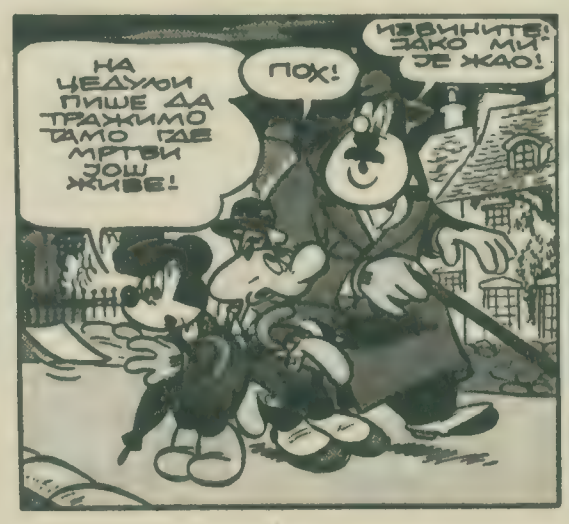
НА ЦЕДУЉИ ГИШЕ ДА ТРАЖИМО ТАМО ГДЕ МРТВИ ЈОШ ЖИВЕ!
ГОХ!
ИЗВИНИТЕ! ЗАКО МИ ЈЕ ЖАО!

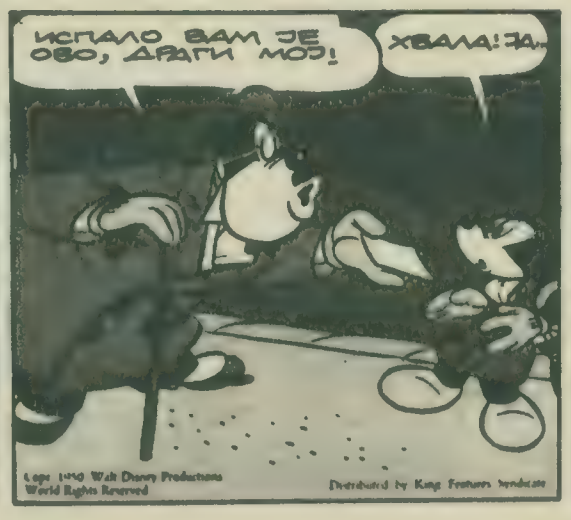
ИСПАЛО ВАМ ЈЕ ОВО, ДРАГИ МОЈ!
ХВАЛА! ЈА...

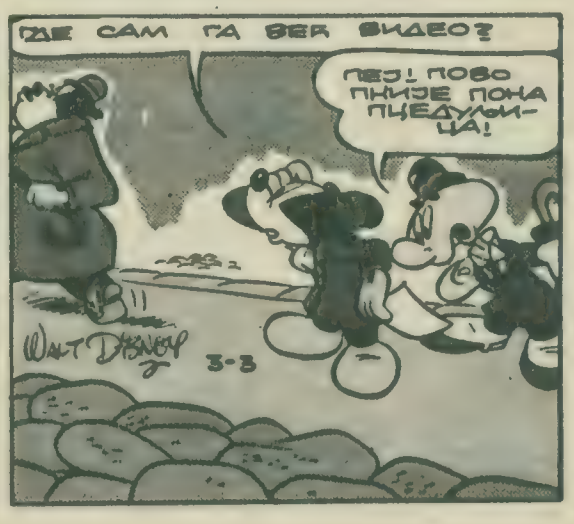
ГДЕ САМ ГА ВЕЋ ВИДЕО?
ПЕЈ! ПОВО ГНИЈЕ ГОНА ГЦЕДУЉИЧА!

ЧЕКАЈТЕ! ДАЛИ СТЕ МИ ПОГРЕШАН ПАПИР!
ПЕЈ! ПТИ!

ПНЕСТАДЕ ПКО ПМУКА! ПОДНЕО ПЈЕ И ПЧЕДУЖУ ПСА ПУТЕМ ПАО ПЕЛАГА!
САД МИ ЈЕ ЗАСНО КО ЗЕ ТАЈ!

ПКО?
МОЈ СТАРИ НЕПРИЈАТЕЉО! ХРОМИ ДАВА! ПРЕРУШИО СЕ!
Walt Disney
3-4

ИДЕМО! САД КАД ДАВА ЗНА ЗА МУКОВО БЛАГО, МОРАМО ГА ПРЕДУЖИТРИТИ!
ПЈЕСИ ПИ ПСИПУРАН ПАД ПСЕ ПТАМО ПМИСЛИЛО ПНА ПКУЋУ ПАУХОВАЊ

ПСЕТИ ПСЕ ПГДЕ ПМРТВИ ВИ ЗОШ ПЖИВЕ ПИ ПЛЕДАЈУ ГПЕ!
ШТА ТО МОЖЕ ДА ЗНАЧИ? ФИГУРЕ У МУЗЕЈУ?

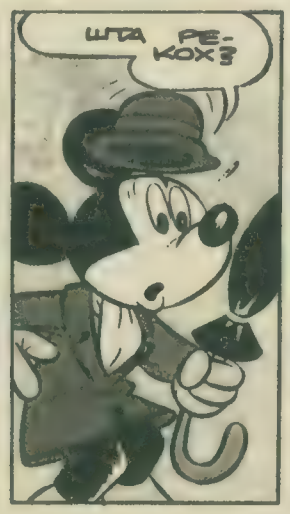
ШТА РЕКОХ?

ТАЧНО! МУЗЕЈ ВОШТАНИХ ФИГУРА!
ПВОДИ ПМЕ ГТАМО, ПСТАРИ ПМОЈ!

МУЗЕЈ ВОШТАНИХ ФИГУРА
РАДНО ВРЕМЕ 10-22
СИГУРАН САМ ДА ЋЕМО ОВДЕ УЋИ БЛАГУ У ТРАГ!
ПИ! ПЈА!

ПКАКВЕ ПСИМПАТИЧНЕ ПФИГУРЕ!
ЧУВЕНИ КРИМИНАЛЦИ
НАЗАД!
БОНИ И КЛАЈД

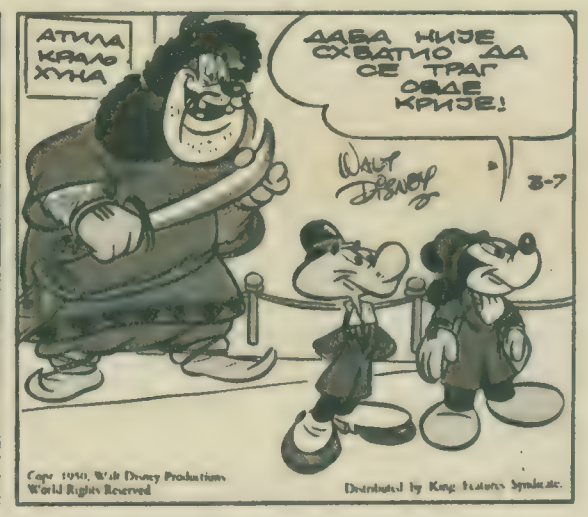
АТИЛА КРАЉ ХУНА
ДАВА НИЈЕ СХВАТИО ДА СЕ ТРАГ ОВДЕ КРИЈЕ!
Walt Disney
3-7

ПВАВОПА!
ДА ВИДИМО... КАД БИ ТРЕБАЛО ДА САКРИЈЕШ НЕШТО, ГДЕ БИ ТО ОТАВИО?
ФРАНЦУСКА РЕВОЛУЦИЈА
3-8

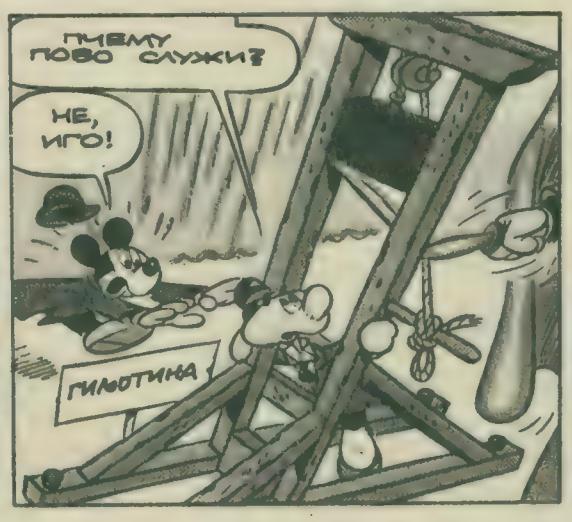
ПМЕМУ ПОВО СЛУЖИ?
НЕ, ИГО!
ГИЛОТИНА

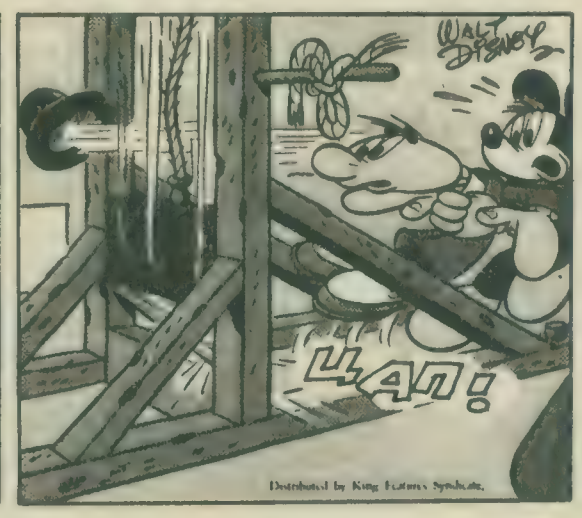
Walt Disney
ЧАП!

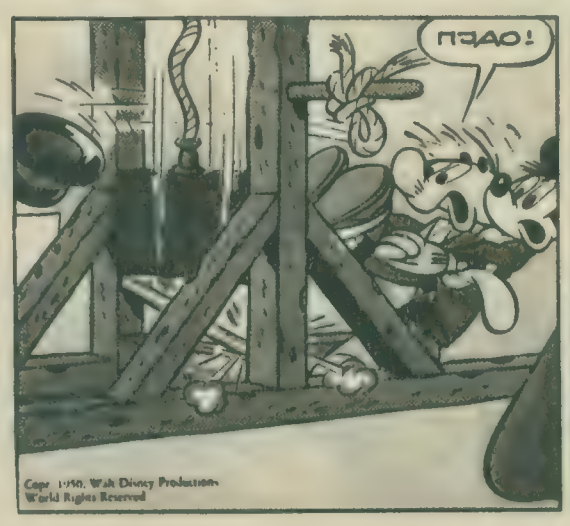
ПЈАО!

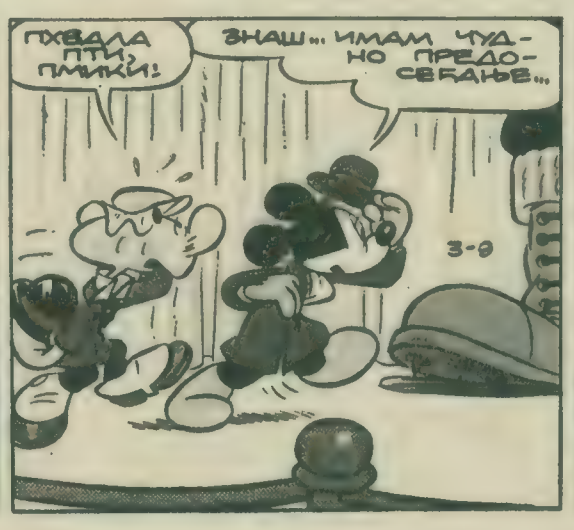
ПХВАЛА ПТИ, ПМИКИ!
ЗНАШ... ИМАМ ЧУДНО ПРЕДОСЕЋАЊЕ...
3-9

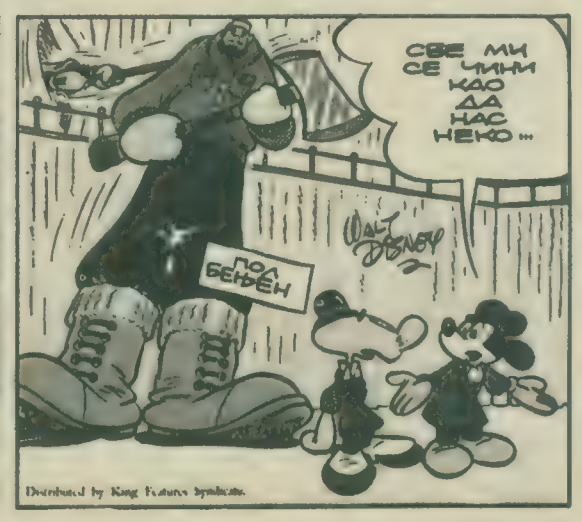
СВЕ МИ СЕ ЧИНИ КАО ДА НАС НЕКО...
Walt Disney
ПОД БЕНЂЕН

ПАЗИ!
ПЦАО!
КРАЉЕВСКА ПОРОДИЦА
Walt Disney

ПИЗВИНИТЕ, ПРОСПО-ЗО ПАРАГА!
КРАЉЕВСКА ПОРОДИЦА
3-11
ШТА ЈЕ ОВО?
ПШТА ПШТА ПЈЕ?
ТРАГ! ТРАГ ОД БЛАГА! УВЕК САМ СЕ ПИТАО ШТА СЕ ТУ СКРИ-ВА?
Walt Disney

ОВДЕ ПИШЕ-АКО ХОЋЕШ ДА УЂЕШ У ТРАГ МОКОВОГ БЛАГА, ТРАЖИ У БЛИЗИНИ СЕНКЕ ДЈЕЛОВЕ КУЋЕ!
ПАЈФЕЛОВА ПКУЛА! ПУРАД! ПАРИЗ!
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved

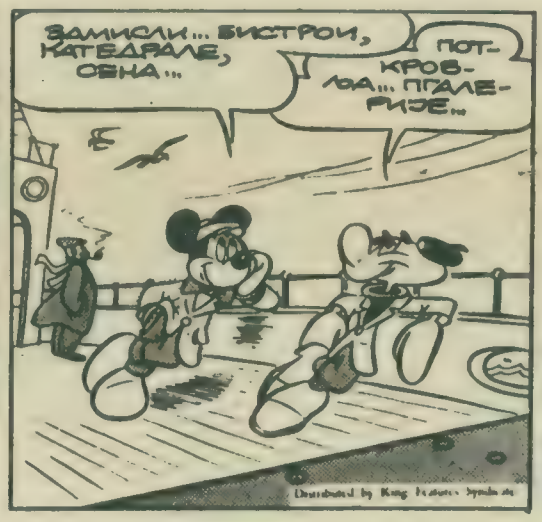
ЗАМИСЛИ... БИСТРОИ, КАТЕДРАЛЕ, СЕНА...
ПОТ-КРОВ-ЛОА... ПГАЛЕ-РИЈЕ..
Distributed by King Features Syndicate

ЛЕПЕ ДЕВОЈКЕ... А МОЖДА ПРО-НАЂЕМО ИЗ-ГУБЉЕНО БЛАГО!
ПКО ПЈОШ ПМИСЛИ ПНА ПБЛА-ПО? ПМИСЛИ-МО ПНА ПАРИЗ!
Walt Disney
3-13

ВИДИШ, ИГО! ОДА ПРЕЛА-ЗИМО ЛАМАНШ
ПШТА ПЈЕ ТО?
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved

КАНАЛ ИЗМЕЂУ ЕНГЛЕСКЕ И ФРАН-ЦУСКЕ!
ПОНАЈ ПКО-ЗИ ПИНОГИ ПОКУШАВА-ЈУ ПДА ПРЕПЛИ-ВАЈУ?
3-14

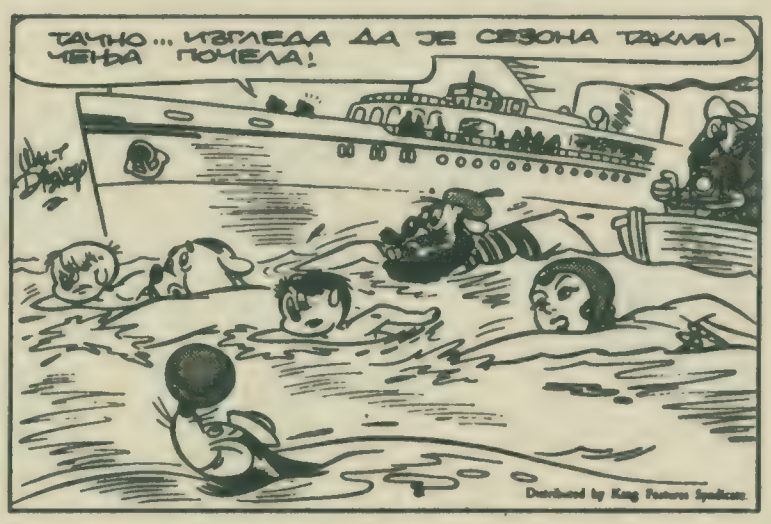
ТАЧНО... ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ СЕЗОНА ТАКМИ-ЧЕЊА ПОЧЕЛА!
Distributed by King Features Syndicate

НО АБЛО ВСПАЊОЛ!
ПАРДОН, МОНСИЈЕР!
ПИОМЦИЋ ПАРИЗ!
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved

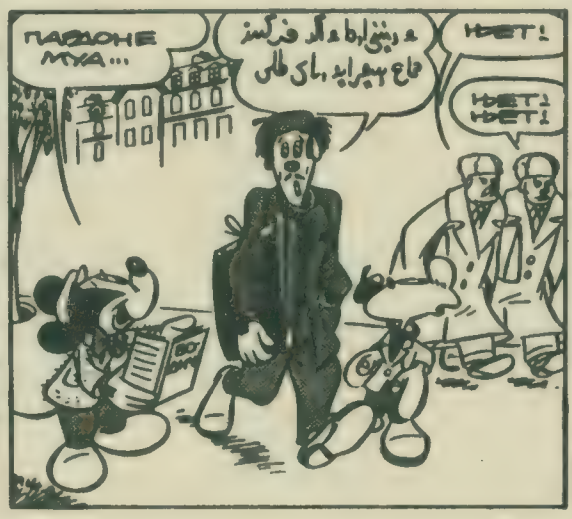
ПАРДОНЕ МУА...
НЕТ!
НЕТ! НЕТ!

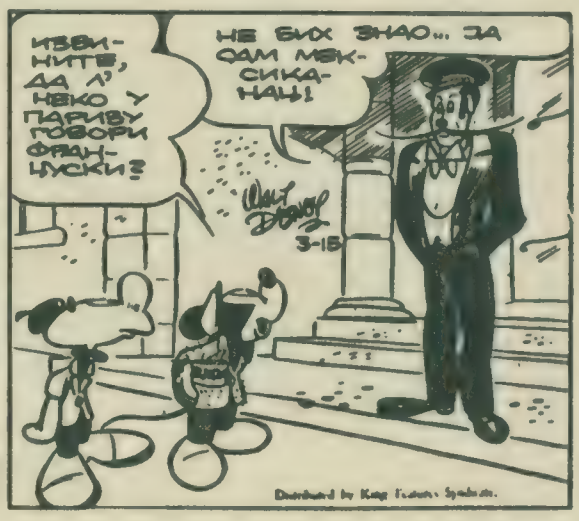
ИЗВИ-НИТЕ, ДА Л' НЕКО У ПАРИЗУ ГОВОРИ ФРАН-ЦУСКИ?
НЕ БИХ ЗНАО... ЈА САМ МЕК-СИКАНАЦ!
Walt Disney
3-15
Distributed by King Features Syndicate

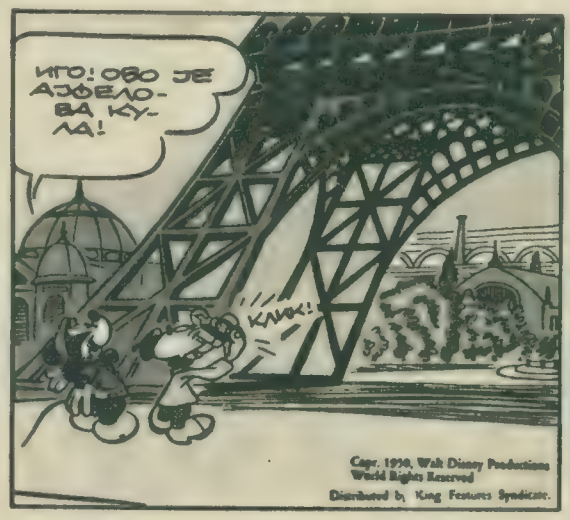
ИГО! ОВО ЈЕ АЈФЕЛОВА КУЛА!
КЛИК!
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate.

ОВДЕ ПИШЕ ДА ТРЕБА ДА ТРАЖИМО У БЛИЗИНИ СЕНКЕ АЈФЕЛОВЕ КУЛЕ!

ГОСПОДЕ! СЕНКА ПРЕКРИВА ЧИТАВ ПАРИЗ!
Walt Disney
3-16

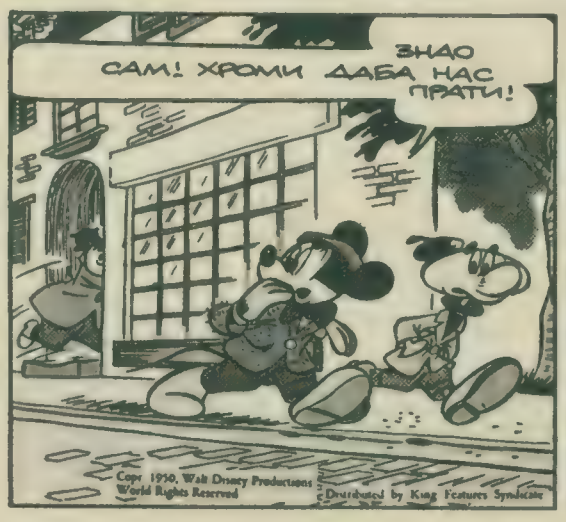
ЗНАО САМ! ХРОМИ ДАБА НАС ПРАТИ!
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate.

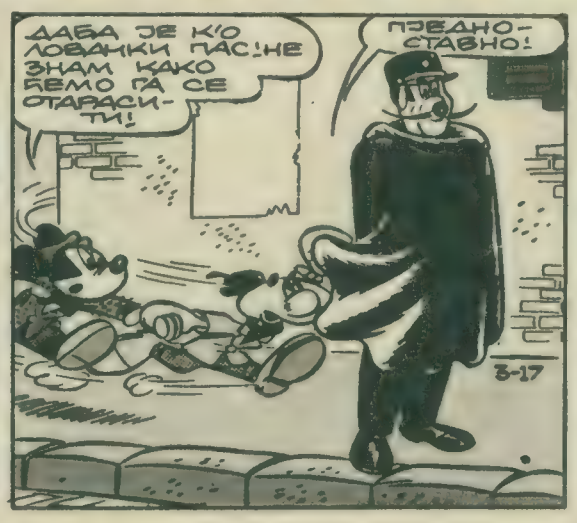
ДАБА ЈЕ К'О ЛОВАЧКИ ПАС! НЕ ЗНАМ КАКО ЋЕМО ГА СЕ ОТАРАСИТИ!
ПЗЕДНОСТАВНО!
3-17

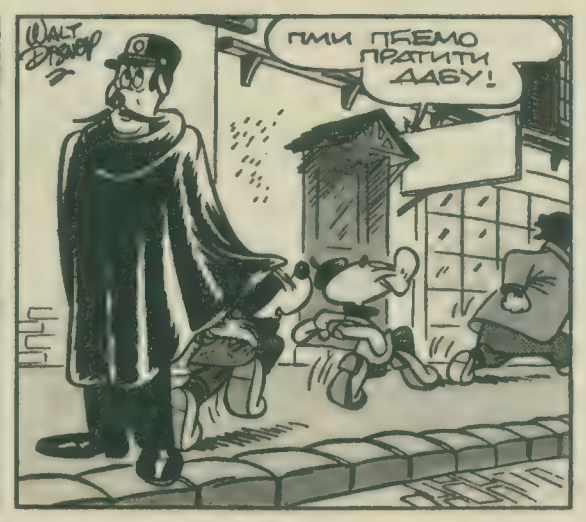
Walt Disney
ГИМИ ЋЕМО ПРАТИТИ ДАБУ!

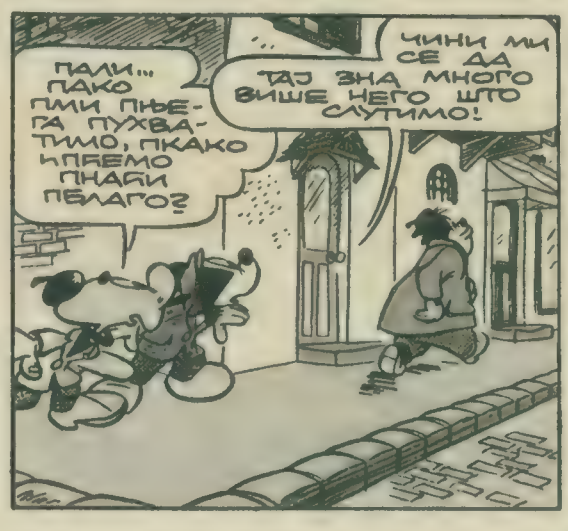
ЧИНИ МИ СЕ ДА ТАЈ ЗНА МНОГО ВИШЕ НЕГО ШТО СЛУТИМО!
ПАЛИ... ПАКО ГИМИ ПЊЕГА ПУХВАТИМО, ПКАКО ЋЕМО ПНАЋИ ПБЛАГО?

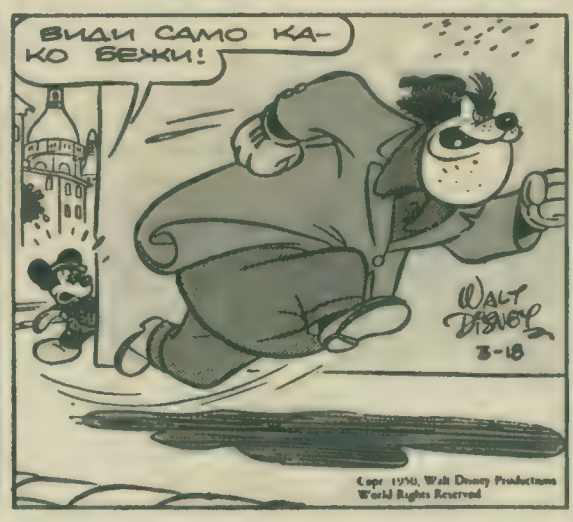
ВИДИ САМО КАКО БЕЖИ!
Walt Disney
3-18
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved

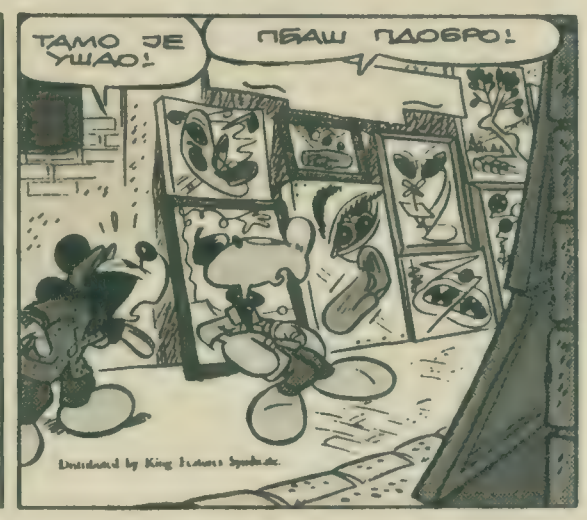
ТАМО ЈЕ УШАО!
ПБАШ ПДОБРО!
Distributed by King Features Syndicate.

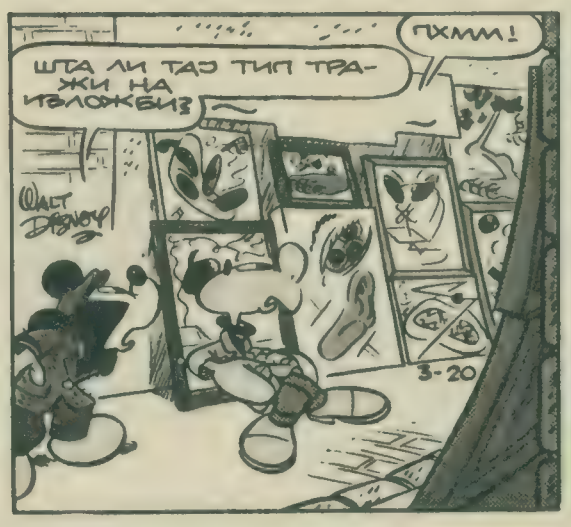
ПХММ!
ШТА ЛИ ТАЈ ТИП ТРАЖИ НА ИЗЛОЖБИ?
Walt Disney
3-20

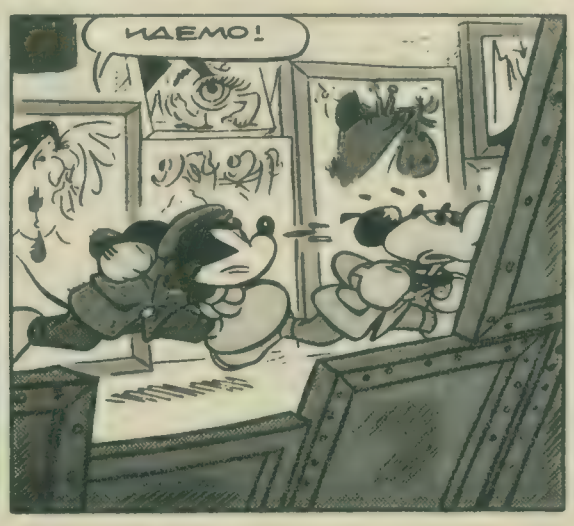
ЋЕМО!

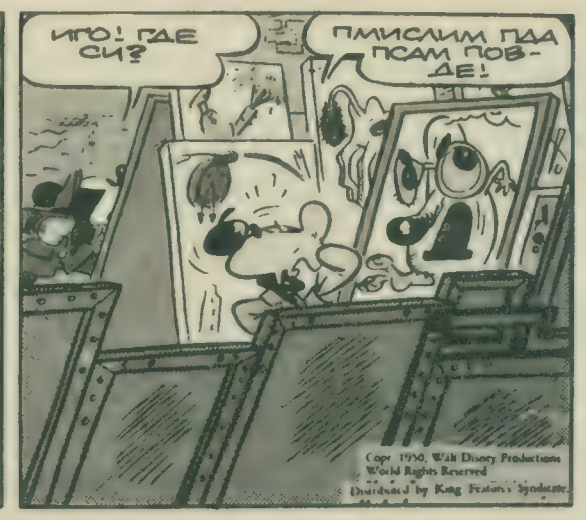
ИГО! ГДЕ СИ?
ПМИСЛИМ ДА ПСАМ ПОВДЕ!
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate.

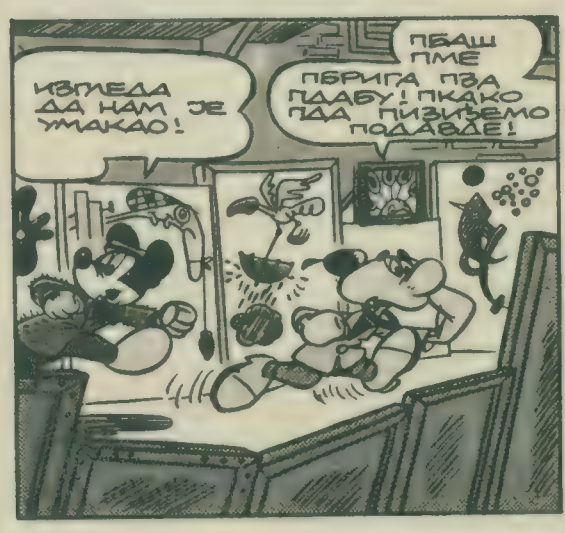
ПБАШ ПМЕ
ИЗГЛЕДА ДА НАМ ЈЕ УМАКАО!
ПБРИГА ПЗА ПДАБУ! ПКАКО ЋЕМО ПДА ПИЗИЂЕМО ПОДАВДЕ!

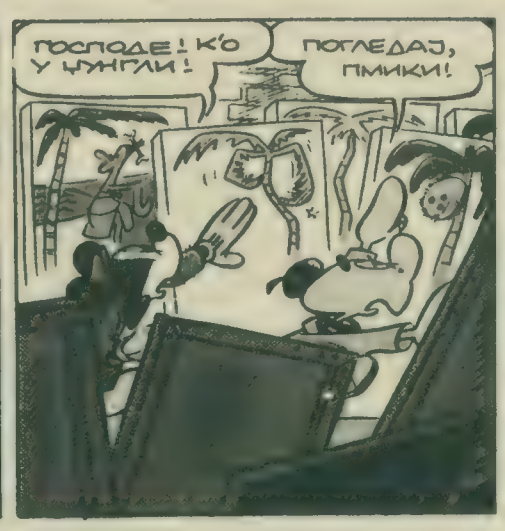
ГОСПОДЕ! К'О У ЏУНГЛИ!
ПОГЛЕДАЈ, ПМИКИ!

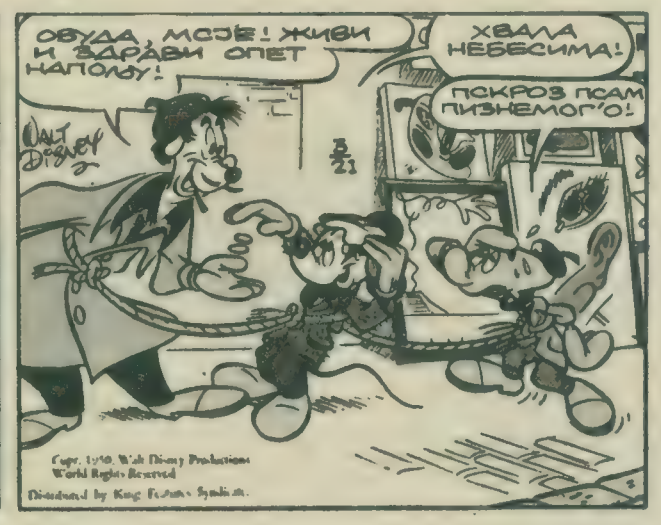
ОВУДА, МСЈЕ! ЖИВИ И ЗДРАВИ ОПЕТ НАПОЛОУ!
ХВАЛА НЕБЕСИМА!
ПСКРОЗ ПСАМ ПИЗНЕМОГ'О!
Walt Disney
3-21
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate.

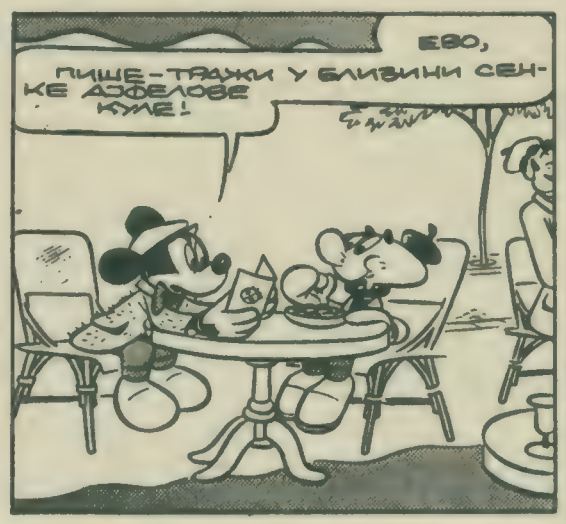
ЕВО,
ПИШЕ-ТРАЖИ У БЛИЗИНИ СЕНКЕ АЂЕЛОВЕ КУЋЕ!

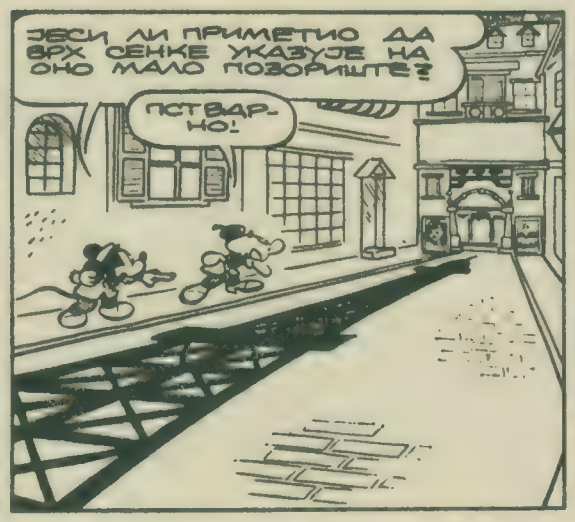
ЈЕСИ ЛИ ПРИМЕТИО ДА ВРХ СЕНКЕ УКАЗУЈЕ НА ОНО МАЛО ПОЗОРИШТЕ?
ПСТВДР-НО!

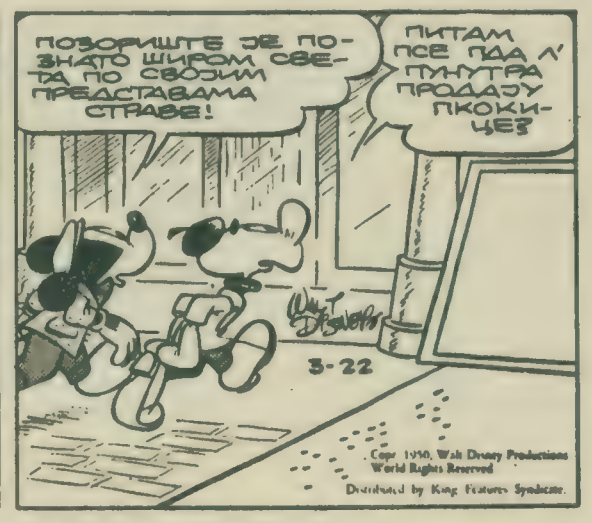
ПОЗОРИШТЕ ЈЕ ПОЗНАТО ШИРОМ СВЕТА ПО СВОЈИМ ПРЕДСТАВАМА СТРАВЕ!
ПИТАМ ПСЕ ДА Л' ПУНУТРА ПРОДАЈУ ПКОКИЦЕЗ
3-22
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate.

ПЈЕСИ ПИ ПВИДАО ПРЕДАОЦЕЗ
ИГО, ОВДЕ СЕ ДАЈУ ПРЕДСТАВЕ КОЈЕ ТИ УТЕРУЈУ СТРАХ У КОСТИ!

ПИЗВИНИТЕ, ПРИЈАТЕЉУ, ПМОЖЕТЕ ГИИ ПАА ПСКИНЕТЕ ПШЕШИРЗ
КАКО ДА НЕ, ГОСПОДИНЕ!

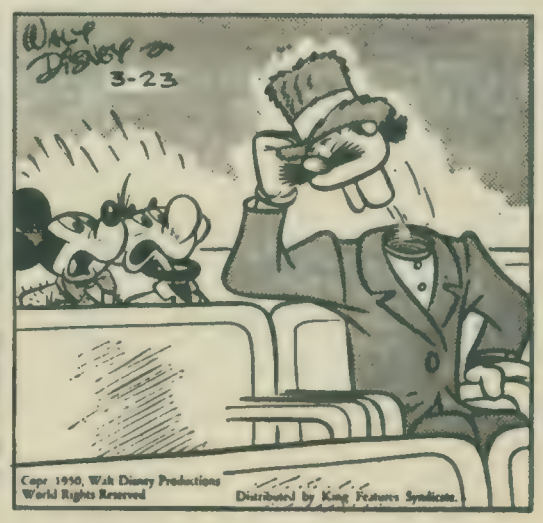
3-23
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate.

ТАМАН САМ ПОМИСЛИО ДА САМ НА ТРАГУ МУКОВОГ БЛАГА КАД ОНО...
ДРАГА ГОСПОДО... КУЋЕ СА БОМБОНАМА СА НАГРАДАМА УНУТРА...
ПЕЈ, ДРУГАР, ПДАЈ ПМИ ПЈЕДНУ!

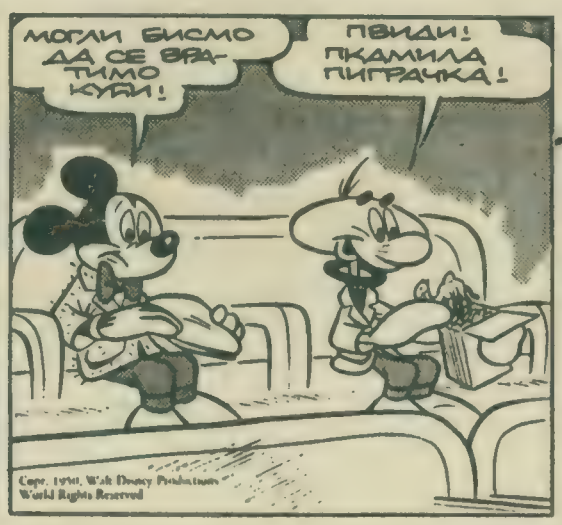
МОГЛИ БИСМО ДА СЕ ВРАТИМО КУЋИ!
ПВИДИ! ПКАМИЛА ПИГРАЧКА!
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved

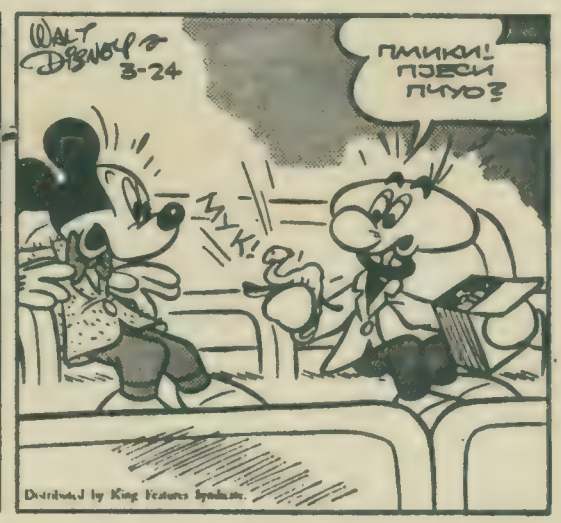
3-24
ПМИКИ! ПЈЕСИ ПИЧУЗ
МУК!
Distributed by King Features Syndicate.

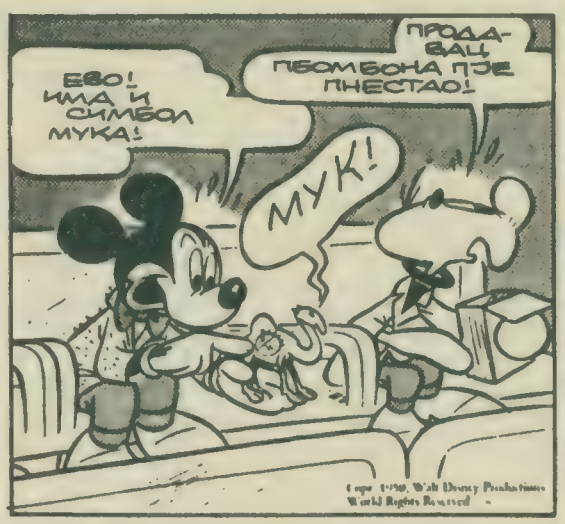
ЕВО! ИМА И СИМБОЛ МУКА!
ПРОДАВАЦ ПБОМБОНА ПЈЕ ПНЕСТАО!
МУК!
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved

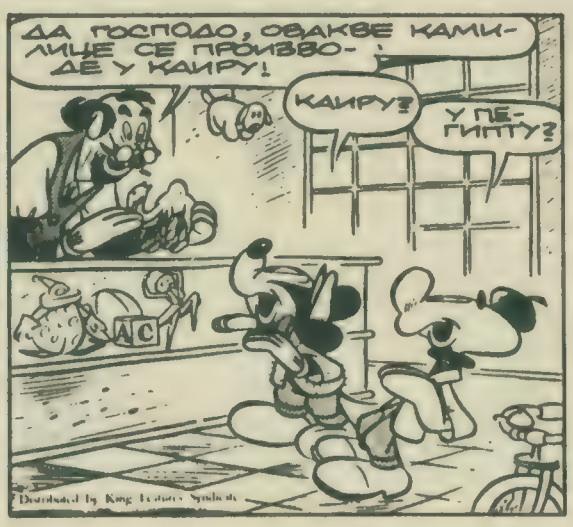
ДА ГОСПОДО, ОВАКВЕ КАМИЛИЦЕ СЕ ПРОИЗВОДЕ У КАИРУ!
КАИРУ?
У ПЕГИПТУ?
Distributed by King Features Syndicate.

ЗНАЧИ... МУКОВО БЛАГО ЋЕМО НАЋИ У КАИРУ!
ПВОЛЕО ПЕИХ ПСАМО ПДА ПСЕ ПНЕГДЕ ПЗАДРЖИМО ПДА ПМОГУ ПДА ПОПЕРЕМ ПРУБЉОЕ!
3-25

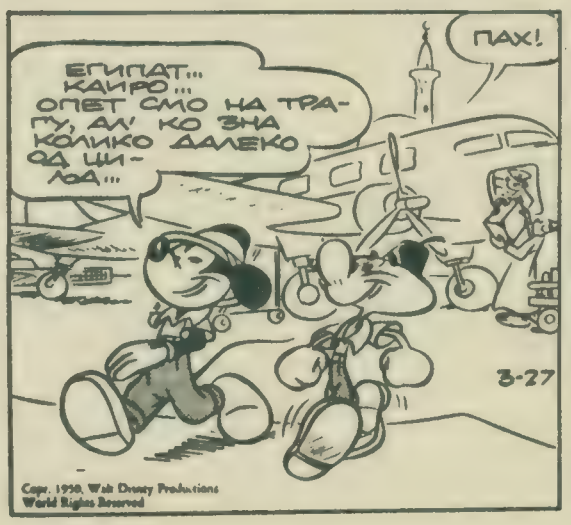
ЕГИПАТ... КАИРО... ОПЕТ СМО НА ТРАГУ, АЛ' КО ЗНА КОЛИКО ДАЛЕКО ОД ЦИЉА...
ПАХ!
3-27
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved

ОВО ЈЕ ГРАД ПУН ТАЈНИ... ГРАД СТАРИНА!

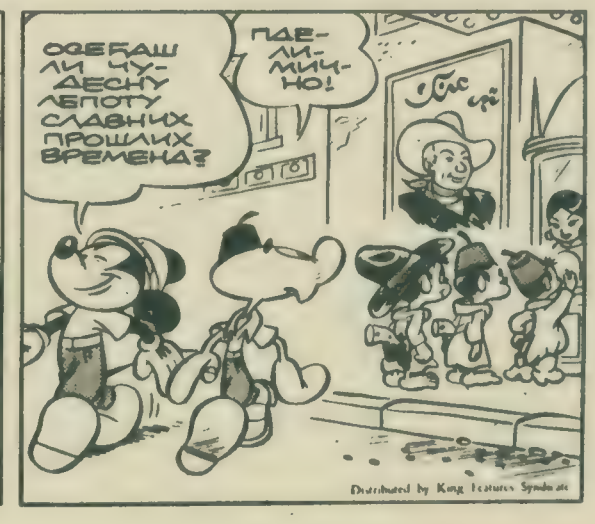
ОДЕБАШ ЛИ ЧУДЕСНУ ЛЕПОТУ СЛАВНИХ ПРОШЛИХ ВРЕМЕНА?
ПДЕЛИМИЧНО!
Distributed by King Features Syndicate.

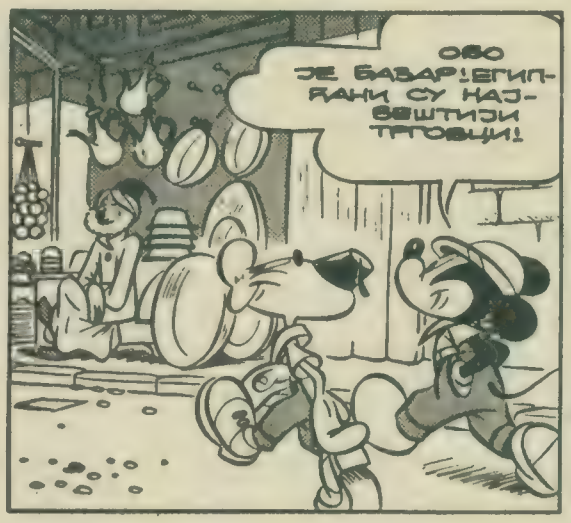
ОВО ЈЕ БАЗАР! ЕГИПЋАНИ СУ НАЈВЕШТИЈИ ТРГОВЦИ!

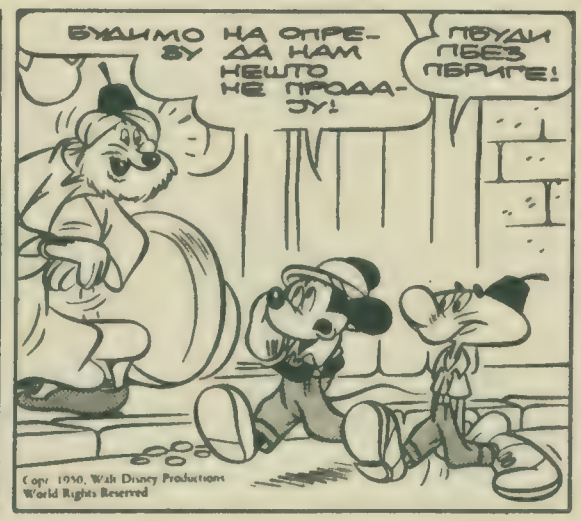
БУДИМО НА ОПРЕЗУ ДА НАМ НЕШТО НЕ ПРОДАЈУ!
ПОЂИ БЕЗ БРИГЕ!
Copr. 1930, Walt Disney Production World Rights Reserved

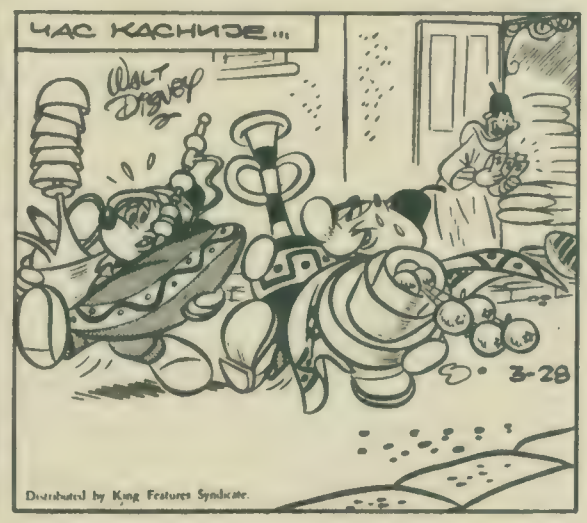
ЧАС КАСНИЈЕ...
Walt Disney
3-28
Distributed by King Features Syndicate.

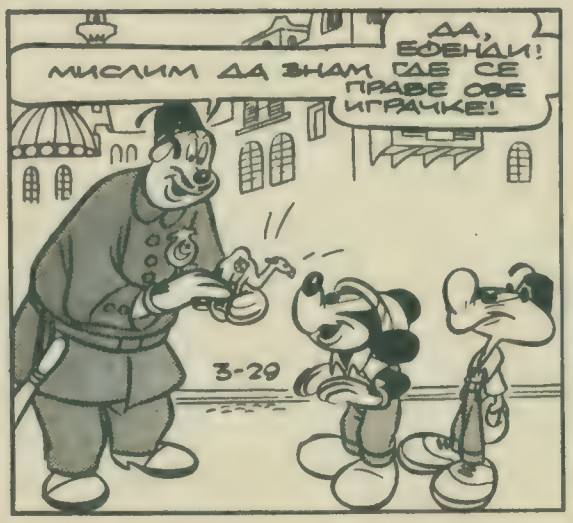
МИСЛИМ ДА ЗНАМ ГДЕ СЕ ПРАВЕ ОВЕ ИГРАЧКЕ!
ДА, ЕФЕНДИ!
3-29

ЕНО, ТАМО ЈЕ УСКА УЛИЦА ЗВАНА УЛИЦА ЛУТАКА!

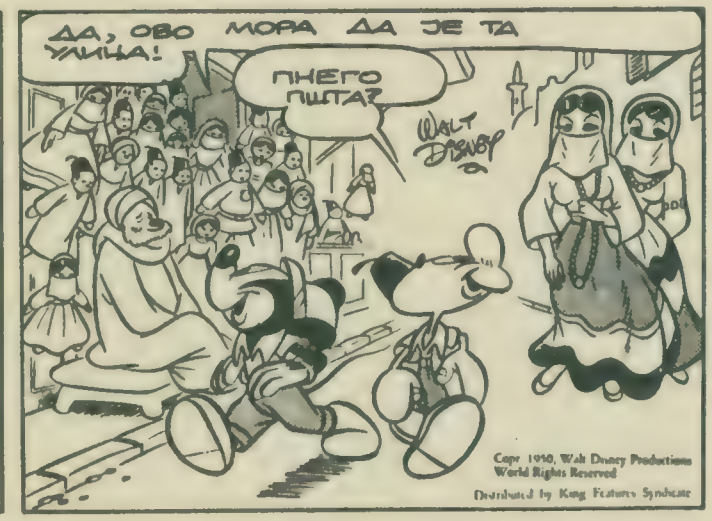
ДА, ОВО МОРА ДА ЈЕ ТА УЛИЦА!
ПИЈЕГО ПШТА?
Walt Disney
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

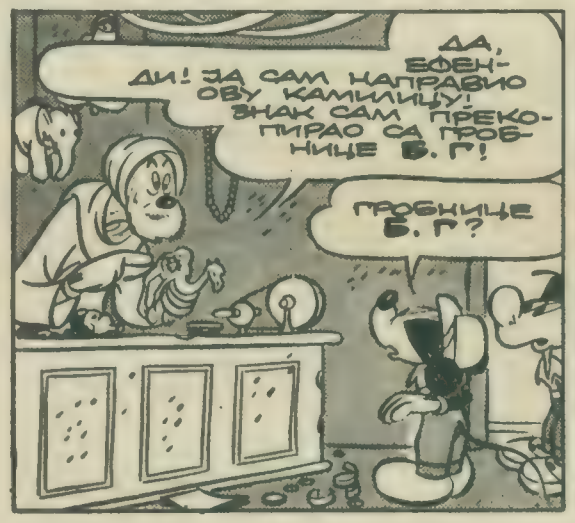
ДА, ЕФЕНДИ! ЈА САМ НАПРАВИО ОВУ КАМИЛИЦУ! ЗНАК САМ ПРЕКОПИРАО СА ГРОБНИЦЕ Б. Г!
ГРОБНИЦЕ Б. Г?

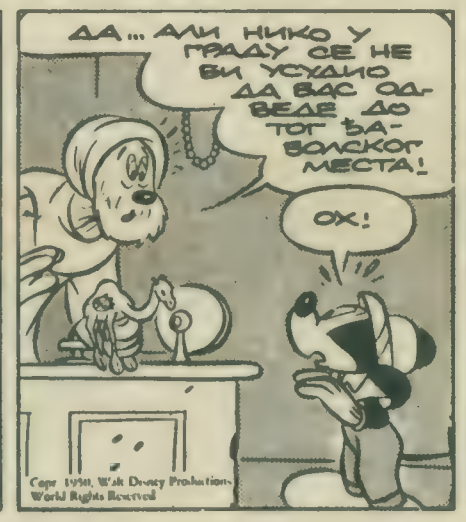
ДА... АЛИ НИКО У ГРАДУ СЕ НЕ БИ УСУДИО ДА ВАС ОДВЕДЕ ДО ТОГ ЂАВОЉСКОГ МЕСТА!
ОХ!
Copr. 1930, Walt Disney Production World Rights Reserved

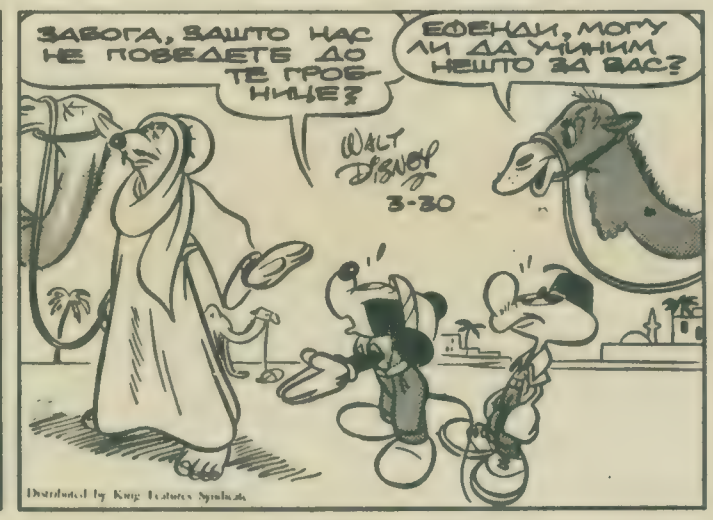
ЗАВОГА, ЗАШТО НАС НЕ ПОВЕДЕТЕ ДО ТЕ ГРОБНИЦЕ?
ЕФЕНДИ, МОГУ ЛИ ДА УЧИНИМ НЕШТО ЗА ВАС?
Walt Disney
3-30
Distributed by King Features Syndicate

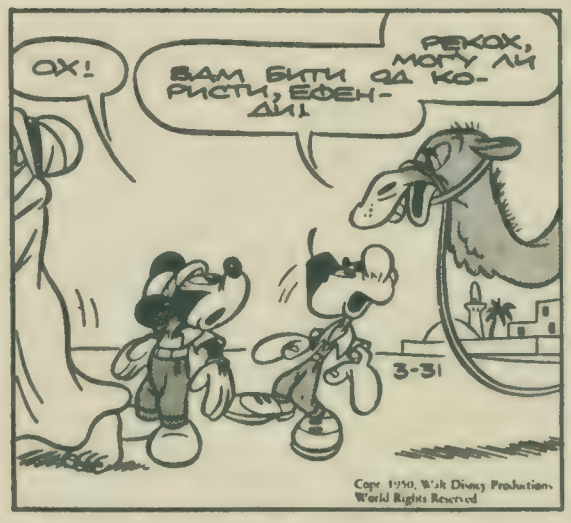
ОХ!
РЕКОХ, МОГУ ЛИ ВАМ БИТИ ОД КОРИСТИ, ЕФЕНДИ!
3-31
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved

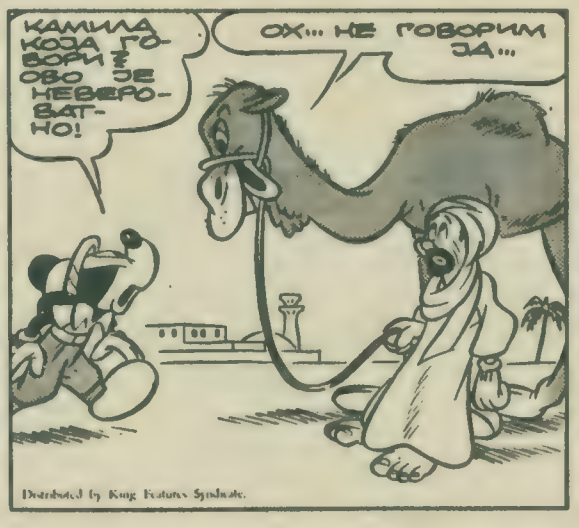
КАМИЛА КОЈА ГОВОРИ ЋЕ ОВО ЈЕ НЕВЕРОВАТНО!
ОХ... НЕ ГОВОРИМ ЈА...
Distributed by King Features Syndicate.

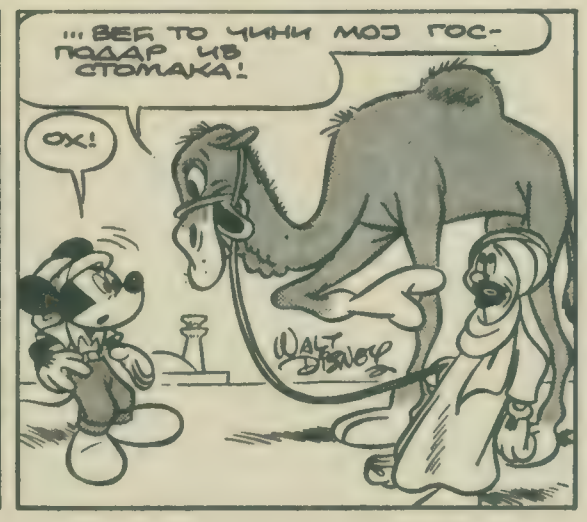
... ВЕЋ ТО ЧИНИ МОЈ ГОСПОДАР ИЗ СТОМАКА!
ОХ!
Walt Disney

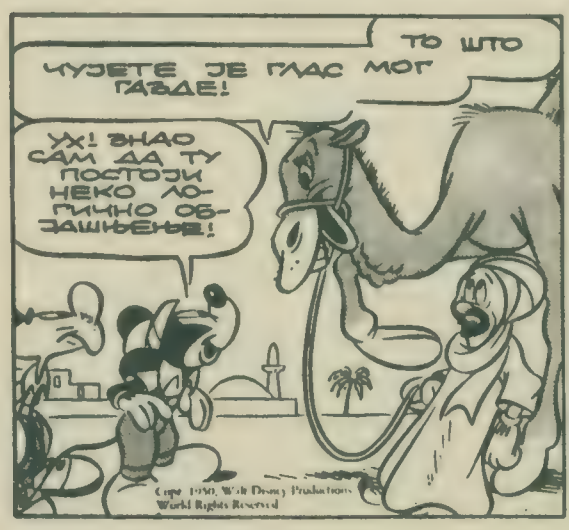
ТО ШТО ЧУЈЕТЕ ЈЕ ГЛАС МОГ ГАЗДЕ!
УХ! ЗНАО САМ ДА ТУ ПОСТОЈИ НЕКО ЛОГИЧНО ОБЈАШЊЕЊЕ!
Copr. 1930, Walt Disney Productions World Rights Reserved

ДА ЛИ БИСТЕ ОДВЕЛИ МОГ ПРИЈАТЕЉА И МЕНЕ ДО ГРОБНИЦЕ Б.Г?
САМО ТРЕНУТАК, ЕФЕНДИ!
4-1

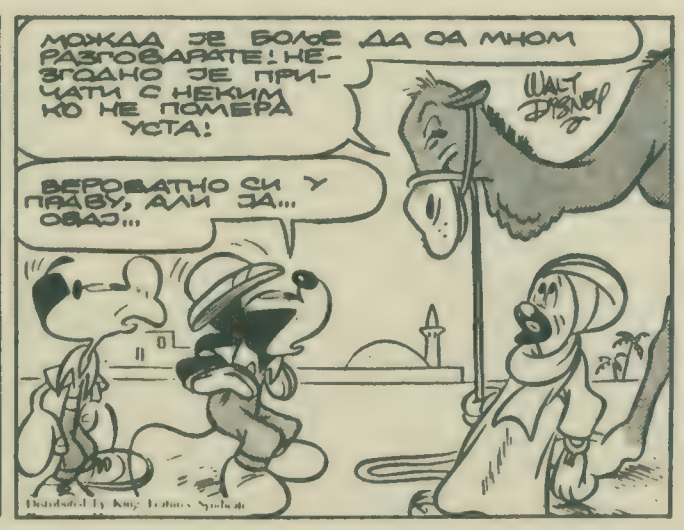
МОЖДА ЈЕ БОЉЕ ДА ОД МНОМ РАЗГОВАРАТЕ! НЕЗГОДНО ЈЕ ПРИЧАТИ С НЕКИМ КО НЕ ПОМЕРА УСТА!
ВЕРОВАТНО СИ У ПРАВУ, АЛИ ЈА... ОВАЈ...
Walt Disney

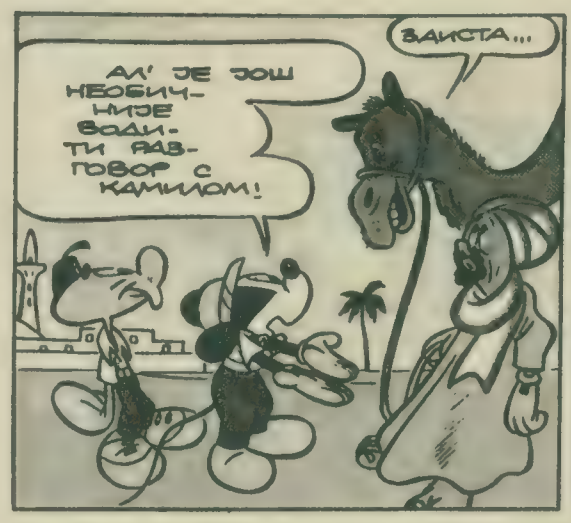
ЗАИСТА...
АЛ' ЈЕ ЈОШ НЕОБИЧНИЈЕ ВОДИТИ РАЗГОВОР С КАМИЛОМ!

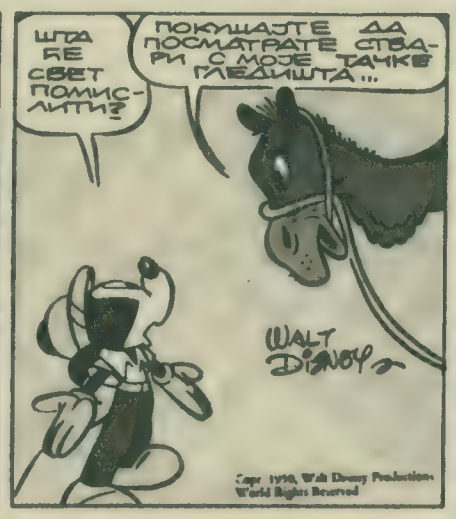
ШТА ЋЕ СВЕТ ПОМИСЛИТИ?
ПОКУШАЈТЕ ДА ПОСМАТРАТЕ СТВАРИ С МОЈЕ ТАЧКЕ ГЛЕДИШТА...
WALT DISNEY
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved

ШТА ТЕК О МЕНИ МИСЛЕ МОЈИ РОЂАЦИ КАД МЕ ВИДЕ ДА С ВАМА РАЗГОВАРАМ?
4-3
Distributed by King Features Syndicate

МОРАМО СЕ ПОГОДИТИ С ОВИМ ТРБУХОЗБОРЦЕМ И ЊЕГОВОМ БРБЉИВОМ КАМИЛОМ!
ПДА!

КОЛИКО ТРАЖИШ ДА НАС ОДВЕДЕШ ДО ГРОБНИЦЕ И ВРАТИШ?
ДВЕ ЕНГЛЕСКЕ ФУНТЕ ДО ТАМО!
4-4
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

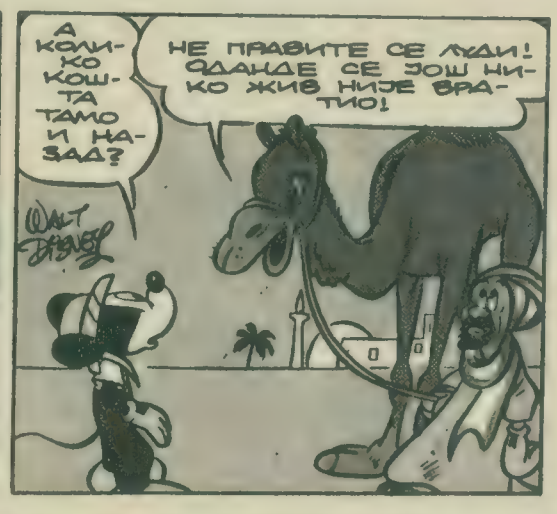
А КОЛИКО КОШТА ТАМО И НАЗАД?
НЕ ПРАВИТЕ СЕ ЛУДИ! ОДАНДЕ СЕ ЈОШ НИКО ЖИВ НИЈЕ ВРАТИО!
WALT DISNEY

ЈЕ Л' БИ ХТЕЛА ДА СЕ СПУСТИШ МАЛО ДА СЕ ПОПЕМО...
САЧЕКАЈТЕ!

МИ НАШИМ ПУТНИЦИМА ПРУЖАМО САВРШЕНУ УСЛУГУ И КОНФОР!

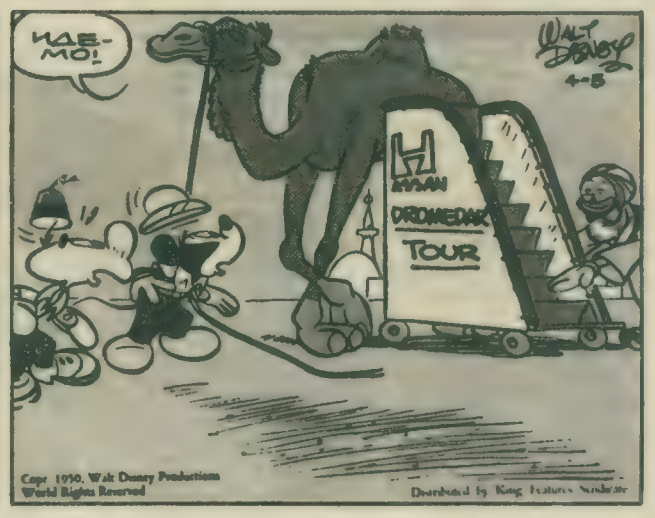
ИДЕМО!
WALT DISNEY
4-5
HILTON
PROMENADE
TOUR
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

ЕВО, КРЕНУЛИ СМО У ПОТРАГУ ЗА БЛАГОМ ПРЕКО РОМАНТИЧНЕ ПУСТИЊЕ!
ПМОМ-ЧИ!
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved

ШТА ЈЕ? ЗАШТО СИ СЕ ЗАУСТАВИЛА?
4-6

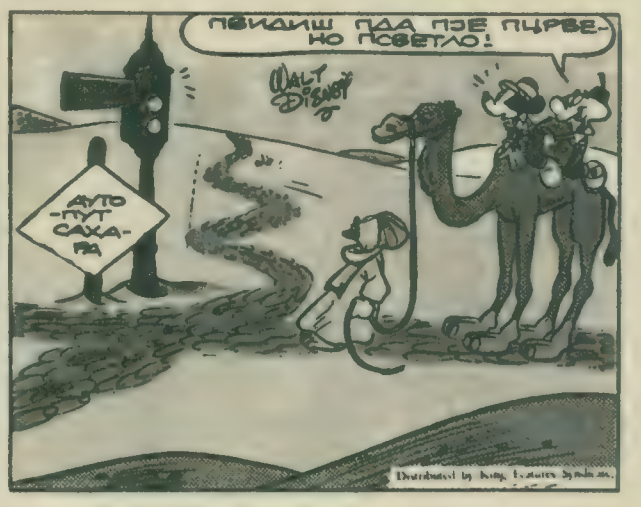
ПЕВАШ ПДА ПЈЕ ПЦРВЕНО ПСВЕТЛО!
WALT DISNEY
АУТО-ПУТ САХАРА
Distributed by King Features Syndicate

ПШТО ПСАМ ПОГЛАДНЕО!
ГЛЕ' КОЛ'КО УРМИ!
АХМЕДОВА ОАЗА ДОЂИТЕ С ВАШИМ КАРАВАНОМ И ОДМОРИТЕ СЕ
4-7

ЕЕЈ! ХАСАНЕ! ИМАШ ЛИ НЕШТО ДОБРО ЗА НАС?

МА НЕ... НИСАМ НА ТО МИСЛИО!
WALT DISNEY
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

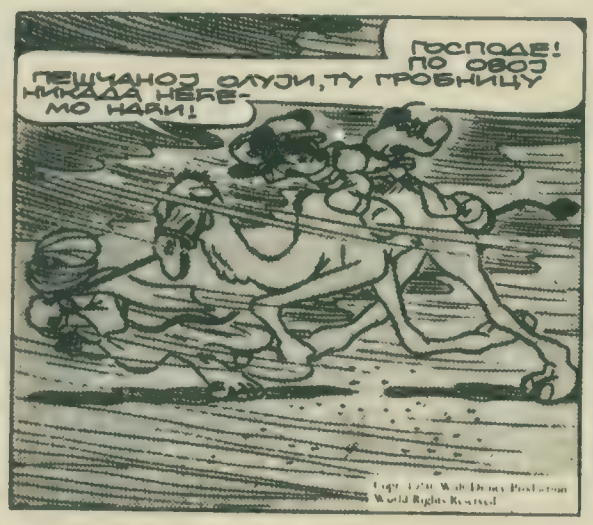
ГОСПОДЕ! ПО ОВОЈ ПЕШЧАНОЈ ОЛУЈИ, ТУ ГРОБНИЦУ НИКАДА НЕБЕ- МО НАШИ!

ИГО! ЈЕСИ ЛИ ТУ?
ПТУ, ПИВА ПТЕ- БЕ!

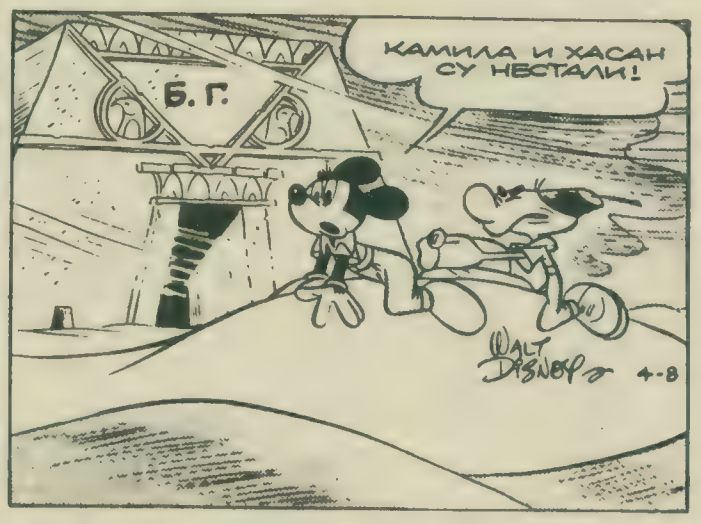
КАМИЛА И ХАСАН СУ НЕСТАЛИ!
Б. Г.
WALT DISNEY
4-8

ОВО ЈЕ ТА ОЗЛО- ГЛАШЕНА ГРОБ- НИЦА!
ПБАШ ПМИ ПЈЕ ПМИЛО ПДА...

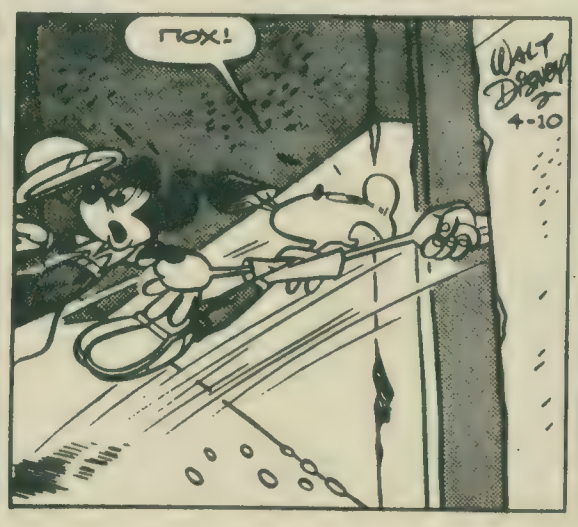
ПОХ!
WALT DISNEY
4-10

САД СМО РЕШИЛИ ПРОБ- ЛЕМ КАКО СЕ УЛАЗИ! АЛ' КАКО ЋЕМО ИЗИЋИ?
ТРАС!
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

Д... ДА ВИДИМО ГДЕ СМО!
П... ПМАЛО ПСЕ П... ПЛАШИМ!

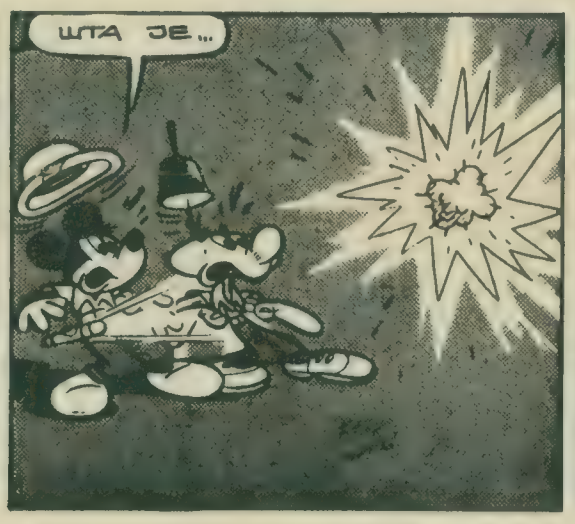
ШТА ЈЕ...

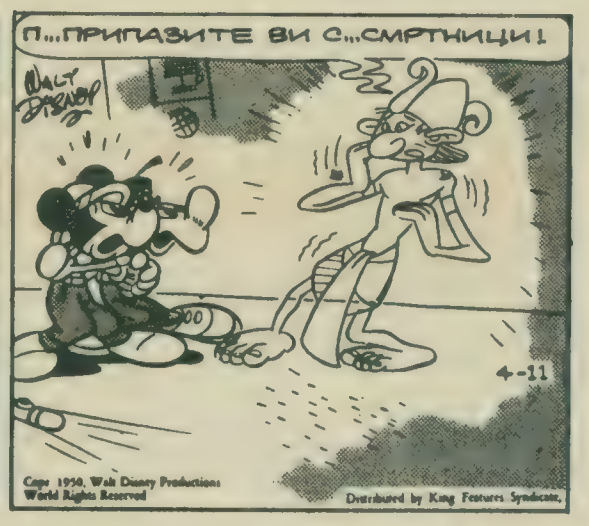
П... ПРИПАЗИТЕ ВИ С... СМРТНИЦИ!
WALT DISNEY
4-11
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate,

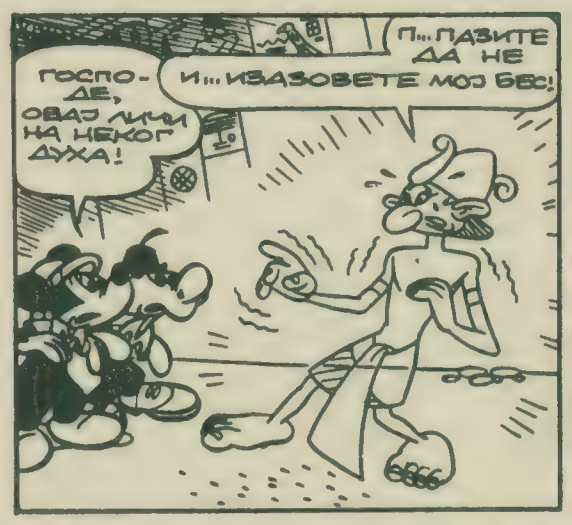
ГОСПО- ДЕ, ОВАЈ ЛИЧИ НА НЕКОГ ДУХА!
П... ПАЗИТЕ ДА НЕ И... ИЗАЗОВЕТЕ МОЈ БЕС!

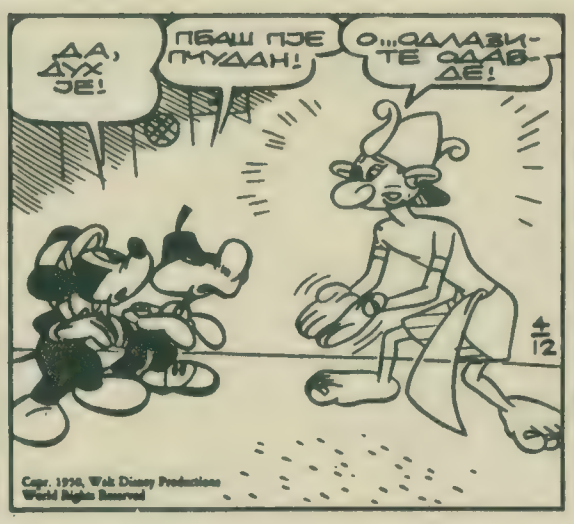
ДА, ДУХ ЈЕ!
ПБАШ ПЈЕ ПМУДАН!
О... ОДЛАЗИ- ТЕ ОДАВ- ДЕ!
4/12

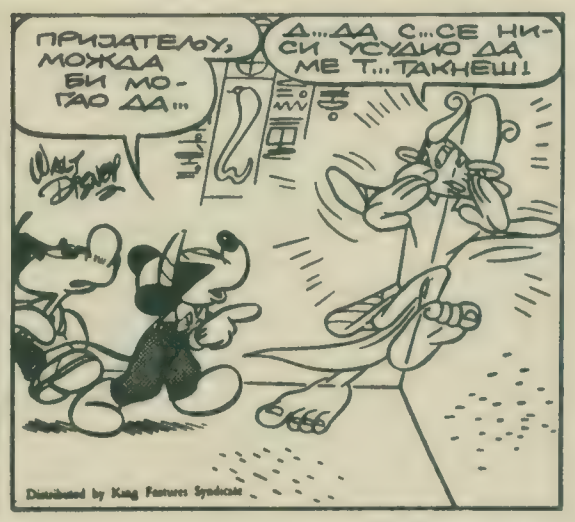
ПРИЈАТЕЉУ, МОЖДА БИ МО- ГАО ДА...
Д... ДА С... СЕ НИ- СИ УСУДИО ДА МЕ Т... ТАКНЕШ!
Distributed by King Features Syndicate

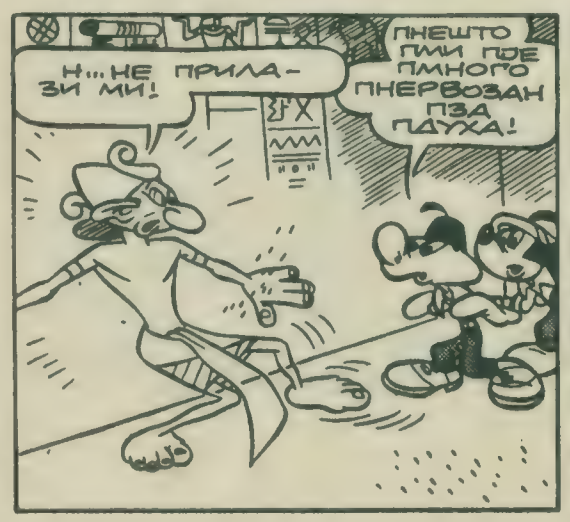
Н... НЕ ПРИЛА- ЗИ МИ!
ПНЕШТО ГМИ ЋЕ ПМНОГО ПНЕРВОЗАН ПЗА ПДУХА!

ПОТРЕБНА СУ НАМ САМО НЕКА ОБАВЕШТЕ- ЊА О МУКОВОМ БЛАГУ!
Н... НЕ МОГУ ВАМ ПОМОЋИ! И ЈА САМ ОВДЕ СТРАНАЦ!
4-13
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved

ДУХ КОЈИ СТАЛНО НАСТАЊУЈЕ ОВО МЕСТО ЈЕ НА ОДМОРУ! ЈА ГА САМО ЗАМЕЊУ- ЈЕМ!
WALT DISNEY
Distributed by King Features Syndicate

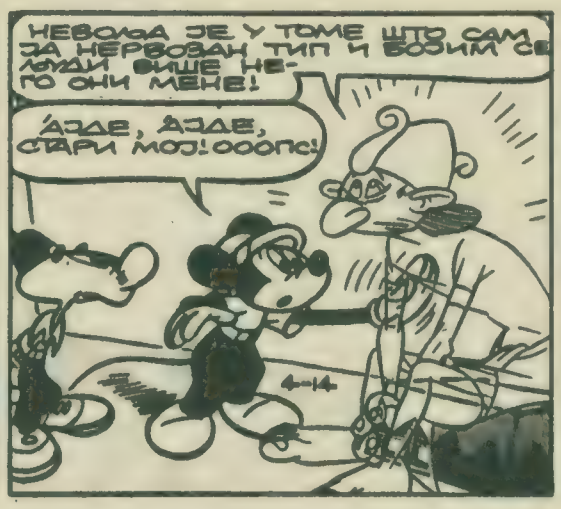

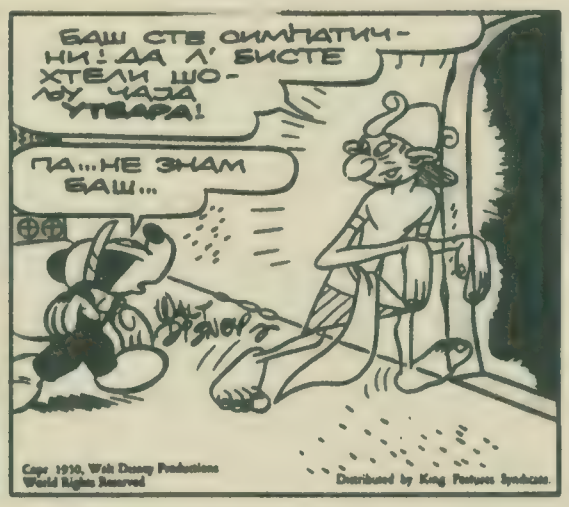

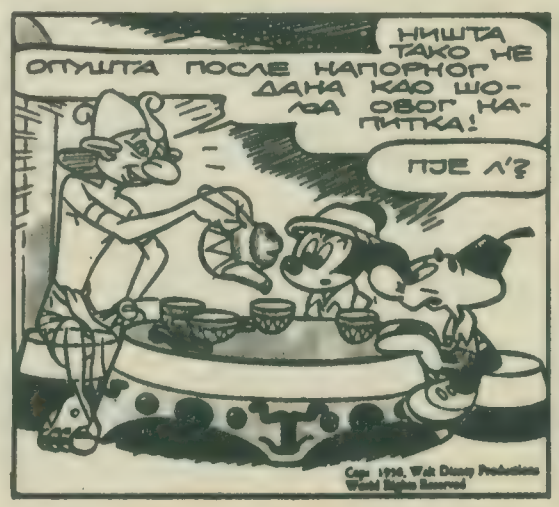
НИШТА ТАКО НЕ ОТПУШТА ПОСЛЕ НАПОРНОГ ДАНА КАО ШОЉА ОВОГ НАПИТКА!
ПЈЕ Л'?
Copr. 1950, Walt Disney Productions World Rights Reserved

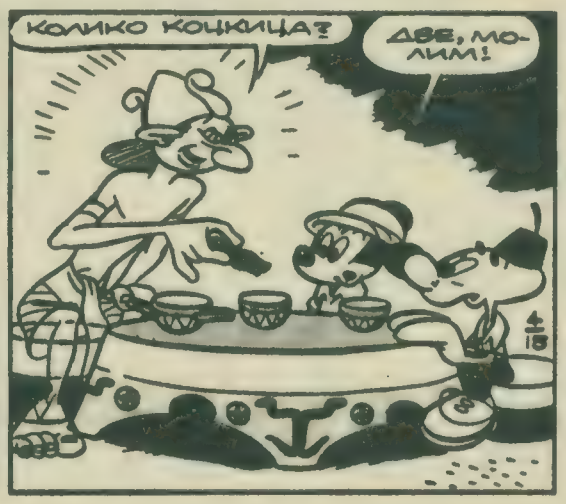

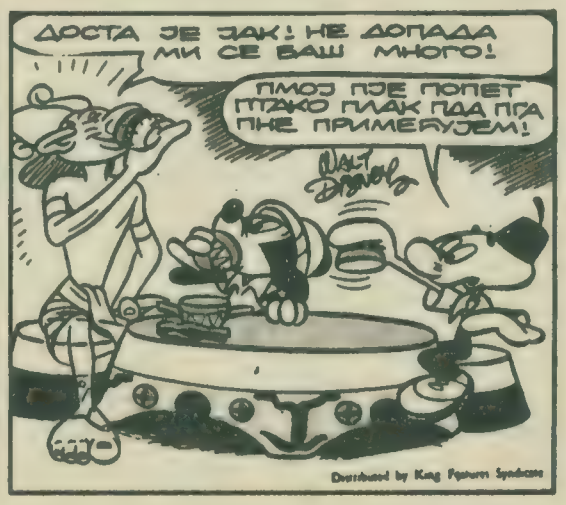
ДОСТА ЈЕ ЗАК! НЕ ДОПАДА МИ СЕ БАШ МНОГО!
ПМОЈ ПЈЕ ПОПЕТ ПТЖАКО ПИАК ПАД ПГА ПНЕ ПРИМЕЋУЈЕМ!
Distributed by King Features Syndicate

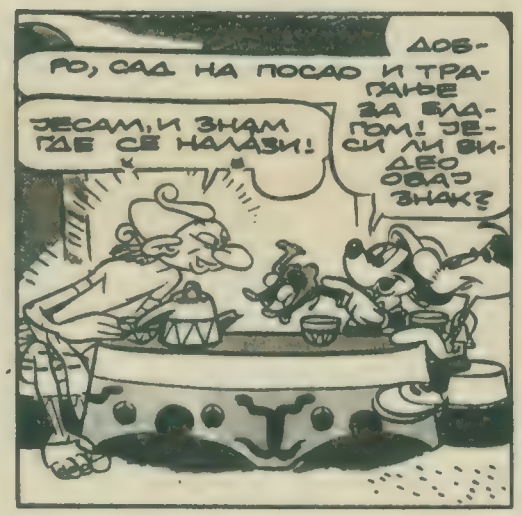

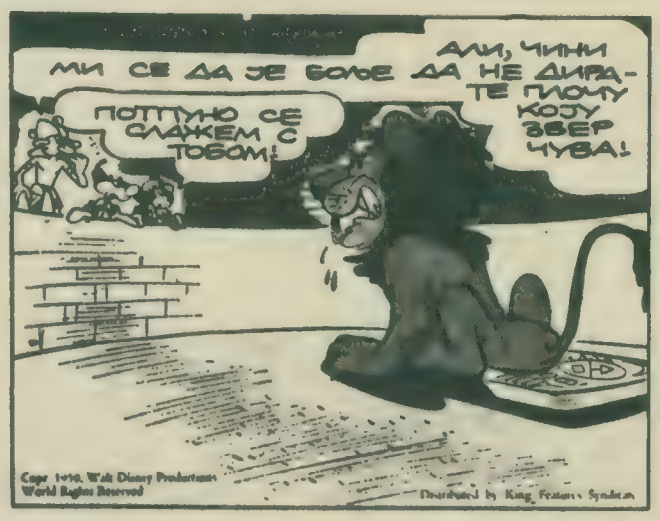

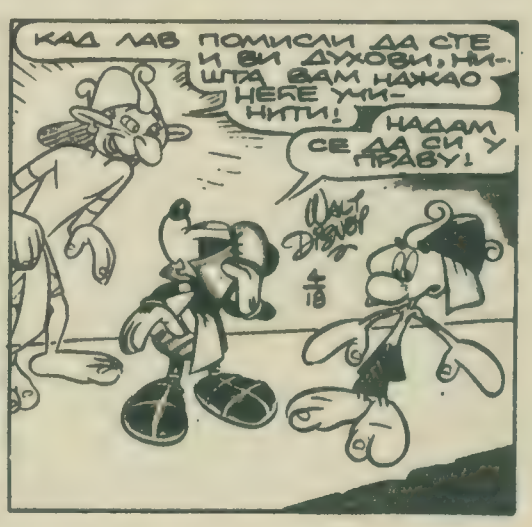

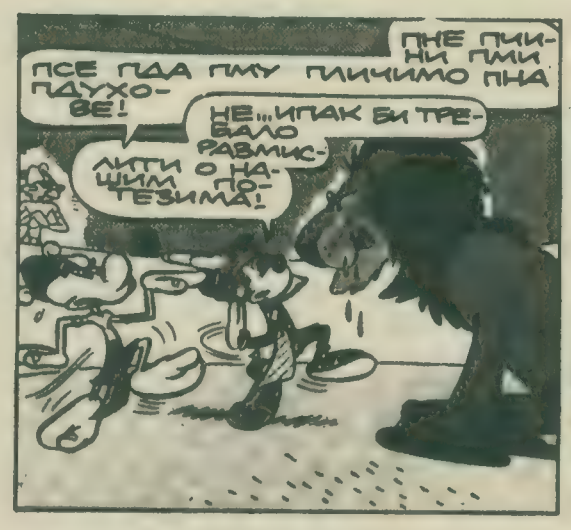

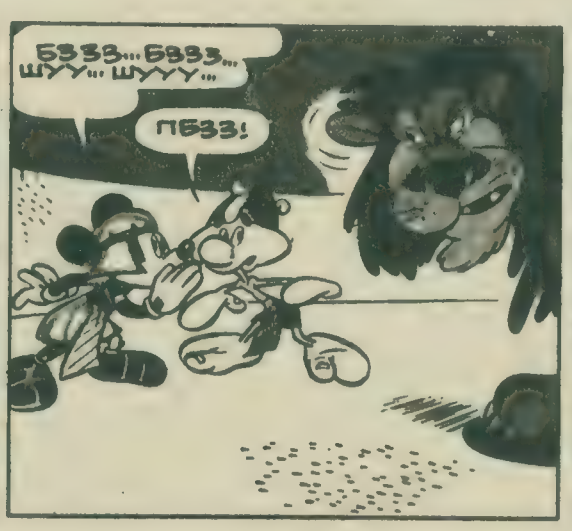

КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

10 НАЈВАЖНИЈИХ

Национална академија инжењера САД изабрала је 10 најкрупнијих техничких достигнућа у последњих четврт века која су највише утицала на наш свет и свакодневни живот човека. О свима њима „Забавник" је опширно писао и зато ево само списка:

1. Искрцавање човека на Месец.

2. Џамбо џетови – који могу да приме 300–450 путника и преваљују велике раздаљине без спуштања.

3. Оптичка влакна – у телекомуникацијским везама која су значајно повећала капацитет каблова и побољшала квалитет веза.

4. Вештачки сателити – разних намена; метеоролошки, телекомуникацијски, за навигацију, сателити за проналажење изгубљених бродова, авиона или, чак, пешака, еколошки, пољопривредни.

5. Микропроцесори – који су омогућили смањење димензија рачунара, повећање њиховог радног капацитета и рачунаре учинили доступним индивидуалним корисницима.

6. Системи аутоматског планирања и производње – компјутерски системи који олакшавају рад конструктора.

7. Композитни материјали – вештачки материјали у којима се комбинују најбоља својства материјала који улазе у њега.

8. Ласери – Примена ласера решава толико проблема у најразличитијим областима да ласер називају још и „одговором у потрази за питањима".

9. Суперпроводници.

10. Генетски инжењеринг – скуп најсложенијих метода који омогућавају да се врше операције на генима и добијају живи организми са жељеним особинама или исправљају грешке природе – наследне болести.

Топ листа „десет величанствених" добијена је на основу широке анкете спроведене међу стручњацима и сумирањем њихових мишљења.

КОЊ ЗА НОБЕЛОВЦА

Крајем двадесетих година један познати вајар правио је у Њујорку бисту Ивана Павлова, добитника Нобелове награде, „првог физиолога света". Да би научник могао да одлази на позирање, амерички организатори изнајмили су му луксузну лимузину. Али, Павлов уопште није подносио аутомобиле и одлучно је одбио ову услугу.

Шта да раде? Неће ваљда пустити да велики научник пешке иде у студио? Најзад су се сетили да у зоолошком врту постоји коњ који годинама вуче кола у којима се возе деца. Мало су дотерали стару кочију, али, на жалост, нису успели да је истерају кроз врата зоо-баште: коњ је, наиме, увек упорно скретао тамо где је навикао правећи годинама исти обавезни круг.

Испод Павловљевог прозора опет се зауставио луксузни аутомобил. Научник се узрујао, али кад су му објаснили шта су све покушали и како се подухват завршио, насмејао се и рекао:

– Да, господо, овакво понашање коња само још једном потврђује моје закључке о улози условних рефлекса код живог организма.

И сео у аутомобил!

ЗА ЈЕДНУ КЊИГУ – ПОЛА МИЛИОНА ДОЛАРА

Мултимилионер Тед Тарнер, власник телевизијске компаније CNN и организатор Игара добре воље, одлучио је да додели супернаграду писцима научне фантастике и тако унапреди не само овај књижевни род већ и укупан живот наше планете. Организовао је конкурс за најбоље дело, дугачко до 15 ауторских табака (1 табак – 16 страница), у коме ће се наћи „креативно и, наравно, позитивно решење неког глобалног проблема".

Сам конкурс не би био толико сензационалан да главна обећана награда није износила – пола милиона долара! Одмах ћемо вам рећи и крај приче, конкурс је већ завршен и награда додељена, тако да можете слободно да се опустите и читате на миру.

Укупно је стигло 3.000 рукописа из преко педесет земаља. А онда се састао и више него угледан жири (Вилијам Стајрон, Надин Гордимер, Карлос Фуентес, Реј Бредбери и други) и убрзо су објављени резултати. Пола милиона отишло је у руке Американцу Дениелу Куину, аутору романа „Исмаил" који је победио на конкурсу, а утешне награде припале су његовим земљацима Ендруу Голдблату и Ценет Келер. Једина „неамериканка" која је добила утешну награду била је Сара Камерон са Барбадоса.

Жири иначе није био задовољан укупним нивоом радова, а познати романсијер Стајрон додао је у том смислу да је „цео конкурс врло племенито дело, али пола милиона, то је превише"...

Да напоменемо: Надин Гордимер којој је прошле године припала Нобелова награда за књижевност примила је негде око 700.000 шведских круна, што је далеко, далеко мање од „Тарнерове награде".

В. М.

Илустровао: Иванца Кољавин

ПРВО ПОГЛЕДАЈ ЛЕВО...

...а онда испод ногу!

Тако ће убудуће децу у Јапану учити да прелазе улицу. Зашто? Утврђено је да људи, па чак и дисциплиновани Јапанци, увек некуд журе и претрчавају улицу на „црвено". Овдашње Министарство саобраћаја измислило је зато семафор на савршено новом принципу: у облику траке која се пружа дуж тротоара на пешачком прелазу. Истарживања психолога показују да се ретко који пешак усуди да пређе црвену траку која пресеца пут. Да је изум одличан, потврдили су и тестови спроведени истовремено и у земљама у којима дисциплина пешака ни издалека не личи на јапанску.

Илустровао: Растко Ћирић

КАКО УСПОКОЈИТИ БЕБУ

Шта све нису испробали очајни родитељи да би умирили своје новорођенче које ни дању ни ноћу не затвара уста урлајући због грчева у желуцу и цревима! А број беба које плачу нон-стоп 24 часа и није тако мали – статистика каже да од грчева пати готово четвртина новорођенчади до три месеца.

Кад више није знао шта ће, измучен до лудила плачем свог сина првенца и јединца, Американац Армандо Куерво дошао је на идеју да наследника провоза аутомобилом. Шетња се показала чудотворна – мали је најзад ућутао. Промућурни тата истог часа је схватио каква се шанса крије у неочекиваном средству за успављивање, па је под хитно произвео механизам „слиптајт" („мирно спавај!"): мали електрични вибратор са механизмом који имитира звук аутомобилског мотора при брзини од 80 километара на час. Причвршћен за дечја колица „слиптајт" производи умирујући шум и истовремено их нежно љуља. У току тестирања справа се показала успешна у више од 85 одсто случајева.

Педијатри САД једногласно су прихватили овај изум, а о срећи неиспаваних родитеља да и не говоримо – купују по три комада и журе кући у нади да ће коначно данути душом.

ПЉАЧКАШЕ ОДАЈУ ГРЕШКЕ

Видевши чек у рукама инспектора, Вилијам Липшер је клонуо: – Не морате више да се трудите, ја сам тај кога тражите!

Вилијам Липшер је био господин у правом смислу те речи. Углађеног држања, готово тихог гласа остављао је утисак, поготову на комшије. Становао је у вили на брежуљку изнад Сан Франциска одакле се пружао прекрасан поглед на залив.

У првом браку није имао среће, али је зато у другом који је склопио са двадесетпетогодишњом лепушкастом Џејн, нашао породични мир. Мада је Липшеру већ била четрдесета, налазио је времена да као глумац учествује у аматерском позоришту свога насеља. Редовно је одвајао извесну своту за добротворна друштва.

Вилијам Липшер могао је да живи удобно јер је успешно водио сопствену агенцију за продају аутомобила радећи каткад од раног јутра до касног поподнева. Био је факултетски образован.

Предајте ми новчанице!

Све у свему, Липшер није имао ни најмање разлога да се жали на живот, напротив. Ипак, потајно је страховао да би непромишљеним пословним потезом могао све да изгуби и спадне на просјачки штап. Најзад му је то постала опсесија.

Једног дана почетком маја 1961. године он се, уместо у агенцију, одвезао колима у градић Ферфилд удаљен око осамдесет километара од Сан Франциска. Возило је зауставио у шумарку пред самим градом. Из несесера је извадио прибор за шминку, вештачке бркове, перику и још неке ситнице потребне за прерушавање. Радећи брзо, за десетак минута „преобразио" се у старијег човека црне косе, са брковима и изразитим борама на челу. На главу је ставио шешир, који иначе никада није носио, и у џеп сакоа тутнуо пластични револвер, готово невероватну имитацију правог.

Сада је Липшер могао да обави што је наумио. Сео је у кола, оставио их стотинак метара од центра, пешице стигао до банке и шалтерском службенику предао празан чек. Овај је збуњено гледао у неисписани лист папира, али му је Липшер шапнуо:

– Погледајте на полеђини!

Не могавши још да дође себи, службеник је окренуо чек на наличје. Тамо је писало:

ЧОВЕК У КАРИРАНОМ САКОУ

„Предајте ми све новчанице од 20, 10 и 5 долара! Само тихо, у вас је уперена цев револвера!"

Пљачка је успела. Док је благајник крикнуо, Липшер је већ био иза угла у пролазу између две зграде који је раније уочио. Муњевито је из џепа извадио бочицу са течношћу за скидање шминке, бацио шешир у канту за ђубре, окренуо сако, који је уместо поставе имао такође лице али у карираном дезену, и полако ходајући обишао блок зграда. Затим је сео у кола и вратио се у агенцију. Кући је дошао тек предвече, као што је најчешће и чинио. Опљачкао је 2.700 долара.

Истина, Липшера је на путу за Сан Франциско зауставила полицијска патрола и кратко га испитивала, али пошто није одговарао опису који је дао службеник у банци, дозволили су му да настави даље. Један од двојице полицајаца ипак је из претеране ревности записао регистарски број Липшеровог аутомобила!

Шта је видео оптичар?

Иако му је приликом сваког упада у банку од страха застајао дах, Липшеру се осладило. За само два месеца опљачкао је тринаест банака готово увек на исти начин. Сакупио је читавих 28.000 долара!

А онда се ослободио страха и 10. јула упао у малу банку у Сан Франциску. На његову жалост, плен је био незнатан, само хиљаду долара! Ипак, Липшер је био расположен. Задовољно је трљао руке, важно је да иде. Није ни слутио да се око њега стеже мрежа. Додуше, полиција је после сваке пљачке поступала лукаво дајући у новинама саопштење да није наишла ни на какав траг разбојника. Постигла је циљ – Липшер се опустио!

Први важнији траг Липшер је оставио после пљачке банке у Дели Ситију. Опљачкао је две хиљаде долара, али је заборавио да од благајника узме свој чек са исписаним текстом на полеђини. Тако је Федерални истражни биро дошао до пљачкашевог рукописа.

Следећи траг понудио је једна оптичар, иначе сведок пљачке. Професионалном способношћу уочио је да пљачкаш има наочаре за сунце, али са уграђеним оптичким стаклима, што значи да их носи и у свакодневном животу.

Липшер је потом начинио грешку: приликом ко зна које по реду пљачке пожурио је, тако рећи трчао до свог аутомобила. Неком пролазнику то се учинило сумњиво и записао је почетне ознаке регистарских таблица Липшерових кола – ЕРС. Није потребно ни напомињати да је сведок лако запамтио боју и марку аутомобила – „пакард" сиве боје.

Све се заверило против Липшера: управо тих дана екипи Федералног истражног бироа која је радила на случају пљачки у околини Сан Франциска стигао је и извештај полицијске патроле која је зауставила Липшера још приликом прве пљачке. У извештају је стајао податак о регистарском броју кола који је онај ревносни полицајац записао.

Све коцкице биле су сада сложене у мозаик. Инспекторима је остало само да посете Вилијама Липшера. Да би били потпуно сигурни, купили су аутомобил у Липшеровој агенцији и затражили да им напише рачун. Из џепа су затим извадили чек који је Липшер заборавио приликом једне пљачке и упоредили рукопис. Оба рукописа потицала су од исте руке. Видевши чек у рукама инспектора, Липшер је клонуо.

– Не морате више да се трудите! Ја сам тај кога тражите! Извршио сам осамнаест пљачки, а могао сам да станем код десете и да лепо живим до краја живота, никада ме не бисте ухватили!

Због оружаних пљачки Вилијам Липшер је осуђен на 15 година робије. Порота му није поверовала да се служио пластичним револвером.

М. Тодоровић

Илустровао: Брана Јовановић

ХИТ ХИТ ХИТ

КАРИЈЕРЕ:

НИСАМ ВЕРОВАО У ПЕСМЕ

Ерик Клептон

Он је можда старомодан, али је један од најцењенијих гитариста на свету. Његова нова плоча је дупла, зове се „24 Nights", и представља избор најквалитетнијег што је одсвирао на 24 распродата концерта у лондонском „Ројал Алберт холу"

●

Његов последњи студијски албум „Journeymen" критика је оценила као најбољи у последњих десет година. Поводом објављивања плоче имао је почетком 1990. низ наступа у „Алберт холу". Наступи су снимљени а намера је била да се најбоље издвоји и објави на плочи. Клептон није био задовољан снимцима и идеја је одложена. Сезону 1991. обележио је са 24 узастопна концерта у „Ројал Алберт холу". За то време изменила су се четири програма: стандардна постава са Клептоновом осмочланом групом, блуз вечери са Робертом Крејом, Бадијем Гајем и Цимијем Воном, наступи са петочланим

саставом у коме је бубњеве свирао Фил Колинс и на крају концерти са Националном филхармонијом а диригент је био Мајкл Кејмен. У октобру је објављен дупли живи албум на коме је свака страна посвећена једном програму. Клептон је пред полазак на турнеју по Јапану са Џорџом Харисоном дао дужи интервју за енглески магазин „Q"

– Шта вас то веже за „Појас Алберт хол"?

– Тамо су били опроштајни концерти групе „Cream". Одувек волим тај простор. Рецимо, кад свирам на Вемблију и силазим са сцене, уопште не желим да се вратим на њу, док је „Алберт хол" нека врста изазова. Овог пута урадили смо готово невероватну ствар: припремили смо четири различита програма. Вежбао сам са четири различита типа музичара и свирао четири врсте музике. Нове наступе имаћу у фебруару. Људи то очекују и вероватно ћу тим концертима додати нешто ново.

– Можете ли да престанете са извођењем песме „Layla"?

– Не могу да замислим да је не одсвирам на сваком концерту. И сваки пут уживам. Она још увек има своју снагу и душу као и све песме које су у прошлости нешто значиле. „Dominoes" су били одлична група и песму свирам као неку врсту посвете њима.

– Хтели сте по сваку цену да Џорџ Харисон крене са вама на турнеју.

– Претпрошле године где год да сам путовао питали су ме шта Џорџ намерава да ради. Осећао сам као обавезу да му то пренесем мада мислим да није схватио колико се људи занимају за њега. Предложио сам му да приреди неколико концерата јер сам знао да је то последње што жели да чује. Међутим, ја на концертима стварно уживам и то хоћу да поделим с њим.

Мислим да он у ствари не зна како је то свирати пред правом публиком са правом групом. „Битлси" су свирали пред десетогодишњим клинкама које су вриштале од почетка до краја концерта. А он је сада у одличном стању. Престао је да пуши и довео се у ред. На концертима ћемо имати моје озвучење, светло и групу. Идемо у Јапан и светска јавност неће пратити те концерте па вероватно нико неће написати лошу критику. Он се плаши штампе која је заиста оштра према њему тако да су му ови концерти добра прилика. Ако сада не крене са нама, вероватно никада више неће изаћи на бину. Од њега зависи шта ћемо свирати.

– Да ли је после одсвираних блуз ноћи у „Алберт холу" са Бадијем Гајем и Робертом Крејом остало још нешто што у тој постави може да се уради?

– То је питање. Била је чиста фантазија саставити блуз групу од људи којима сам се одувек дивио, али то не мора увек да упали. Мислим да је боље звучало са Бадијем Гајем и његовом групом јер су се они одлично уклопили свирајући сваке ноћи у клубовима, а ми смо се мало претварали на бини. Такве свирке често се претворе у получасовне импровизације у којима више уживају музичари него публика.

– Ко је највише утицао на вас када сте почињали?

– Фреди Кинг. Он је био смирен и чврст и не тако углађен као Б. Б. Кинг, више је вукао на рок звук. Снимао је пуно инструмената тако да нисам морао дуго да чекам да чујем гитару у песми.

– „Jorneyman" је једна од ваших успешнијих плоча у последње време. У чему је промена?

– То је прва плоча коју сам урадио откако сам престао да пијем и то се одразило на плочу. Раније сам био грозан када бисмо снимали плочу. Ушао бих у студио, одсвирао шта има и изашао. Продуцент је био плаћен да све то повеже и направи добар звук. Радећи на албуму „Jorneyman" трудио сам се око плоче највише што сам могао. Судећи по ономе што могу сада, то није велика плоча. Свиђа ми се да мислим како то могу и боље.

– Песма „Wonderful Tonight" уврштена је на овај живи албум. Да ли је то због тога што су песму оценили као превише сентименталну.

– Волим једноставност те песме. Није лако направити нешто тако једноставно. Провео сам пуно времена са Ронијем Лејном и његова филозофија је утицала на мене. Он каже: „Ми свирамо да бисмо се забавили и да би девојке могле да играју" и то је утицало и на моје писање. Увек постоји изазов да пишем или певам слично неком, да покушам да будем Боб Дилен или Стиви Вондер, али то не могу. Треба да будем поносан што сам Ерик Клептон. Дуго времена нисам веровао у себе. Раније сам долазио у студио са пуно више песама него што је потребно за албум. Свирао сам их продуцентима и ако они не би били задовољни одмах сам их одбацивао. Данас сам спреман да се борим за своје песме. Важно је бити убеђен у оно што радиш.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

– Guns N'Roses" изгледају као да Бени Хил прави пародију од тога како рок група треба да изгледа.

Piter Bak („R. E. M")

ПРАЋЕЊЕ СТЕ ПЕСМУ:

CHORUS

Go ahead with your dreamin'
For what it's worth
Or you'll be stricken bound
Kickin' up dirt
For when it's dark
You never know what the night it my bring
Go ahead with your schemin'
And shop at home
You'll find treasure
While cookin' up bones
But the knife is sharp
You'd better watch that you don't cut your hands
And they covered up the sun
Until the birds had flown away
And the fishes in the sea
Had gone to sleep
Holy Moses our hearts are screaming
Souls are lifting only dreaming
We'll be waiting some are praying
For a time when no one's cheating
The sunlight rising over the horizon
Just a distant memory the dawn chorus
Birds singing bells ringing
In our hearts in our minds

РЕФРЕН

Пођи са својим сновањима
За оним што заслужује
И ни ћеш бити заточен
Ваљуди се у прашини
Јер када је мрак
Никада не можеш сазнати
шта ноћ носи
Пођи са својим плановима
И окрени се себи
Откриће ш вредности
Док претураш по обичним стварима
Али нож је оштар
Зато боље пази да не посечеш руке
И прекрили су небо
Док птице нису одлетеле
И рибе у мору
Нису заспале
Дрхти Боже наша срца вриште
Душе се узлижу, само сањају
Чекаћемо, неки се моле
За доба када нико не вара
Сунчеви зраци се појављују на хоризонту
Само удаљено сећање,
рефрен у зору
Птице певају, звона звоне
У нашим срцима, у нашим мислима

Текст и музика: Енди Бел и Винс Кларк
Изводе: „Erasure"

ЧУВАЈ СЕ МАЧА ЛЕПЕ ЕН!

Крај 17. и прва половина 18. века било је време када су у водама Мексичког залива и западног Атлантика харали највећи гусари Морган, Боне, капетан Кид. Али, и две жене – Мери Рид и Ен Бони.

Нико није рођен за гусара. Гусар се постаје стицајем околности или једноставно жељом самог човека. У случају Ен Бони и Мери Рид било је и једног и другог. Свака је имала свој брод и деловала независно од друге. Но, посада, коју су чинили искључиво мушкарци, груби и без трунке милосрђа, беспоговорно их је слушала. Оне саме, међутим, нису имале жељу да убијају, али су у одбрани ауторитета наступале крајње одлучно – непослушност било ког члана посаде кажњавана је смрћу, најчешће од њихове руке јер су невероватно вешто баратале мачем.

Мери Рид и Ен Бони, иако женствене, чак и лепе, у борби су вределе више од било ког огрубелог и суровог поморског пљачкаша. Ипак, избегле су весала

Подвала није успела

Отац Мери Рид био је капетан на трговачком једрењаку. С њим је морима пловила и жена која је на тим путовањима изродила двоје деце, сина и кћерку. Син је рано умро, негде у Кинеском мору. Изненада, месец дана касније, умро је и капетан. Како је тада пловидба трајала по неколико година, а брод се налазио на повратку у Енглеску, капетанова удовица смислила је план: обући ће кћерку у одећу дечака и дете представити свекрви у домовини како би оно, као мушки потомак, наследило велико свекрвино имање после њене смрти.

План је само делимично успео. Мери Рид је сјајно изгледала као дечак, свекрва није приметила подвалу, али је после неколико година умрла не оставивши „унуку" ни паре; пре смрти све је поклонила неком блиском рођаку.

Мајка Мери Рид била је ојађена, али, када је размислила, закључила је да ће њено дете боље проћи у животу као мушкарац него као жена. Ни малој Мери то није сметало, постало јој је забавно да игра улогу дечака. Тако је и одрасла, а онда јој је „мушкост" прерасла у навику!

Ипак, догодило се оно што њена мајка није могла да предвиди: Мери, рођена на мору, носила је у себи жељу за бродовима и пловидбом. Имала је само осамнаест година када се запослила као помоћник тобџије на енглеском ратном броду. Дани су јој постали досадни, није се догађало ништа што би јој живот учинило узбудљивим. После две године побегла је и приступила добровољцима који су се под командом лорда Молбороа борили у Фландрији. Најпре је била пешак и сјајно овладала оружјем, а затим приступила коњици. На несрећу, заљубила се у наредника, лепушкастог и стаситог младића. Признала му је да није мушкарац већ девојка. Једне ноћи заједно су побелги у Лондон, венчали се и отворили крчму.

Али, по оној народној „Није коме је речено..." Мерин муж је умро после само годину и она је одлучила да се „врати" мушком послу и до смрти посвети мору.

Прст судбине

Укрцала се у једрењак који је пловио за Мексички залив. Успешно је обављала тежак посао морнара. При крају пута једрењак су напали гусари. Мери се није нимало узбудила. Напротив, живот под гусарском заставом много је занимљивији. Пришла је гусарима. Напади на трговачке бродове и окршаји су се низали. Мери се истицала храброшћу. Већ тада у мачевању није имала равног међу посадом. Брзо је и напредовала. Умела је да се наметне огрубелим гусарима. Најзад, докопала се и заповедничког места.

И опет прст судбине! На једном опљачканом трогачком броду Мери је угледала лепог официра. Узела га је као таоца и првом приликом с њим неопажено напустила свој гусарски брод. Мењајући луке да заметне траг, скрасила се у месту где је била сигурна да ће моћи да живи на миру а потом објаснила младићу да је девојка. Била је заиста лепа у женској одећи. Младић је узвратио љубав и срећни пар се венчао.

Мери се није дало – убрзо се показало да је младић кротке ћуди, па га је околина исмевала. Мери је чак уместо њега изашла на двобој када га је неки грубијан назвао папучићем.

Тако више није ишло и разочарана Мери вратила се гусарењу. Тада се упознала са Ен Бони. Чула је за њене гусарске подвиге, али је хтела и да се сретну.

Сви су обешени

Ен Бони је била необично лепа девојка. За разлику од Мери, потицала је из угледне породице. Отац јој је био правник, али је живео од велике плантаже памука у Америци. Мајка јој је умрла док је Ени била девојчица, па је расла уз оца, човека благе нарави. Са непуних петнаест година Ен је преузела послове у кући, чак одлучивала у пословима на плантажи.

Изразито напрасита, Ен би планула за најмању ситницу. Неком приликом зарила је нож у груди служавки која јој је нешто одговорила повишеним гласом. Жена је остала жива, али Ен није више хтела да чује за једноличан живот на плантажи. Заљубила се у неког морнара и њен отац их је обоје, чим је чуо да су се тајно венчали, најурио и искључио је из наследства.

Младенци су се скрасили у луци Њу Провиданс где су се окупљали гусари. Крчме су брујале од доживљаја које су гусари препричавали. Ен је била опчињена. Навукла је мушку одећу, окренула мужу леђа јер је њега привлачио миран живот и укрцала се на гусарски брод којим је заповедао познати гусар Рекхам.

Ен се заљубила у Рекхама и признала да је жена. Прихватио ју је и као жену и као гусара. Живели су и гусарили заједно.

Једног дана на њиховом броду случајно се нашла Мери Рид са мужем кога је, иако је био „млаконја", вукла за собом. Рекхамов једрењак набасао је на велики британски ратни брод. Гусари нису имали избора: или да буду потопљени или да се предају. Рекхам је изабрао предају.

Истина, на палуби једрењака остале су само Мери Рид и Ен Бони док су остали побегли у потпалубље. Гусарке су са исуканим мачевима дочекале јуриш британских војника. Савладане су и са другим гусарима стављене у окове.

Гусарска посада и њихове вође предате су властима у Енглеској. Сви одреда осуђени су на смрт вешањем. Пре погубљења Мери је оболела од непознате заразне болести и умрла. Ен Бони је помилована после неколико месеци, чак и пуштена на слободу. Остали су, међу њима и гусарски вођа Рекхам, завршили на вешалима. Ен Бони је посетила Рекхама у ћелији. Желела је да му пљуне у лице зато што се није борио пре него што су га заробили.

И још о Ен Бони: никада се више није бавила гусарењем. Живела је повучено у једном селу. Нико јој није улазио у кућу нити је она било где одлазила. Умрла је као средовечна жена.

М. Тодоровић

Илустровао: Брана Јовановић

Прелевић Душан

ВЕЛИКИ ПРИНЦ

– Ову причу треба да прочита свако ко ће тек у неким годинама које долазе открити „МАЛОГ ПРИНЦА". Вероватно, неће бити касно

Светлост фарова пробијала је згуснуте честице песка које су попут зоља звриндале тамо-овамо скривајући се од жутих млазева и повлачећи се назад у тмину. Промицале су дине величине троспратница, налик диносаурусима. Пустиња је деловала сабласно с првим сумраком, али се Кеконен није обазирао на то. Као искусан возач претурио је много тога преко точкова јурећи блатњавим колима облепљеним рекламама са краја на крај планете рушећи рекорде достижне само мајсторима. Он је, без сумње, био један од велемајстора.

Који час пре сумрака открио је да му је бусола у квару, али (поуздавши се у искуство) наставио је даље намеравајући да „украде" још комад пута за видела. Олуја је почела изненада, како то бива у негостољубивој пустоши Сахаре, па је потражио заветрину у подножју једне узвишице која се чинила погодном за логоровање.

Ту ће сачекати јутро и пратећи конвој, размишљао је спремајући врећу за спавање и наносећи песак са десне стране кола. Требало је обезбедити једну страну са које

ветар неће имати приступ, затим активирати плински грејач и спремити оброк. Ноћ ће бити хладна и негостољубива. Из гепека је извадио неколико сигналних ракета, затим пластични канистер са водом и карту не би ли установио приближан положај. Капи росе већ су почеле да се сакупљају на прљавом стаклу возила. Пришао је ближе пламену и згрејао руке. У даљини се проби плава трака светлости.

Необично за ово доба вечери, помисли Кеконен вративши се послу око нејачи пламена. Хујало је око скромног заклона, попут разљућене звери, грцали су ветрови, шкрипа песка чула се слично звуку дробилице која непрестано меље, кува, мрви ноћ.

Изненада из правца плавичасте светлости, пре би се рекло ниоткуда, искорачи силуета напред, борећи се са вихором! Видео се комбинезон сличан возачевом, једна чизма је рашнирано ломила корак, руке скривене масивним кожним рукавицама престале су да лебде око створења како је заустављало корак.

Човек, косе боје жита, стајао је ту, пред Кеконеном, тужна смеха, јасних очију, мичући уснама:

– Молим вас... нацртајте ми овцу!

Мора бити фатаморгана, помисли Кеконен. Бедуински сан на јави. Посматрао је „појаву" чекајући да му се очи успротиве, да створ нестане, да све поново постане обично. Да га освести олуја.

– Молим вас... нацртајте ми овцу!

Скочно је као громом ошинут! Притиснуо је капке, протрљао очи и упутио дуг поглед. Привиђење је стајало ту, савршено мирно, чекајући неки чин, одговор, знак. Или тек тако!? („Када се тајна дубоко дојми, не усуђујете се да не послушате.")

Кеконен извади из џепа перо и на полеђини карте поче да вуче потезе. Мали кружић, затим већи круг и четири штрикље. Додао је тачке на место очију, и две спојене кукице поврх малог кружића. То морају бити уши! Помисли да луди!

– Личи на слона у змијском цару! Ха, ха!

Човек који је дошао ниоткуда склупча се крај ватре уживајући у топлоти, одбацивши рукавице, упитна погледа. Кеконен му се придружи.

– Јесте ли ви били дечак? – упита Човек који је тражио да му нацрта овцу. Било је просто, да не може бити простије питање и Кеконен је напросто морао да одговори.

– Свакако да сам био дечак. Сви одрасли су некада били дечаци, не разумем... откуда ви овде, какво је то питање? – Кеконен је постављао неповезана питања затечен нестварном ситуацијом, још више собом, па, разговарао је, одговарао на питања особи која се појавила ниоткуда, из утробе олује, усред пустиње, са „неким" ко реално није могао бити ту крај њега.

– Мислим, да ли се сећате када сте били дечак. Одрасли, знате, често заборављају, одрасли немају времена, тако су различити од дечака какви су некада били! Одрасли, најзад, сасвим одстране дечака.

Кеконен је сипао јело у пластичну посуду, застао на трен па сипао у још један суд. Пружи је Човеку који је тражио да му нацрта овцу.

– Хвала – рече Човек који је тражио да му нацрта овцу – јео сам сасвим мало када сам био дечак, касније као одрастао тек толико да бих задовољио потребе које је постављало моје тело. Али, зато сам волео руже!

Кеконен је зурио у посуду, било му је незгодно да подигне поглед! Клечао је усред пустиње, нудио некоме јело, слушао нечији глас, причу о ружама. Нацртао овцу Човеку који је то тражио.

– Упознао сам, давно, једну ружу. Замислите, нападали су је тигрови својим канџама. Плашила се промаје! Можете ли замислити? Да, молила је да је увече ставим под стаклено звоно!? Чудна, бескрајно чудна ружа.

Човек који је тражио... загледао се у таму пробијајући погледом олују и Кеконен одједном би сигуран (!?) да Човек види своју ружу!? Шта ми знамо о другим световима?

Море песка било је сведок чудног дружења, само је ветар чуо о тигровима, звону, овци. Човек који је тражио... повуче се у таму даље од ватре уздахнувши дуго и дубоко.

– Тело ми је јако слабо, нећу моћи да га понесем тамо! Кеконен се прену ошинут једноставном реченицом која му, ни сам није био свестан због чега, нанесе бол!? Осећао је да би требало утешити Човека који је... али и нелагодност мешања у нечије проблеме. Забога, толико је прозирна силуета Човека, има истине у томе што говори о телу. Принесе му чашу воде коју овај прихвати лелујавим покретом. Потом просу течност у правилном млазу, пажљиво.

– Вечерас сам закаснио да залијем своју ружу и она се свакако брине где сам нестао. Знате, ја сам једини чувар њене јадне четири бодље. Без мене је незаштићена и тако рањива!

Глас му је звучао тужно, брижност је лебдела око ватре, Кеконену изненада би топло око срца. Осетио је симпатије према Човеку који је тражио да му нацрта овцу. Слушао је његове уздахе, ухватио му поглед несрећног луталице. Личио је на ружу о којој је причао!

– Па, мислим да ће издржати једне вечери без воде. Мислим, цвет може бити веома отпоран у својој крхкости. Сигуран сам да ће све бити у реду.

– Она нема никога. Ја сам јој обећао да ћу се старати о њој, бранити је од зверских канџи, али привукла ме је светлост вашег логора, морао сам да пређем тај комад пута и осетим ватру.

– Је ли ружино одредиште далеко?

Човек подиже поглед и испрати једну светлу искру која се управо појавила изнад њиховог логора.

– Она планета је наша кућа! Није сувише далеко, али не могу рећи да је близу. Биће ми потребно толико колико би два пута кихнули, чини ми се!

Кеконен упути дуг поглед у светлу тачку на небу. Сијала је јасно, тајанственом светлошћу магије. Пулсирала је, као да кија. Човек, Кеконен, пустиња, њихов логор, Земља, мала удаљена планета, све се кретало утврђеним путањама вечности, чинило живот сада и ту, тако једноставно, коначним редом, проткано самим нитима постојања. Завладала је величанствена тишина.

(Одрасли никада неће разумети да је то толико важно!)

Чинило се да би један дах ветра све угасио, избрисао са карте свемира!

– Не свиђа ми се назив који сте ви људи дали мом свету: Б 612! Мислим да је један турски астроном запа-

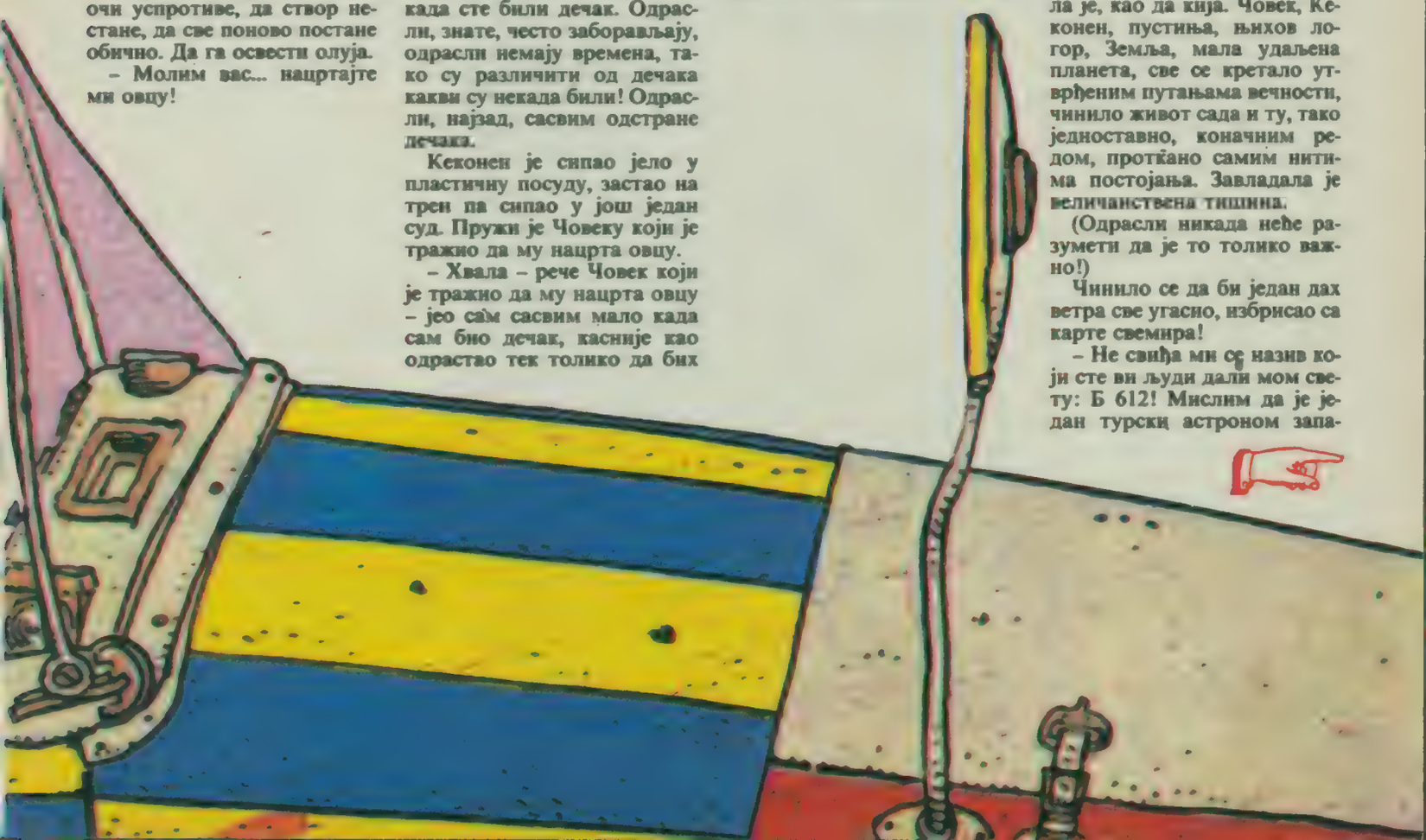

зио моју планету 1909. године само једном, за трен. Морали сте да је назовете тако обично. Када се изговори назив, делује хладно. Можете ли рећи људима који су некада били деца да измисле нешто прикладније име за мој свет?

Човек је изгледао тужно. Кеконен није познавао ни једног астронома, пророка, учини му се да ниједан његов пријатељ никада није био дечак! Никада раније није о томе размишљао!

– Имате право. Ствари често неправедно назовемо онако како не доликује њиховој природи. Неопростиво је назвати читав један свет бројем! – даде му Кеконен за право.

Човек је почео да јеца, ноћ је утихнула и Кеконен осети терет самоће која их је оковала. Би му тешко, непријатно, желео је да нешто учини, да утеши Човека који је тражио да му нацрта овцу. Били су сами на читавом свету ма како га астрономи прозвали. Није било пророка који би удахнуо наду њиховим световима, ружи, овци.

Усред пустиње седели су Човек и он, на тајанственој земљи суза!

Два некадашња дечака без наде преварени сопственим годинама.

Кеконен положи руку на раме Човека који је... пожелевши да му буде пријатељ, да буду пријатељи, да један у другоме препознају дечаке које су некада познавали. Тако их је завила ноћ.

Ујутру Човек није био на месту на коме их је сан утешио. Остало је мало улегнуће на месту на коме је седео и једна плава трака са његовог комбинезона, не већа од брњице.

Кеконен се узалуд окретао около у нади да ће га угледати. Није му знао имена и чинило се неприродним да га дозива. Сунце је већ одскочило растеравши олују. Дан је надирао јаром.

На песку је лежала путна мапа са нацртаном овцом!

Кеконен је пресави нежно и стави је у недра ближе срцу. Био је усамљен и тужан. Немоћан попут дечака.

Немо је звао дечака који је тражио да му нацрта овцу. Подиже поглед ка свемиру не би ли угледао његову планету са ружним именом. Само плаветнило и несносна светлост жеђи.

Читав свет изгледао је беспредметан без Човека и његове руже.

Кеконен није желео да плаче. Одједном се осетио као врло поносан дечак.

ШЕТЊА КРОЗ ПСИХОЛОГИЈУ

Уређује: Слободанка Лазаревић

МАТЕМАТИКА: НАСЛЕЂЕ ИЛИ СРЕДИНА

Многа испитивања знања из математике и испитивање успеха из овог предмета показује да дечаци у овој области постижу боље резултате од девојчица. Има и налаза који, додуше, говоре о томе да су дечаци бољи само у математичком размишљању, а да су девојчице успешније у задацима који захтевају рачунање.Међутим, има и оних као, на пример, Шејла Тобиас, ауторка књиге „Како превазићи страх од математике", који тврде да ће пол све мање утицати на успех из математике. Но, за сада разлика, изгледа, постоји. Неки аутори сматрају да разлог лежи у томе што родитељи очекују од дечака да добро раде математику, док су девојчице поштеђене таквих очекивања, а што опет доводи до њиховог мањег бављења овом облашћу.

Друга теорија потиче од неуролога Нормана Гешвинда са Харварда. Он верује да ако је још нерођено дете (фетус)

„ЗАБАВНИКОВ" КВИЗ

ПРОШЛОСТ

1. У којој је земљи Тутанкамон био краљ?

2. Ко је био последњи цар Русије?

више изложено утицају тестостерона (мушког полног хормона) код њега ће се развити премоћ десне половине мозга која је у вези са математичким способностима. Пошто је мушки фетус више изложен тестостерону него женски, код њега се развијају и супериорне математичке способности, тврди Гешвинд.

У једном истраживању два аутора су добила податак који иде у прилог Гешвиндовом схватању. Велики проценат студената који су показали изузетан успех на тесту из математике су леворуки, што је доказ да код њих превладава десна половина мозга.

ШКОЛА САРАДЊЕ

Као практична примена теорије чувеног психолога Виготског следила би и ова препорука:

Деци би у школи требало дозволити да мисле заједно и да раде заједно; у току часа да помажу једни другe при решавању задатака и одговарању на питања наставника. Увођење сарадње и размене знања у школе омогућило би наставницима да боље упознају ученике, а ученицима да више науче.

Илустровао: Растко Ћирић

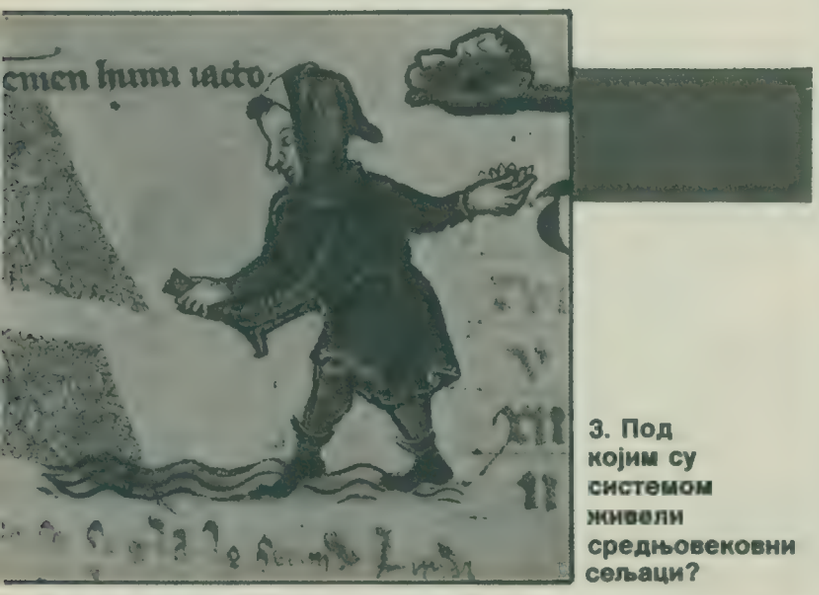

3. Под којим су системом живели средњовековни сељаци?

4. Ко је измислио летећу машину, примитивни бицикл и насликао „Последњу вечеру"

Решења на странама „Мале поште"

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА

Уместо уобичајених описа, дајемо вам готова решења водоравно и усправно сврстана по азбучном реду. Ваш је задатак да их сместите на њихова места у лик. Да бисмо вам мало отежали, изоставили смо четири црна поља која треба да уцртате. Ако сте све добро урадили, у првом водоравном реду добићете име и презиме познатог америчког глумца са слике.

ВОДОРАВНО: АДАН, АДЕ, АЈА, АПАРАТ, ЕТНИК, ИВАНОВА, ИК, ИКОНАР, ИН, ИСТИНА, ИТАЛИЈАНИ, КОРАЧАТИ, МАГРЕ, ПАЗАРАЦ, ПВ, ПОК, РЕАЛИ, РИПС, СВИШТОВ, СИТИ, СЛАВА, СН, СПАВАЛИЦЕ, СТР, ТОРЕРО.

УСПРАВНО: АВ, АЛОПАТИ, АЦИ, ВЕТЕРАНИ, ГРАНАДА, ЕРИСТИКА, ЕСПАПИ, ЗА, ИЛ, ИМПЕКС, ИРО, КО, КТ, НЕА, НЕСПОКОЈСТВО, НИНА РИЧИ, ОЛАЈ, ОЛИВЕРА, ОСТАВ, ПРАДАВАН, РАТНИК, РИШ, САН, СТАНОВНИЦА, ТАТАР.

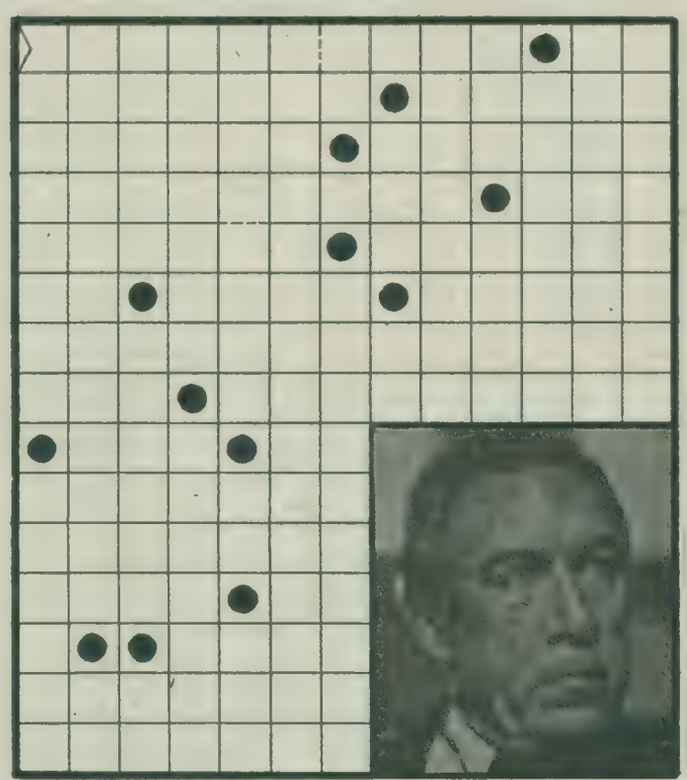

КОПИЈА И ОРИГИНАЛ

Која од седам копија одговара оригиналној скулптури са доњег постоља?

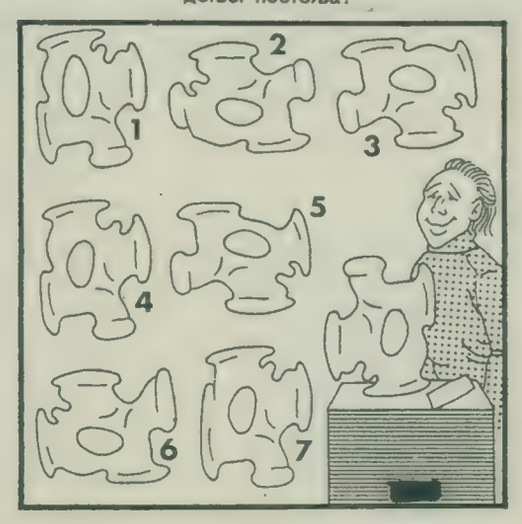

■ РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ПОЧАСНИ ГРАЂАНИН БАРСЕЛОНЕ

ЈЕДИНИ БЕЛИ ГОРИЛА НА СВЕТУ

Име му је „Снежна пахуљица". Најпопуларнији је становник овог шпанског града, и вечна муштерија фоторепортера

Бели албино горила прославио је двадесетпетогодишњицу свог заточеништва у зоолошком врту Барселоне. Већ помало олињао, али све уображенији и размаженији „Копито де нијеве" („Снежна пахуља") свестан је да је нешто посебно. То се види по његовим покретима, кокетном ваљању и често надменом понашању.

Као и сваки владар, овај краљ мајмуна уме да користи свој положај, а његов поглед као да говори „Ја знам ко сам"! Није ни чудо јер од првог дана када је нађен, 1. октобра 1966. године, посвећивана му

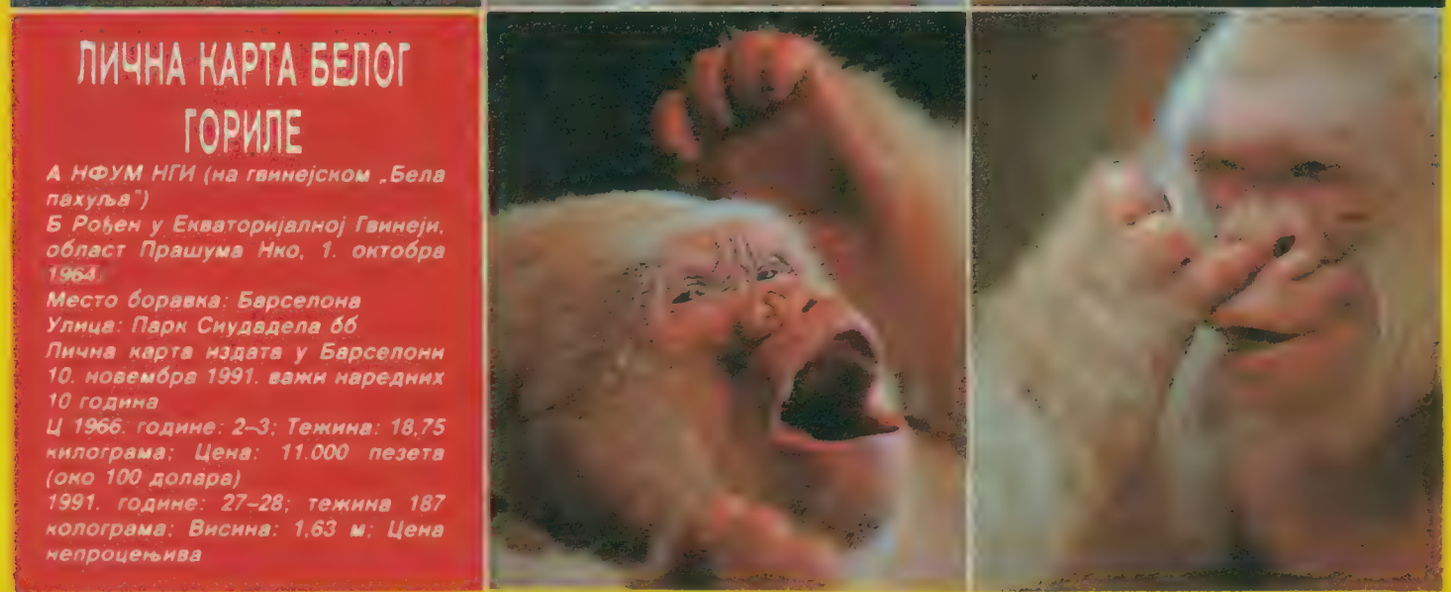

ЛИЧНА КАРТА БЕЛОГ ГОРИЛЕ

А НФУМ НГИ (на гвинејском „Бела пахуља")
Б Рођен у Екваторијалној Гвинеји, област Прашума Нко, 1. октобра 1964.
Место боравка: Барселона
Улица: Парк Сиудадела бб
Лична карта издата у Барселони 10. новембра 1991. важи наредних 10 година
Ц 1966. године: 2–3; Тежина: 18,75 килограма; Цена: 11.000 пезета (око 100 долара)
1991. године: 27–28; тежина 187 кологрма; Висина: 1,63 м; Цена непроцењива

је посебна пажња. Тада је имао две године и лутао је прашумама Екваторијалне Гвинеје, некадашње шпанске колоније. Открио га је домородац Бенито Мање, пошто је неколико тренутака пре него што је угледао белу грудвицу убио једну горилу женку, вероватно Копитову мајку.

Малог белог горилу Бенито је одмах однео у Центар за истраживање и прихватање животиња који је припадао барселонском зоолошком врту. Доктор Хорди Сабатер Пи откупио је белог горилу за симболичну суму новца и тако су се 1. новембра 1966. два хероја – доктор Хорди и „бела пахуља" тада тешка свега 9 килограма – искрцали у барслеонску луку и одвезли километар-два даље, у ЗОО врт који од тога дана привлачи посетиоце из целог света због овог необичног и јединственог становника.

Али, Копито није само незаобилазна туристичка атракција странцима који пролазе кроз Барселону. Он је пре свега локални миљеник и понос, почасни грађанин који има праву личну карту, неколико приватних лекара, чак и архитекте и дизајнере који су недавно осмислили нови простор за њега. Осим тога, сматра се да сваки прави Барселонац, без обзира на године, мора да обиђе Копита бар једном годишње и да, као за неког даљег рођака кога не виђа тако често, установи како је порастао и променио се. Позната је анегдота о старијој госпођи која је своје унуке стално водила у зоо врт док су Копито (и унуци) били мали а онда, после двадесетогодишње паузе, поново отишла да га обиђе и запањено узвикнула: – Како је ружан!

Копито је до сада 21 пут постао отац, али му је свега шесторо деце још у животу. И сви су црни. Научници и њих непрестано држе на оку и уздају се у оних 25 одсто могућности да се међусобним спаривањем тих потомака роди још нека бела горила.

До тада Копито ужива све привилегије и остаје јединствен. Дрема са својих 187 килограма и повремено се окрене да би полузатворених очију позирао пред камерама. Онда зевне па окрене леђа, а туристи стрпљиво чекају следећу прилику јер мало ко од милион посетилаца, колико годишње обиђе Копита, одлази из зоо врта без његове слике.

Т. И.

Уређује: Вито Недељковић

Велике фармерке

Сестра ми је дала фармерке „левис 501", али су ми велике. Покушала сам на неколико начина да их смањим: држала сам их, рецимо, осам дана у води, но, опет не ваљају. Шта да учиним а да их не парам па поново шијем?

ЗОРАНА
Обилић

Одмах да ти кажемо да сем преправљања не постоји други начин да сузиш фармерке. Ако по сваку цену хоћеш да их задржиш и носиш, најбоље би било

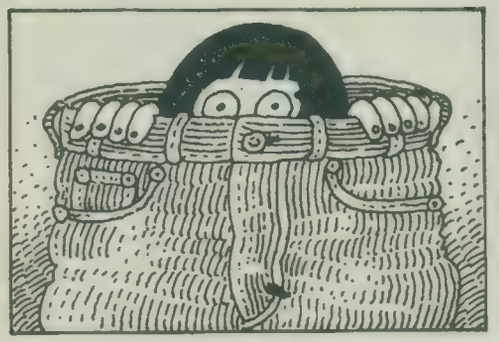

да их опараш по шавовима, сузиш и поново сашијеш. То је прилично велики посао, али исплати се пошто су такве фармерке прилично скупе. Можеш учинити још нешто, што је много једноставније, а и модерно је – направи од њих сукњу.

Вози бицикл!

Спорим се са мајком која тврди да се онима који се баве бициклизмом криви кичма. Одговори ми што пре.

ТАШКЕ
Инђија

Нисмо сигурни да је то једини разлог због кога ти мајка брани да се посветиш овом спорту, али на питање да ли се од њега криви кичма, морамо да се сложимо с тобом. Додуше, услед бављења бициклизмом само је у каснијим годинама могућа појава ишијаса.

Јеж, непријатељ змија

Летос на мору био сам запрепашћен када сам видео како јеж кидише на једну змију и после краће борбе успева да је савлада и одвуче у грмље, вероватно да је поједе. Да ли је то био случајни сусрет или јеж заиста напада отровнице?

ГОРАН
Лесковац

Поред мунгоса, и јеж је познати непријатељ змија. И он убија и прождире и углавном је отпоран на змијски отров. Познато је да на селу, нарочито у каме-

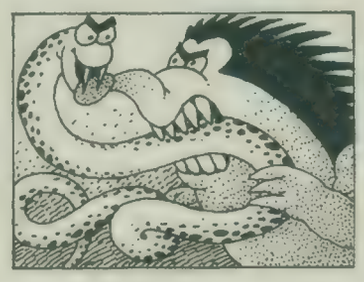

нитим пределима Херцеговине и Црне Горе, често држе јежа у дворишту како не би дошла нека отровница.

Мало је познато да и свиња уништава змије. Наиме, због дебелог слоја потхођног сала, који готово да нема крвних судова, свиња, тако рећи, не осети уједе отровнице јер отров не може да се разнесе кроз тело. Чак су и мачке имуне на отров неких змија, мада оне избегавају да их нападну, што није случај са лисицама и кунама. Многе птице, као кондор, јастреб, врана, рода, користе змије за исхрану.

Настала пре 500 година

Волео бих да ми нешто више кажете о италијанској песми „Бела, ћао" (Bella ciao) која је настала у време чувеног италијанског револуционара Гарибалдија.

ЛУКА С.
Херцег-Нови

Италијанска песма „Бела, ћао" није настала у време Гарибалдија, у прошлом веку, већ много раније, пре читавих пет векова. Први пут се чула у мочварама реке По, а испевале су је жене и девојке жањући пиринач. Порука те, најстарије верзије, била је да ће земљопоседници који су их немилосрдно ис-

коришћавали морати да оду и да ће тада наступити нова, боља времена.

У току Другог светског рата „Бела, ћао" је стекла велику популарност. Додуше, тада је била нешто другачија, а певали су је италијански партизани одлазећи у борбу. „Због ом, лепотице" опраштали су се од својих девојака и остављали им поруке да им, ако погину борећи се против непријатеља, на гроб посаде цвет како би људи знали да су дали живот за слободу. За разлику од прве, ова верзија је прешла границе Италије, па су је певали и наши борци. Позната је и љубавна верзија песме коју је пре 40 година снимио недавно преминули француски шансоњер и глумац Ив Монтан.

Све за снагу

Шта је то изокинетички систем за развој мишића? Ово ми је веома важно и надам се да ћете ми одговорити.

ВИЛИМ Х.
Панчево

Снага је једна од најважнијих моторичких или покретачких особина организма од које зависе брзина, издржљивост, гипкост и још много шта. Зато се и не треба чудити што су моторичке особине предмет многих истраживања чији је задатак да усаврше методе развијања снаге.

Поред примене такозваних класичних метода – дизања терета и сопственог тела – данас се много користе и тренажери, апарати који омогућавају не само

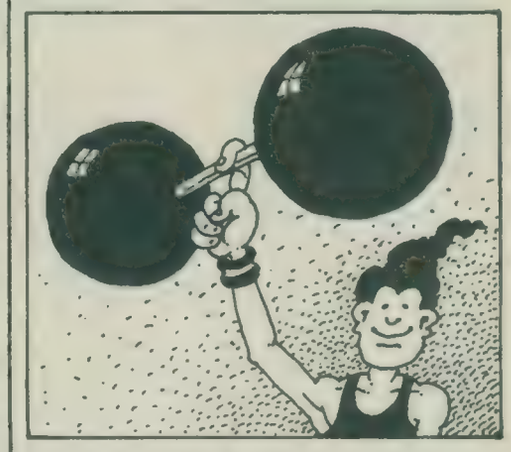

лакше регулације оптерећења него и правце кретања. Ови апарати су велики корак напред и њима располажу сви наши боље опремљени центри. Међутим, током коришћења тренажера откривени су и многи њихови недостаци. Највећи је тај што приликом извођења неког покрета не оптерећују равномерно мишиће у току целог кретања.

Додуше, кривица не лежи толико у апаратима колико у грађи наших зглобова. Зна се да мишић мора више да се напреже што је угао у зглобу већи и обрнуто. Најсавременији апарати диктирају и омогућавају такозвани изокинетички начин кретања, а то значи да је оптерећење у току целог покрета мишића једнако. Дакле, изокинетичко вежбање могуће је нарочитим апаратима и сматра се најсавременијим методом развијања снаге јер поред оптерећења омогућава и устаљену брзину у току целог кретања што досад није било могуће.

Операција није могућа

Имам невоље са подочњацима, па вас молим за савет. Да ли је могућа пластична операција, колико би коштала и у којим се болницама ради.

ЛАНА
Крушевац

Подочњаци се јављају код мршавих особа услед премора или боравка у загушљивим просторијама, код неких су

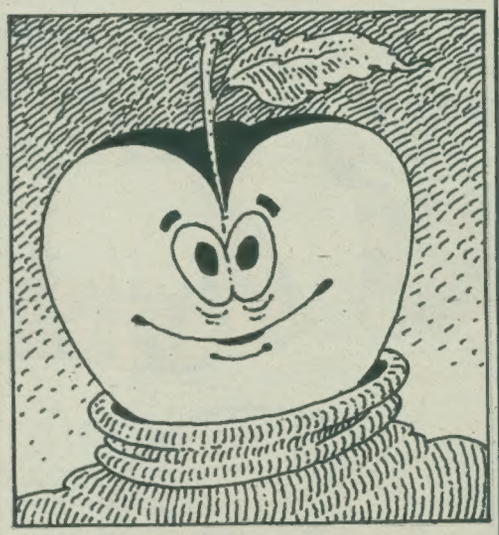

посебно изражени због урођеног смањеног „јастучета" које облаже очну дупљу.

Пластична операција није могућа, па ти зато саветујемо да једеш више свежег воћа и поврћа, да не пушиш, не пијеш алкохолна пића, али и да што више боравиш напољу и бавиш се спортом.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: Ентони Квин, пв, реали, о, Мегре, истина, апарат, спавалице, аде, тореро, иконар, ик, рипс, слава, корачати, Адан, аја, италијани, стр, ин, етник, о, Свиштов, пок, сн, а, сити, Пазарац, Иванова.

КОПИЈА И ОРИГИНАЛ: број 4.

„ЗАБАВНИКОВ" КВИЗ

РЕШЕЊА

1. У Египту. Владао је од 1350 до 1336. пре нове ере.

2. Никола II. Он и сви чланови његове породице убијени су 1918. године за време Октобарске револуције.

3. Под феудалним системом. Сви су они радили за свог властелина.

4. Леонардо да Винчи. Родио се у Тоскани 1452. и умро 1519. године.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Слободанка Дивковић, Булевар ЈНА 4 6/43, 75000 Тузла – 12 година, воли филм, музику и спорт.

Милан Живковић, Васе Чарапића 3, 12000 Пожаревац – 9 година, сакупља постере, воли спорт, навија за Црвену звезду.

Данијела Вуковић, Чегарска 1–2/19, 34000 Крагујевац – 14 година, воли музику и спорт.

Ирена Радивојевић, Јухорска 26, 37266 Обреж – 11 година, жели да се дописује са девојчицама од 11 до 13 година.

Дарко Вуковић, Карловачка 7, 34000 Крагујевац – 13 година, воли музику и спорт.

Данка Вељковић, Пана Ђукића 42/7, 37000 Крушевац – 11 година, сакупља салвете, марке и значке.

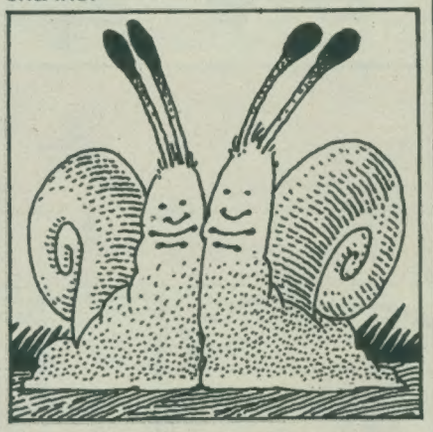

Игор Милићевић, Карловачка 7, 34000 Крагујевац – 14 година, воли музику и спорт.

Игор Иличић, Арачка 95, 23272 Нови Бечеј – 15 година, воли све што воле млади, жели да се дописује са вршњацима.

Јелена Јовановић, Чегарска 1–2/19, 34000 Крагујевац – 11 година, воли музику, спорт и животиње.

Бојана Ковачевић, Симина 22а, 11000 Београд – 12 година, воли музику, сакупља салвете, налепнице и постере, тренира кошарку, навија за Црвену звезду.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2095

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кецић

Уредник стрипа
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 368,40 динара, тромесечна 1.105,20 динара, полугодишња 2.210,40 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика" убудуће искључиво прима претплату преко „EXIMPO" – AG, CH – 5034 SUHR, Bernstr- West 64, Schweiz. Тел. 310470 и 71, на КОНТО: FAX 310472
NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Baahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 30.–
СР НЕМАЧКА	DEM 70.–
ШВЕДСКА	SEK 304.–
ФРАНЦУСКА	FRF 211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF 59.–

Трошкови АВИО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор
др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампање, штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

БЕБУ ЗАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ
ИСЕЦИТЕ
ЗИМСКО ОДЕЛЦЕ
ШЕШИР
ПРОСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА
СВАКОДНЕВНО ОДЕЛО С ПОРТИКЛОМ
ХАЉИНА
ВРЕЋА ЗА СПАВАЊЕ
КОМПЛЕТ ЗА ИГРУ
СВЕЧАНО ОДЕЛЦЕ
ИСЕЦИТЕ
КАПИЦА
ОВАКО СЕ СКЛАПА КРЕВЕТАЦ
СВЕЧАНА ХАЉИНА
ОБУЦИТЕ СИМПСОНОВУ БЕБУ МЕГИ
ПРОСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА
КРЕВЕТ НАЛЕПИТЕ НА КАРТОН

РЕКЛИ СУ...

Треба се чувати инжењера. Они отпочињу са шиваћом машином, а завршe са атомском бомбом.

Марсел Пањол
француски писац
(1895–1975)

Ако видите неког швајцарског банкара како скаче са прозора, скочите за њим јер ту је сигурно нека зарада на видику.

Волтер
француски писац
(1694–1778)

Срећа је неспојива са младошћу. Кад је неко срећан у двадесетој години, онда је то знак да је озбиљно болестан.

Жак Брел
белгијски писац и композитор
(1929–1978)

Кад дођеш на свет, читав свет се осмехује; ти си једини који плачеш. Води свој живот тако да, на дан твоје смрти, читав свет плаче и да ти будеш једини који се осмехује.

Конфучије
кинески филозоф
(551-179. пре нове ере)

Чак и кад располаже малим бројем аргумената, човек је увек у праву кад иза себе има већину бајонета.

Бизмарк
немачки државник
(1815–1896)

Радије ћу спавати са неким трезним булдожером него са пијаним хришћанином.

Херман Мелвил
амерички писац
(1819–1891)

Победник увек воли мир: он би највише волео да нас пороби а да му не пружимо никакав отпор.

Клаузевиц
пруски војни теоретичар
(1780–1831)

Наша идеја о бесмртности није ништа друго до дозвола неколицини одабраних међу нама да наставе још мало старити након што умру.

Жилијен Грак
француски писац
(рођен 1910)

О човеку не треба судити по томе с ким се дружи. Не губите из вида да је Јуда имао беспрекорне пријатеље.

Пол Верлен
француски песник
(1844–1896)

Што је нека земља млађа, утолико се више труди да има сопствену историју.

Фридрих Зибург
немачки писац
(1893–1964)

Околности не стварају човека. Оне само чине видљивим оно што он већ јесте.

Аутор непознат

Најбоље књиге су оне за које читалац сматра да би могао сам да их напише.

Блез Паскал
француски филозоф и писац
(1623–1663)

Створење које се привикава на све – ето то је, по моме мишљењу, дефиниција која најбоље пристаје човеку.

Фјодор Достојевски
руски писац
(1821–1881)

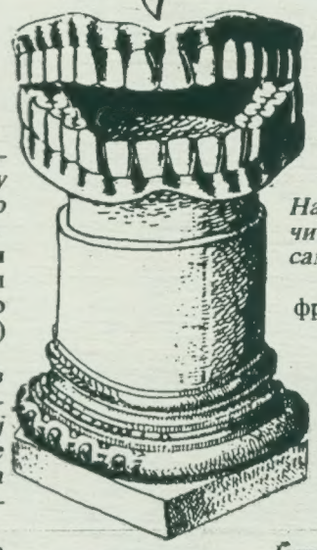

Илустровао: Растко Ћирић

Једини начин да стекнете своје следбенике јесте да трчите брже од других.

Франсис Пикабиа
француски сликар и писац
(1879–1953)

Наравно, понекад сам долазио на помисао да скратим своје дане на Земљи, али нисам знао с којим даном да почнем.

Жак Превер
француски песник
(1900–1977)

Много је људи који су пожелели да изврше самоубиство, а задовољили су се тиме да поцепају своју фотографију!

Жил Ренар
француски писац
(1864–1910)

Не узимајте живот сувише озбиљно, јер из књига и тако нећете изаћи живи.

Фонтенел
француски писац
(1657–1757)

Сви се људи рађају једнаки, али то је последњи пут да су једнаки.

Абрахам Линколн
амерички председник
(1809–1865)

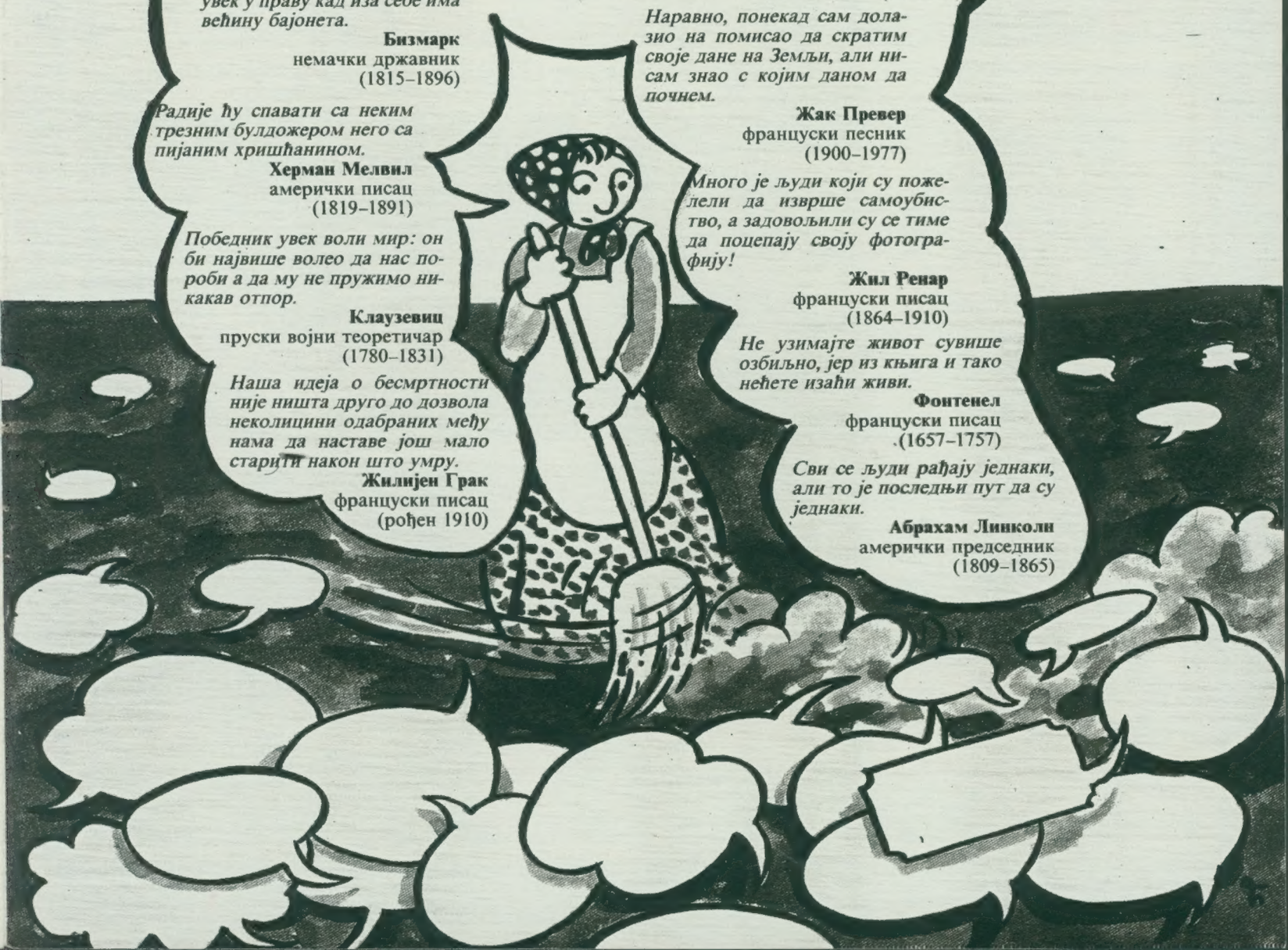

WALT DISNEY
МИКИ

... И ДА ТЕ ВИШЕ НИСАМ ЧУЛА ДА КРИТИКУЈЕШ МОЈЕ ШЕ-ШИРЕ!
Ц-Ц-Ц-Ц...
АЛИ, МИНИ САМО САМ РЕКЉО...

ОХ, ГОСПОДЕ, КАКВЕ ЛИ СУ ТЕ ЖЕНЕ!
У СОСУ СИ, ДРУГАР, ЈЕ Л' НЕ РАЗУМ ЖЕНСКУ ЋУД!

ТРЕБА ДА БУДЕШ 'ЛАДАН, И УВЕК У РУКАВИЦАМА! ПАЗИ ОВО...

ЋАО, ШЕЋЕРУ! ДА Л' СМО СЕ МИ ВЕЋ УПОЗНАЛИ?
ЋИЈУ-ЋИ...

ВИ СТЕ НОВИ У НАШЕМ КРАЈУ, ЗАР НЕ?
ЋИЈУ-ЋИ...

БАШ ЈЕ СЛАТКА ТАКО СТИДЉИВА!

ЋИЈУ-ЋИЈУ-ЋИ-ЦИ!
ДА ТИ ПРИЧУВАМ БРАЋУ И СЕСТРЕ... ДОК ТИ РАДИШ... ШТА?!
5-17

ЧЕК', ЧЕК! КО ЈЕ САД ОВАЈ?

ПА, ГАВРО, ШТА ОНО РЕЧЕ ЗА ЖЕНСКУ ЋУД?
А И ТИ НЕМОЈ ДА СЕ ПРАВИШ МНОГО ПАМЕТАН!
Distributed by King Features Syndicate